

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. sausio 13 d.
(OR. en)

5304/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0009 (COD)

CORDROGUE 2
SAN 24

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. sausio 13 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 18 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūros

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 18 final.

Pridedama: COM(2022) 18 final

Briuselis, 2022 01 12
COM(2022) 18 final

2022/0009 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūros

{SEC(2022) 45 final} - {SWD(2022) 8 final} - {SWD(2022) 9 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Neteisėti narkotikai yra sudėtinga saugumo ir sveikatos srities problema, su kuria susiduria milijonai žmonių ES ir visame pasaulyje. Remiantis 2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita¹, ES bent kartą gyvenime neteisėtus narkotikus vartojo apytiksliai 83 mln. suaugusiųjų. 2019 m. ES užregistruota ne mažiau kaip 5 150 mirties nuo perdozavimo atvejų; nuo 2012 m. šis skaičius kasmet nuosekliai didėjo, be kita ko, 15–19 metų paauglių grupėje. Iš ataskaitos taip pat matyti, kad blogėja padėtis, susijusi su į ES patenkančiais kokaino ir heroino kiekiams, kurie yra kaip niekad dideli. Europos Sąjungoje narkotikai, ypač sintetiniai narkotikai (amfetaminai ir ekstazis), gaminami tiek vidaus vartojimui, tiek eksportui². Narkotikų rinkos mažmeninė vertė siekia ne mažiau kaip 30 mlrd. EUR per metus³ ir ji tebėra didžiausia nusikalstama rinka ES bei pagrindinis organizuotų nusikalstamų grupių pajamų šaltinis⁴.

Kanapės yra dažniausiai vartojamas narkotikas. Heroino ir kitų opioidų vartojimas ir toliau dažniausiai yra susijęs su žalingesnėmis narkotikų vartojimo formomis. Krekas tampa vis labiau prieinamas; taip pat vis dažniau įvairių neteisėtų narkotikų galima įsigyti mažesnėmis dozėmis arba mažiau kainuojančiomis pakuotėmis, kurios laikomos labiau tinkamomis vartoti namuose. Taip pat stebimas benzodiazepinų⁵ vartojimo apimtys didėjimas tarp didelės rizikos grupės narkotikų vartotojų, kalinių ir kai kurių grupių palinksminimo vietose narkotikus vartojančių asmenų; gali būti, kad tai lemia didelis šių medžiagų prieinamumas ir maža kaina, taip pat su pandemija susijusios psichikos sveikatos problemos. Tarp narkotikus vartojančių asmenų plačiai paplitęs kombinuotas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas⁶, turintis neigiamą poveikį visuomenės sveikatai. Be to, padidėjęs kitų narkotikų, ypač kokaino ir kai kurių sintetinių medžiagų, prieinamumas siejamas su padidėjusiu su narkotikais susijusio smurto ir kitų nusikaltimų lygiu⁷.

¹ Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (EMCDDA), 2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita, [2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita; www.emcdda.europa.eu](https://www.emcdda.europa.eu).

² 2019 m. Europoje sunaikinta daugiau kaip 370 neteisėtų narkotikų gamybos laboratorijų; 2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita.

³ EMCDDA/Europol, 2019 m. ES narkotikų rinkų ataskaita, <https://www.emcdda.europa.eu/2019/drug-markets>.

⁴ Žr. „Transcrime, From illegal markets to legitimate businesses: the portfolio of organised crime in Europe“, 2015 m., („Tarpvalstybinis nusikalstamumas. Iš nelegalių rinkų į teisėtą verslą – Europos organizuoto nusikalstamumo apžvalga“, 2015 m.; <http://www.transcrime.it/wp-content/uploads/2015/03/OCP-Full-Report.pdf>; Europol, Sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimas (SOCTA), 2021 m.

⁵ Tai apima netinkamą benzodiazepinų vartojimą, kai jie vartojami ne mediciniais tikslais, arba naujų benzodiazepinų vartojimą. Nauji benzodiazepinai apibrėžiami kaip naujos, benzodiazepinų struktūros pagrindą turinčios psichoaktyviosios medžiagos, kurios nėra kontroliuojamos pagal tarptautinę narkotikų kontrolės sistemą.

⁶ Pagal Pasaulio sveikatos organizacijos apibrėžtį kombinuotas narkotikų vartojimas – tai toks psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, kai asmuo tuo pat metu arba vieną po kitos per trumpą laiką vartoja daugiau kaip vieną psichoaktyviąją medžiagą arba daugiau kaip vienos rūšies psichoaktyvias medžiagas. Šaltinis: https://www.who.int/substance_abuse/terminology/who_lexicon/en/.

⁷ EMCDDA/Europol, 2019 m. ES narkotikų rinkų ataskaita, <https://www.emcdda.europa.eu/2019/drug-markets>.

Remiantis naujausiais tyrimais⁸, narkotikų rinkos buvo nepaprastai atsparios pandemijos sukeltai suirutei. Narkotikų gamyba ir prekyba narkotikais ne tik iš esmės nenukentėjo nuo pandemijos – dėl jos kaip tik padidėjo marginalizuotoms gyventojų grupėms kylantis pavojus. Nustačius pirmuosius su COVID-19 pandemija susijusius judėjimo apribojimus, buvo stebimi tam tikri narkotikų didmeninės prekybos maršrutų ir būdų pokyčiai, taip pat jų tiekimo sutrikimai ir šio toks narkotikų stygius vietos lygmeniu. Vis dėlto, narkotikų prekiautojai ir pirkėjai sparčiai prisitaikė prie naujos situacijos, t. y. daugiau naudojosi šifruotų pranešimų siuntimo paslaugomis, socialinių tinklų programėlėmis, internetiniais šaltiniais, taip pat pašto ir pristatymo į namus paslaugomis. Nustačius pirmuosius judėjimo apribojimus stebėto narkotikų vartojimo apimtys sumažėjimo juos atlaisvinus nebeliko. Todėl iki 2021 m. vidurio daugumos narkotikų vartojimo apimtys grįžo į iki COVID-19 pandemijos buvusį lygį arba galimai net padidėjo. Pasiūlos sumažėjimo taip pat nepastebėta. Priešingai, 2020 m. ir 2021 m. pradžioje pranešta apie Europos uostuose konfiskuotas kelias tonas kokaino, o kanapių auginimo ir sintetinių narkotikų gamybos apimtys Europos Sąjungoje 2020 m. buvo tokia pati, kaip ir priešpandeminiu laikotarpiu; taip pat daugėjo atvejų, susijusių su kanapėmis, į kurias buvo įmaišyta sintetinių kanabinoidų. Nors visoje Europoje vėl pradėjo veikti gydymo nuo narkomanijos tarnybos, įskaitant žemo slenksčio paslaugas teikiančias įstaigas, narkotikų vartojimo patalpas ir stacionarinių ir ambulatorinių gydymo paslaugų įstaigas, jų veikla ir toliau ribojama dėl taikomų griežtų COVID-19 priemonių ir jos veikia mažesniu pajėgumu.

Atsižvelgiant į šiuos pokyčius, būtina imtis veiksmingų priemonių Sąjungos lygmeniu. Šiuo tikslu 2021–2025 m. ES narkotikų strategijoje⁹ ir 2021–2025 m. ES narkotikų veiksmų plane¹⁰ išdėstyta strateginė programa. Strategijoje, be kita ko, Komisijos prašoma „kuo greičiau pateikti pasiūlymą patikslinti EMCDDA [Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro¹¹] įgaliojimus, siekiant užtikrinti, kad ši agentūra atliktų svarbesnį vaidmenį sprendžiant dabartinius ir būsimus su narkotikų reiškiniu susijusius uždavinius“¹². Šiuo pasiūlymu šis įsipareigojimas įgyvendinamas.

2018–2019 m. Komisija atliko ketvirtąjį EMCDDA vertinimą pagal Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 reikalavimus¹³. Prieita prie išvados, kad apskritai EMCDDA veikia gerai, bet dar galima tobulinti jo veiklą kelyose srityse, ypač atsižvelgiant į narkomanijos reiškinio raidą.

Ši išvada dar labiau pasitvirtino nuolat bendraujant su EMCDDA ir jo suinteresuotaisiais subjektais, išryškėjus vis didėjančiam atotrūkiui tarp narkotikų reiškinio sudėtingumo ir sparčios jo raidos ir to, kas numatyta EMCDDA suteiktais įgaliojimais. Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 neatspindi dabartinės narkomanijos reiškinio tikrovės ir neapima to, ką EMCDDA turi atlikti siekdama įveikti dabartinius ir būsimus narkomanijos reiškinio keliamus iššūkius.

Todėl šiuo pasiūlymu numatoma atlikti Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro įgaliojimų **tikslinę peržiūrą** ir siekiama sustiprinti jo įgaliojimus, siekiant užtikrinti, kad būsima agentūra galėtų veiksmingai reaguoti į naujus iššūkius, veiksmingiau teikti paramą

⁸ EMCDDA, 2021 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita; EMCDDA, COVID-19 poveikis narkotikų rinkoms, jų vartojimui, daromai žalai ir priklausomybės nuo narkotikų vartojimo gydymo įstaigų veiklai bendruomenėje ir kalėjimuose, 2021 m. balandžio mėn.; www.emcdda.europa.eu.

⁹ OL C 102I, 2021 3 24, p. 1.

¹⁰ OL C 272, 2021 7 8, p. 2.

¹¹ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (nauja redakcija), OL L 376, 2006 12 27, p. 1–13.

¹² 2021–2025 m. ES narkotikų strategija, 11 strateginis prioritetasis, 5 punktas.

¹³ COM(2019) 228.

valstybėms narėms. ir prisidėti prie pokyčių tarptautinių lygmeniu. Visų pirma šiuo pasiūlymu siekiama aiškiai aprėpti kombinuotą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, t. y. priklausomybę nuo kitų psichoaktyviųjų medžiagų, kai tokios medžiagos vartojamos kartu su neteisėtais narkotikais; stiprinti stebėsenos ir grėsmių vertinimo pajėgumus; sukurti virtualiąją laboratoriją, siekiant užtikrinti, kad Agentūrai būtų prieinama visa teismo ekspertizių ir toksikologinių tyrimų informacija; stiprinti nacionalinių centrų padėtį, siekiant užtikrinti, kad jie galėtų teikti aktualius duomenis; įtvirtinti Agentūros kompetenciją rengti ES lygmens prevencijos ir informuotumo didinimo kampanijas bei skelbti skubius pranešimus, jeigu rinkoje atsirastų ypač pavojingų psichoaktyviųjų medžiagų. Galiausiai pasiūlyme paaiškinamas Agentūros vaidmuo tarptautinėje arenoje¹⁴. Kartu šiuo pasiūlymu Agentūros institucinė sistema bus pritaikyta, atsižvelgiant į Europos Parlamento, ES Tarybos ir Europos Komisijos bendrą požiūrį dėl decentralizuotų ES agentūrų¹⁵.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į labai įvairias ES politikos kryptis vidaus saugumo ir visuomenės sveikatos srityje.

Kalbant apie narkotikų politiką, pažymėtina, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į 2021–2025 m. ES narkotikų strategiją ir susijusį veiksmų planą. Jame taip pat atsižvelgiama į Reglamento (EB) Nr. 1920/2006¹⁶ pakeitimą ir į kelis teisės aktus, kuriais tam tikros psichoaktyviosios medžiagos įtrauktos į narkotikų apibrėžtį pagal Tarybos pamatinį sprendimą 2004/757/TVR¹⁷.

Šiame pasiūlyme dėl teisės akto taip pat atsižvelgiama į Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) bendradarbiavimą su kitomis Sąjungos institucijomis, visų pirma su Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolu)¹⁸, Europos

¹⁴ Išsamesnę informaciją rasite 3 skirsnyje, kuriame aprašyta tinkamiausia politikos galimybė.

¹⁵ Bendru požiūriu dėl ES decentralizuotų agentūrų įtvirtintas išsamus pagrindinių principų rinkinys, kuriuo siekiama, kad ES decentralizuotos agentūros dirbtų nuosekliau, veiksmingiau ir būtų labiau atskaitingos; žr. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos bendrą pareiškimą ir bendrą požiūrį dėl decentralizuotų agentūrų, 2012 m., https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf.

¹⁶ 2017 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2101, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006, kiek tai susiję su keitimusi informacija apie naujas psichoaktyviasias medžiagas, ankstyvojo perspėjimo apie jas sistema ir jų keliamos rizikos vertinimo procedūra (OL L 305, 2017 11 21, p. 1).

¹⁷ OL L 335, 2004 11 11, p. 8. Taip pat žr. 2017 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/2103, kuria, siekiant į termino „narkotikas“ apibrėžtį įtraukti naujų psichoaktyviųjų medžiagų, iš dalies keičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR ir kuria panaikinamas Tarybos sprendimas 2005/387/TVR (OL L 305, 2017 11 21, p. 12). 2018 m. gruodžio 13 d. Komisijos deleguotoji direktyva (ES) 2019/369, kuria dėl naujų psichoaktyviųjų medžiagų įtraukimo į termino „narkotikas“ apibrėžtį iš dalies keičiamas Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757/TVR priedas (OL L 66, 2019 3 7, p. 3); 2020 m. rugsėjo 2 d. Komisijos deleguotoji direktyva (ES) 2020/1687, kuria dėl naujos psichoaktyviosios medžiagos *N,N*-dietil-2-[[4-(1-metiletoksi)fenil]metil]-5-nitro-1*H*-benzimidazol-1-etanamino (izotonitazeno) įtraukimo į termino „narkotikas“ apibrėžtį iš dalies keičiamas Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757/TVR priedas (OL L 379, 2020 11 13, p. 55); 2021 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotoji direktyva (ES) 2021/802, kuria dėl naujų psichoaktyviųjų medžiagų metil 3,3-dimetil-2-[[1-(pent-4-en-1-il)-1*H*-indazol-3-karbonil]amino}butanoato (MDMB-4en-PINACA) ir metil 2-[[1-(4-fluorbutil)-1*H*-indol-3-karbonil]amino]-3,3-dimetilbutanoato (4F-MDMB-BICA) įtraukimo į termino „narkotikas“ apibrėžtį iš dalies keičiamas Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757/TVR priedas (OL L 178, 2021 5 20, p. 1).

¹⁸ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europol), kuriuo pakeičiami ir panaikinami

Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustu)¹⁹, Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL), Europos vaistų agentūra (EMA)²⁰ ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru (ECDC)²¹, taip pat su kitomis ES decentralizuotomis agentūromis ir įstaigomis.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į kitų tiesiogiai susijusių sričių Sąjungos politiką, patvirtintą arba pradėtą įgyvendinti po to, kai įsigaliojo Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (nauja redakcija).

Kalbant apie inovacijas, pažymėtina, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į ES finansavimą, skirtą ES narkotikų politikai pagal programą „Horizontas 2020“²², taip pat iš Vidaus saugumo fondo²³, įgyvendinant narkotikų politikos iniciatyvas pagal Teisingumo programą²⁴, pagal programą „ES – sveikatos labui“²⁵ ir programą „Europos horizontas“²⁶.

Kalbant apie visuomenės sveikatą, pažymėtina, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į ankstyvojo perspėjimo ir reagavimo sistemos, susijusios su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, sukūrimą^{27,28}, taip pat į pasiūlymus dėl kai

-
- Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53–114).
- ¹⁹ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 dėl Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2002/187/TVR (OL L 295, 2018 11 21, p. 138–183).
- ²⁰ 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 726/2004, nustatantis Bendrijos leidimų dėl žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiantis Europos vaistų agentūrą (OL L 136, 2004 4 30, p. 1–33).
- ²¹ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 851/2004, steigiantis Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą (OL L 142, 2004 4 30, p. 1–11).
- ²² 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriamą bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1–68).
- ²³ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 513/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/125/TVR (OL L 150, 2014 5 20, p. 93–111). Taip pat žr. Komisijos pasiūlymą dėl Vidaus saugumo fondo steigimo įgyvendinant kito programavimo laikotarpio daugiamečę finansinę programą (COM(2018) 472 *final*).
- ²⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1382/2013, kuriuo nustatoma Teisingumo programa 2014–2020 m. laikotarpiu (OL L 354, 2013 12 28, p. 73–83).
- ²⁵ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014 (OL L 107, 2021 3 26, p. 1–29).
- ²⁶ COM(2018) 435 *final*.
- ²⁷ 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1082/2013/ES dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2119/98/EB (OL L 293, 2013 11 5, p. 1–15); taip pat žr. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES, COM(2020)727 *final*.
- ²⁸ 2017 m. vasario 13 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/253, kuriuo nustatomos įspėjamųjų pranešimų, teikiamų naudojantis skubaus įspėjimo ir reagavimo sistema, sukurta dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai ir keitimosi informacija, konsultacijų ir tokių grėsmių šalinimo veiksmų koordinavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1082/2013/ES, procedūros (OL L 37, 2017 2 14, p. 23–27); ši sistema apima ir su neteisėtais narkotikais susijusias grėsmes.

kurių pirmiau minėtų agentūrų įgaliojimų pakeitimų²⁹. Aptariant bendradarbiavimą su Sąjungos agentūromis ir įstaigomis, pasiūlyme taip pat atsižvelgta į Europos pasirengimo ekstremalioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucijos (HERA)³⁰ įsteigimą.

Kalbant apie Agentūros bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, pažymėtina, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į Sąjungos išorės politiką.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 dėl Agentūros buvo pagrįstas Europos bendrijos steigimo sutarties 152 straipsniu, t. y. visuomenės sveikatos apsaugos teisiniu pagrindu. Ši nuostata atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 168 straipsnį.

SESV 168 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa: „Sąjunga papildo valstybių narių veiklą mažinant su narkotikais siejamą žalą sveikatai, taip pat plėtojant informavimą ir prevenciją“. Remiantis SESV 168 straipsnio 5 dalimi, Europos Parlamentas ir Taryba gali priimti „priemonės, skirtas stebėsenai, išankstiniam įspėjimui dėl didelių peržengiančio sienas pobūdžio grėsmių sveikatai ir kovai su jomis“.

Sprendžiant su pasiūla ir narkotikų rinkomis susijusias problemas, padedama mažinti narkotikų prieinamumą ES, taip pat pažaboti narkotikų paklausą ir galiausiai sumažinti poveikį visuomenės sveikatai. Narkomanijos reiškinių sveikatos ir saugumo aspektai yra glaudžiai susiję vienas su kitu ir negali būti analizuojami atskirai. Todėl šio pasiūlymo dėl teisės akto turiniui taikomas visuomenės sveikatos apsaugos teisinis pagrindas ir jis neapima daugiau nei tai, kas yra įmanoma pagal tą teisinį pagrindą.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Peržiūrint Agentūros įgaliojimus **būtinai** ES veiksmai.

Narkomanijos reiškinys paliečia visus europiečius, yra tarpvalstybinio pobūdžio ir apima kelias jurisdikcijas, ypač kai kalbama apie narkotikų rinkas ir organizuotą nusikalstamumą. Valstybės narės turi daug bendrų su sveikata ir saugumu susijusių problemų, kurias būtina spręsti. Neįmanoma kovoti su narkomanijos reiškiniu tik nacionaliniu ar regioniniu ir (arba) subnacionaliniu lygmeniu, nes prekyba narkotikais yra tarpvalstybinis nusikaltimas. Organizuotos nusikalstamos grupės, užsiimančios prekyba narkotikais, naudoja valstybių narių reguliavimo ir teisinių požiūrių skirtumais. Sveikatos apsaugos ar saugumo sistemos trūkumai, nustatyti vienoje valstybėje narėje, labai dažnai išryškėja ir kitose valstybėse narėse. Taikant nacionalinės teisės aktus ar net geriausią nacionalinę praktiką, nepavyktų įveikti tarpvalstybinių narkomanijos reiškinių aspektų. Dėl tokio tarpvalstybinio pobūdžio būtina imtis ES lygmens veiksmų.

Šis pasiūlymas dėl teisės akto suteiks ES didelę **pridėtinę vertę**. Europos Sąjungai svarbu, kad būtų atlikta tikslinė Agentūros įgaliojimų peržiūra, kad ji pajėgtų įveikti dabartinius ir būsimus iššūkius, ypač atsižvelgiant į pastaruoju metu ES pablogėjusią su narkotikais susijusią padėtį, kai vartotojams plačiai prieinami labai įvairūs vis didesnio grynumo ar

²⁹ Dėl Europolo žr. COM(2020) 796 *final*; apskritai dėl sveikatos srities agentūrų žr. COM(2020) 724, o išsamiau dėl EMA – COM(2020) 725 ir dėl ECDC – COM(2020) 726.

³⁰ Susijusį įžanginį poveikio vertinimą galima rasti spustelėjus šią nuorodą: [Europos pasirengimo ekstremalioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucija \(HERA\) \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/health/HERA_en).

stiprumo narkotikai, prie kurios blogėjimo prisideda piktnaudžiavimas inovacijomis ir technologine plėtra ir kuri lemia sudėtingesnes narkotikų vartojimo tendencijas ir vis didesnę poveikį visuomenės sveikatai bei saugumui. Agentūros įgaliojimų peržiūra yra vienas iš ES atsako į šiuos pokyčius aspektų.

Atliktas vertinimas atskleidė, kad Agentūros kuriama pridėtinė vertė yra svarbi, atsižvelgiant į atskirų valstybių pastangas kovojant su narkomanijos reiškiniu. Daugelis iš šių reiškinių yra tarpvalstybinio pobūdžio ir vis labiau tampa pasaulinio masto, todėl atskiros valstybės narės nepajėgios kovoti vienos. Tačiau dabartiniai Agentūros įgaliojimai varžo jos veiklą, taip pat riboja paramą, kurią ji galėtų teikti valstybėms narėms, ir vaidmenį, kurį ji galėtų atlikti tarptautiniu mastu. Pavyzdžiui, kadangi dabartiniai Agentūros įgaliojimai apima tik tam tikrus kombinuoto psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo aspektus, nėra galimybės turėti bendrą vaizdą apie narkomanijos reiškinio padėtį ES lygmeniu, nes renkami duomenys yra nenuoseklūs arba tam tikri duomenys galimai visai nerenkami. Tai prieštarautų įrodymais grindžiamos ES narkotikų politikos, kuri turėtų būti formuojama remiantis neutralaus subjekto teikiamais faktais ir objektyviais duomenimis, reikalavimams. Šiame pasiūlyme dėl teisės akto pasiūlyta tikslinė peržiūra Agentūra sustiprinama tose srityse, kurios yra itin svarbios, kad ji galėtų veiksmingiau spręsti šias bendras problemas.

Dabartinių įgaliojimų peržiūra taip pat padėtų sumažinti valstybėms narėms tenkančią administracinę naštą ir supaprastinti jose taikomas administracines procedūras. Tą padaryti, be kita ko, padėtų siūlomas pareigų pranešti racionalizavimas ir centralizavimas valstybėse narėse, naudojantis nacionaliniais centrais, taip pat narkotikų rinkų stebėseną ir ankstyvojo perspėjimo ir skubių pranešimų sistemų sukūrimas, organizuojamas mokymas, geriausios patirties plėtojimas ir kt. Dėl to sumažėtų valstybių narių administracinės išlaidos. Kitas dalykas – Agentūros teikiama informacija būtų išsamesnė, o tai būtų naudinga ne tik ES, bet ir valstybėms narėms. Valstybės narės nepajėgtų pačios rinkti ir analizuoti tokios pat apimties duomenų, nes jos neturi reikiamų žinių arba išteklių arba dėl to, kad ši problema yra tarpvalstybinio pobūdžio. Pastarasis aspektas – tai dar viena priežastis, kodėl būtina supaprastinti administracines procedūras: nė viena valstybė narė negalėtų pati išspręsti šių problemų, o bendradarbiavimas su keliomis valstybėmis lemtų didelę administracinę naštą.

• **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas yra **proporcingas**, nes tai yra vienintelis būdas atlikti būtinus Agentūros įgaliojimų pakeitimus.

ES lygmens veiksmais nesiekama nei pakeisti nacionalinių veiksmų ar valdžios institucijų, nei kvestionuoti jų svarbumo. Kovoti su narkomanijos reiškiniu galima tik bendradarbiaujant visais – ES, nacionaliniu ir vietos lygmenimis. Šiuo pasiūlymu nevirsijama to, kas proporcinga kovojant su ES masto reiškiniu.

Kalbant apie galimas naujas nacionalinių centrų taisykles ir pareigas, pažymėtina, kad valstybėms narėms vis tiek reikės pačioms nuspręsti dėl tikslios nacionalinių centrų steigimo tvarkos. Tačiau siekiant užtikrinti, kad nacionaliniai centrai galėtų ES lygmeniu suteikti tai, ko reikia, ir gauti ES lygmeniu teikiamą finansavimą, jie turėtų atitikti tam tikrus minimaliuosius reikalavimus. Be to, kadangi nacionalinių centrų Agentūrai teikiami valstybių narių pagrindiniai duomenys yra visos narkotikų stebėsenos sistemos pagrindas, būtų proporcinga nustatyti tokius minimaliuosius reikalavimus.

- **Priemonės pasirinkimas**

Atsižvelgiant į tai, kad Agentūros įgaliojimai išdėstyti Reglamente (EB) Nr. 1920/2006, jos įgaliojimai turi būti peržiūrimi priimant reglamentą.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pagrindinės konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis dėl šio pasiūlymo buvo surengtos atliekant Agentūros vertinimą 2018–2019 m. Šis procesas apėmė išsamias konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant 12 savaitinių trukmės viešas konsultacijas. Išsami informacija apie šias konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis pateikiama susijusio Komisijos tarnybų darbinio dokumento³¹ III priede. Tame priede taip pat glaustai apibendrinti viešų konsultacijų rezultatai. Viešų konsultacijų apibendrinamoji ataskaita paskelbta kaip vertinimo ataskaitos³² 5 priedas.

Be to, konkrečių suinteresuotųjų šalių, pvz., valstybių narių, nacionalinių centrų ar kitų agentūrų, nuomonės, buvo atitinkamai aptartos posėdžių metu ir (arba) pateikus prašymus suteikti tam tikrą informaciją.

Po to, kai konsultavimo įmonė atliko tyrimą, buvo surengta keletas diskusijų dėl Agentūros įgaliojimų peržiūros, įskaitant diskusijas EMCDDA valdyboje 2018 m. gruodžio mėn. ir 2019 m. birželio mėn., vertinimo rezultatų pristatymą Narkotikų horizontaliajai darbo grupei 2019 m. liepos mėn. ir pristatymą nacionalinių centrų vadovams jų susitikime 2019 m. gegužės mėn.

2019 m. ir 2020 m. įvyko keli oficialūs ir neoficialūs susitikimai. Be kita ko, buvo surengti neoficialūs susitikimai su įvairiais Agentūros darbuotojais, nacionalinių centrų vadovais, Pilietinės visuomenės forumo narkotikų tema dalyviais ir valstybių narių atstovais.

Taip pat oficialesnius susitikimus surengė Komisijos tarnybos. 2020 m. liepos 1 d. įvyko vaizdo konferencija su Pilietinės visuomenės forumo narkotikų tema pagrindine grupe. Pasiūlyta EMCDDA įgaliojimų peržiūra taip pat buvo aptarta 2020 m. spalio 8 d. Pilietinės visuomenės forumo narkotikų tema plenariniame posėdyje. 2020 m. spalio 7 d. tinklo REITOX techniniame susitikime ir 2020 m. lapkričio 26 d. nacionalinių centrų vadovų susitikime vyko diskusijos apie aspektus, susijusius su nacionaliniais centrais. 2020 m. spalio 26 d. EMCDDA valdybos nariams surengtas virtualus neoficialus praktinis seminaras, kurio metu aptartos politikos galimybės ir pagrindinės tinkamiausios politikos galimybės įgyvendinimo idėjos.

Keičiantis nuomonėmis šiais klausimais, buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad būtina pritaikyti EMCDDA reglamentą, atsižvelgiant į dabartinius su narkotikais susijusius iššūkius, pvz., kombinuotą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, ir užtikrinti atitinkamą Agentūros finansavimą. Dalyviai ragino toliau plėtoti Agentūros vykdomą stebėseną, tobulinti duomenų rinkimo metodus ir stiprinti Agentūros vertinimo pajėgumus, taip pat stiprinti Agentūros kompetenciją inicijuoti informacines kampanijas ir informuoti apie riziką, stiprinant jos

³¹ SWD(2019) 174.

³² ICF, Galutinė ataskaita. EMCDDA išorinis vertinimas, 2018 m. lapkričio mėn.; nuoroda: <https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/4eaca79c-72f6-11e9-9f05-01aa75ed71a1/language-lt/format-PDF/source-search>.

santykius su valstybių narių valdžios institucijomis, ypač su nacionaliniais centrais. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys į EMCDDA vaidmenį vykdamą tarptautinę narkotikų politiką ir pabrėžta, kad būtina užtikrinti pakankamus teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijų pajėgumus.

- **Duomenų rinkimas ir tiriamųjų duomenų naudojimas**

Komisija, padedama konsultavimo įmonės, atliko Agentūros vertinimą pagal Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 23 straipsnio reikalavimus. Pagrindiniai vertinimo rezultatai apibendrinti Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai³³ ir pridedamame Komisijos tarnybų darbiname dokumente³⁴. Apskritai vertinimas pagal penkis vertinimo kriterijus (aktualumą, veiksmingumą, efektyvumą, nuoseklumą, ES pridėtinę vertę) buvo teigiamas, bet jame taip pat atkreiptas dėmesys į tai, kad galima tobulinti Agentūros veiklą kelyse srityse. Pavyzdžiui, būtų galima gerinti perspektyvesnių produktų prieinamumą, santykius su mokslininkų bendruomene ir bendrosios praktikos gydytojais, taip pat tobulinti plačiosios visuomenės informuotumo didinimo priemones. Vertinime taip pat pabrėžta, kad reikia gerinti duomenų teikimą, spręsti kombinuoto psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo problemą ir padėti valstybėms narėms įvertinti savo nacionalinę narkotikų politiką. Būtų galima toliau stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis. Atlikus vertinimą, nepateikta galutinių išvadų dėl galimybės ateityje išplėsti Agentūros veiklos sritį, kad ji apimtų ir kitas teisėtas ir neteisėtas medžiagas bei žalingus įpročius³⁵.

Agentūra pateikė ekspertų nuomones, į kurias buvo atsižvelgta rengiant poveikio vertinimą ir pasiūlymą dėl teisės akto, įskaitant įvairių politikos galimybių poveikio sąnaudoms sąmatą.

- **Poveikio vertinimas**

Laikydamosi savo geresnio reglamentavimo politikos, Komisija atliko poveikio vertinimą.

Apsvarstyta keletas su teisėkūra susijusių ir nesusijusių politikos galimybių. Kai kurios politikos galimybės³⁶ buvo atmestos ankstyvame etape ir jos nebuvo išsamiau analizuojamos ar vertinamos. Išsamiai įvertintos dvi politikos galimybės: jų abiejų tikslai panašūs, tačiau jų poveikis sąnaudų, naudos ir administracinės naštos atžvilgiu skiriasi.

- ***4 politikos galimybė. Tikslinė peržiūra – daugiau naudos įgyvendinant narkotikų politiką***

Ši galimybė susijusi su temine veiksmų aprėptimi – veiksmų, kuriais visas dėmesys sutelkiamas į neteisėtus narkotikus ir į išsamesnių duomenų apie narkomanijos reiškinį rinkimą, kartu stiprinant Agentūros stebėsenos ir grėsmių vertinimo pajėgumus, siekiant sustiprinti jos gebėjimą veikti ir reaguoti į naujus iššūkius, be kita ko, tarptautiniu mastu. Nacionaliniams centrams turėtų būti suteikti įgaliojimai atlikti veiksmingesnių tarpininkų funkcijas – jie turėtų parengti įgyvendinti ir nacionaliniu lygmeniu įgyvendinti pagrindinius Agentūros atlikto darbo rezultatus. Pasirinkus šią politikos galimybę, Agentūra taip pat gebėtų lanksčiau reaguoti į poreikius, atsirandančius narkotikų politikos srityje, teikdama įvairias valstybių narių poreikius atitinkančias paslaugas. Įgyvendinus šią galimybę, gerokai sumažėtų

³³ COM(2019) 228.

³⁴ SWD(2019) 174.

³⁵ Pagrindinių vertinimo rezultatų santrauką taip pat galima rasti poveikio vertinimo 2.1 skirsnyje.

³⁶ 0 politikos galimybė. Atskaitos scenarijus – esamo požiūrio išlaikymas nieko nekeičiant; 1 politikos galimybė. Minimali peržiūra – tvirtesnis bendradarbiavimas; 2 politikos galimybė. Agentūros likvidavimas – steigimo reglamento panaikinimas; 3 politikos galimybė. Agentūros sujungimas su kita ES institucija.

valstybėms narėms tenkanti administracinė našta, taip pat būtų supaprastintos jų taikomos procedūros. Taip pat ji būtų tinkamesnė būtino finansinių ir žmogiškųjų išteklių padidinimo atžvilgiu.

– **5 politikos galimybė. Veiksmų aprėptį išplečianti peržiūra – dėmesio sutelkimas į įvairias priklausomybes**

Ši galimybė susijusi su temine veiksmų aprėptimi, kuri būtų išplėsta, kad apimtų priklausomybes plačiaja prasme, t. y. priklausomybę ne tik nuo narkotikų; tuo tikslu būtų pertvarkyta Agentūros stebėsenos sistema, remiantis taikytiniais metodais ir rodikliais, kurie apimtų įvairias priklausomybes. Išplėsta teminė su priklausomybėmis susijusių veiksmų aprėptis turėtų įtakos duomenų, kuriuos Agentūrai turėtų pateikti nacionaliniai centrai, visumai, taip pat Agentūros, kaip dalijimosi žiniomis centro, vaidmeniui. Galiausiai, Agentūros dalyvavimas tarptautinio bendradarbiavimo srityje iš esmės apsiribotų dabartine su narkotikais susijusia veikla, nes tarptautiniai ir tarpvalstybiniai kitų priklausomybių aspektai ne tokie reikšmingi. Pasirinkus šią galimybę, galimi sutapimai su esamomis politikos priemonėmis. Be to, kyla klausimų, ar pasirinkus šią galimybę, nebūtų kišamasi į valstybių kompetencijai priskiriamas sritis; ją taip pat būtų sunku įgyvendinti subsidiarumo atžvilgiu. Pasirinkus šią galimybę, taip pat reikėtų gerokai padidinti Agentūros užduotims atlikti būtinus finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

Atlikus išsamų pirmiau minėtų politikos galimybių poveikio vertinimą, kaip tinkamiausia pasirinkta 4 politikos galimybė, kurią įgyvendinant būtų atliekama įgaliojimų **tikslinė peržiūra**. Pagrindiniai šios tikslinės peržiūros elementai:

- būtų išplėsta Agentūros veiksmų sritis, kad ji apimtų ir kombinuotą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, t. y. priklausomybę nuo kitų psichoaktyviųjų medžiagų, kai tokios medžiagos vartojamos kartu su neteisėtais narkotikais. Taigi atliekant peržiūrą, turėtų būti paaiškinta, ką apima kombinuotas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas ir kokiomis sąlygomis ši sąvoka gali būti taikoma. Taip nežymiai išplėtus Agentūros įgaliojimus, nacionaliniai centrai privalės teikti atitinkamus duomenis;
- Agentūros įgaliojimai būtų išplėsti, kad būtų aiškiai sprendžiamos su narkotikų pasiūla ir narkotikų rinkomis susijusios problemos, nes tai tampa vis svarbesniu narkomanijos reiškinių aspektu, o ES narkotikų reikalų agentūra (angl. *EU Drugs Agency*, EUDA) turi galėti visapusiškai spręsti su šiuo aspektu susijusius klausimus;
- Agentūros stebėsenos ir grėsmių vertinimo pajėgumai būtų sustiprinti, ir Agentūra toliau remtų valstybes nares, kad didėtų jos poveikis narkomanijos reiškiniui ir stiprėtų jos gebėjimas reaguoti į naujus iššūkius;
- siekiant užtikrinti Agentūrai didesnę teismo ekspertizių ir toksikologinių tyrimų informacijos prieinamumą, būtų sukurta virtualioji laboratorija, t. y. laboratorijų tinklas, sujungtas su Agentūros kompetencijos centru;
- nacionaliniai centrai būtų įgalioti teikti Agentūrai atitinkamus duomenis. Naujajame reglamente būtų nustatyti minimalieji reikalavimai, susiję su nacionalinių centrų, kuriuos vėliau sertifikuoja Agentūra, steigimu. Nustatant nacionalinių centrų įgaliojimus, turi būti atsižvelgiama į Agentūros įgaliojimų peržiūrą;
- Agentūrai būtų suteikta kompetencija atlikti savo analizę ir rengti ES lygmens prevencijos ir informuotumo didinimo kampanijas bei skelbti skubius pranešimus, jeigu rinkoje atsirastų ypač pavojingų psichoaktyviųjų medžiagų;

- šie elementai būtų papildyti glaudesniu bendradarbiavimu su valstybėmis narėmis, Sąjungos decentralizuotomis agentūromis ir įstaigomis, ir tai yra labai svarbu, nors vien to nepakaktų šios iniciatyvos tikslams pasiekti;
- kalbant apie tarptautinį aspektą, pažymėtina, kad Agentūros užduotys būtų patikslintos, kad į pačius įgaliojimus būtų įtraukta kompetencija vykdyti atitinkamą veiklą.

Šiame pasiūlyme dėl teisės akto visapusiškai atsižvelgiama į šią politikos galimybę. Juo Agentūrai būtų suteiktos priemonės ir pajėgumai spręsti su visais šiuolaikinio narkomanijos reiškinių aspektais susijusius klausimus.

Šiame pasiūlyme dėl teisės akto Agentūros įgaliojimai ne tik bus iš esmės peržiūrėti, bet ir pritaikyti, atsižvelgiant į bendrą požiūrį dėl decentralizuotų ES agentūrų³⁷. To dar nepadaryta, nes Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 nebuvo iš esmės peržiūrėtas nuo 2012 m., kai pasiektas susitarimas dėl tokio bendro požiūrio. Agentūros įgaliojimus pritaikant prie šio bendro požiūrio, būtina išplėsti daugelį nuostatų dėl Agentūros institucinių ir valdymo taisyklių, net jei pagrindinis šių nuostatų turinys nesikeis. Priėmus šias naujas taisykles, Agentūros valdymas atitiks naujausius teisės aktus, kuriais reglamentuojami su finansinėmis taisyklėmis, duomenų apsauga, kova su sukčiavimu susiję ir panašūs klausimai. Agentūros valdymo taisyklės taip bus suderintos su kitų ES decentralizuotų agentūrų valdymo taisyklėmis.

Svarbiausias šio pasiūlymo poveikis tenka Komisijai ir pačiai Agentūrai bei nacionalinėms valdžios institucijoms. Su tuo susijęs galimas pirmiau paašškintas poveikis procedūrų supaprastinimui ir (arba) administracinei naštai³⁸. Svarbiausias ekonominis poveikis tenka ES biudžetui, kiek tai susiję su būtinu ES įnašu į Agentūros biudžetą padidinimu, ir daug mažesnis poveikis tenka nacionaliniams biudžetams. Poveikis kitoms suinteresuotosioms šalims, visų pirma piliečiams (asmenims) ir įmonėms, yra nedidelis ir daugiausia netiesioginis; jį lems geresni gebėjimai kovoti su narkomanijos reiškiniu ES.

• Pagrindinės teisės

Pati peržiūra neturi tiesioginio poveikio pagrindinėms teisėms. Agentūros ir Agentūrai renkami duomenys yra statistiniai duomenys, bet jie neapima jokių asmens duomenų; todėl tai neturi poveikio ES pagrindinių teisių chartijos 8 straipsniui (dėl asmens duomenų apsaugos). Kitoms pagrindinėms teisėms šis pasiūlymas taip pat neturi jokio poveikio.

Tačiau reikėtų pridurti, kad Agentūros atliekama analizė apima svarbius klausimus, kurie gali turėti poveikį pagrindinėms teisėms³⁹, net jei pati Agentūra nepriims sprendimų dėl tokių priemonių ar nevaldys jų. Šia prasme Agentūros veikimo gerinimas galėtų turėti teigiamą netiesioginį poveikį pagrindinėms teisėms.

³⁷ Žr. 15 išnašą.

³⁸ Žr. skyrių „Subsidiarumas“, p. 5. Kiekybinių duomenų, susijusių su galimu supaprastinimu ir naštos sumažėjimu, nėra. Neseniai atliktame 2013–2020 m. ES kovos su narkotikais strategijos vertinime prieita prie išvados, kad nėra informacijos apie išteklius, kuriuos valstybės narės skiria su narkotikais susijusiems klausimams spręsti. Žr. 2013–2020 m. ES kovos su narkotikais strategijos ir 2017–2020 m. ES kovos su narkotikais veiksmų plano vertinimą, SWD(2020) 150 *final*.

³⁹ Pavyzdžiui, darbas, susijęs su prievartinių sankcijų alternatyvomis, darbas, susijęs su narkotikų paklausos mažinimo būtiniausiais kokybės standartais, taip pat geroji gydymo ir žalos mažinimo patirtis.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas dėl teisės akto turėtų poveikį Agentūros biudžetui ir personalo poreikiams, kurie šiuo metu numatyti daugiametėje finansinėje programoje (DFP) ir kurių nepakanka siekiant atlikti tas užduotis, kurias Agentūra turėtų atlikti, siekdama veiksmingiau kovoti su narkomanijos reiškiniu ir, be kita ko, spręsti su narkotikų rinkomis ir narkotikų pasiūla susijusias problemas. Apytiksliai apskaičiuota, kad likusiam daugiametės finansinės programos (DFP) laikotarpiui papildomai reikėtų maždaug 63 mln. EUR biudžeto ir maždaug 40 etatų, kad Agentūra turėtų reikiamų išteklių savo peržiūrėtiems įgaliojimams vykdyti. Todėl šiame pasiūlyme dėl teisės akto pasiūlytoms naujoms Agentūros užduotims atlikti reikėtų dar didesnių finansinių ir žmogiškųjų išteklių, palyginti su ištekliais, numatytais priimtoje 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje, pagal kurią ES įnašas Agentūrai kasmet padidinamas 2 proc. ES narkotikų reikalų agentūrai skirtų papildomų finansinių išteklių poveikis biudžetui bus kompensuojamas sumažinus numatytas išlaidas pagal 4 išlaidų kategoriją⁴⁰; jis taip pat turėtų stabilizuoti Agentūros išteklių poreikius 2021–2027 m.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Agentūros įgaliojimai daugiausia būtų stebimi ir vertinami pagal taikytinus mechanizmus, numatytus šiame reglamente. 52 straipsnyje numatyta, kad turi būti atliekamas visų pirma Agentūros veiklos ir jos darbo metodų poveikio, veiksmingumo ir efektyvumo vertinimas ir kad gali būti vertinama, ar reikia keisti Agentūros struktūrą, veiklą, veiksmų sritį ir užduotis, ir, jeigu taip, koks būtų tokių pakeitimų finansinis poveikis. Be šio vertinimo, Komisija taip pat rinks duomenis dalyvaudama Agentūros valdybos posėdžiuose ir kartu su valstybėmis narėmis prižiūrėdama Agentūros darbą.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I skyriuje (1–5 straipsniai) nustatyti Agentūros tikslai ir bendrosios užduotys. Išdėsčius, kad Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūra (EUDA) pakeičiamas Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (EMCDDA) (**1 straipsnis**) ir apibrėžus Agentūros teisinį statusą ir būstinę (**2 straipsnis**), taip pat pateikus kai kurias apibrėžtis (**3 straipsnis**), toliau **4 straipsnyje** apibrėžiamas Agentūros tikslas, kuris lieka toks pat, koks nustatytas Reglamente (EB) Nr. 1920/2006. **5 straipsnyje** pateikiamos bendros Agentūros užduotys, susijusios su trimis pagrindinėmis kompetencijos sritimis, kurios išsamiau aprašytos II–IV skyriuose.

II skyriuje (6 ir 7 straipsniai) paaiškinamos Agentūros stebėsenos užduotys. **6 straipsnyje** apibrėžta, kokius duomenis Agentūra turi rinkti ir kokių veiksmų ji turėtų imtis, kad atlikdama savo analizę turėtų naujausią informaciją. Jame taip pat apibrėžtos su informacijos sklaida susijusios Agentūros užduotys. **7 straipsnyje** išdėstytos pagrindinės Agentūros stebėsenos užduotys.

III skyriuje (8–15 straipsniai) apibrėžtos Agentūros ankstyvojo perspėjimo ir rizikos vertinimo užduotys. **8–11 straipsniuose** išdėstytos keitimosi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas taisyklės, nustatyta ankstyvojo perspėjimo apie tokias medžiagas sistema ir jų rizikos vertinimo procedūra. Šios nuostatos nepasikeitė, lyginant su Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006 5a–5d straipsniais (jie įtraukti priėmus Reglamentą (ES) 2017/2101). Remiantis šiuo klausimu Agentūros atliktu darbu, į narkotikų apibrėžtį galima įtraukti naujas psichoaktyvias medžiagas priimant delegotąją direktyvą pagal Tarybos pamatinį

⁴⁰ Išsamesnė informacija pateikiama finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje I priede.

sprendimą 2004/757/TVR. **12 straipsniu** Agentūrai suteikta galimybė rengti grėsmių vertinimus, susijusius su naujais narkomanijos reiškinių pokyčiais, kurie gali turėti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai, saugai ir saugumui. Šie grėsmių vertinimai padės gerinti ES pasirengimą reaguoti į naujas grėsmes ir padės atlikti kitas Agentūrai pavestas užduotis. **13 straipsnyje** remiamasi iš ES ankstyvojo perspėjimo sistemos gaunama informacija, grėsmių vertinimais ir kita valstybių narių pateikiama informacija apie didelės tiesioginės ar netiesioginės su narkotikais susijusios rizikos atsiradimą. Jame numatyta Europos skubių pranešimų apie narkotikus sistema, kuri sudaro sąlygas sparčiai keistis informacija, į kurią atsižvelgiant gali reikėti imtis skubių veiksmų siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, taip pat užtikrinti saugą ar saugumą. **14 straipsnyje** nustatyta Agentūros kompetencija narkotikų pirmtakų srityje. Galiausiai, **15 straipsniu** sukuriamas teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijų tinklas (vadinamoji virtualioji laboratorija).

IV skyriuje (16–21 straipsniai) apibrėžtos užduotys, kurios turi būti atliktos plėtojant kompetenciją. **16 straipsnyje** nustatyta su prevencija susijusi Agentūros kompetencija. Agentūra jau atlieka tam tikrus darbus šioje srityje, pvz., rengia Europos prevencijos mokymo programą arba tvarko intervencinių prevencijos priemonių registrą „Xchange“. Šie darbai turėtų būti tęsiami ne tik suteikiant Agentūrai galimybę rengti visoje ES įgyvendinamas prevencijos programas ir kampanijas, bet ir padedant valstybėms narėms rengti nacionalines kampanijas. **17 straipsnyje** numatyta nacionalinių programų, visų pirma nacionalinių prevencijos, gydymo, žalos mažinimo ir kitų susijusių programų, akreditavimo ir sertifikavimo tvarka. Toks akreditavimas arba sertifikavimas nacionalinėms valdžios institucijoms arba profesinėms organizacijoms suteiktų tikrumo, kad jų programos atitinka naujausią mokslo pažangą ir kad įrodytas jų naudingumas. **18 straipsniu** Agentūrai suteikiami įgaliojimai teikti paramą valstybėms narėms, pvz., joms vertinant ir rengiant savo nacionalines strategijas, taip pat dalijantis novatoriška gerąja patirtimi ar kita svarbia informacija. **19 straipsniu** Agentūrai suteikiama galimybė pagal savo įgaliojimus rengti mokymą, tokią veiklą vykdant kaip savo pagrindinę užduotį arba kaip papildomą užduotį, už kurią galėtų būti imamas atskiras mokestis, jeigu taip būtų nuspręsta. **20 straipsniu** nustatyta Agentūros veikla tarptautinio bendradarbiavimo ir techninės pagalbos srityse, kurią ji turėtų toliau plėtoti. Šia nuostata taip pat paaiškinama, kad tarptautinis bendradarbiavimas yra viena iš pagrindinių Agentūros užduočių. **21 straipsniu** Agentūrai suteikiami įgaliojimai aktyviau dalyvauti ES mokslinių tyrimų žinių cikle. Tai taip pat turėtų apimti Agentūros dalyvavimą ES vidaus saugumo inovacijų centro veikloje⁴¹.

V skyriuje (22–34 straipsniai) išdėstytos taisyklės, susijusios su Agentūros organizacine struktūra. Šios taisyklės grindžiamos Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006. Šiame skyriuje padarytus taisyklių pakeitimus lėmė bendro požiūrio įgyvendinimas. Agentūros ypatumai, pvz., Mokslinio komiteto arba nacionalinių centrų tinklo buvimas, buvo išsaugoti, bet atitinkamai pritaikyti.

22 straipsniu apibrėžiama Agentūros struktūra. **23–27** straipsniuose nustatyta valdybos sudėtis, funkcijos ir darbo metodai. Jie parengti remiantis Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 9 straipsniu, Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) valdybos darbo tvarkos taisyklėmis ir bendru požiūriu. **28 straipsnyje** išdėstytos vykdomosios valdybos, kuri padeda valdybai ir rengia jos posėdžius, taisyklės. Ši nuostata grindžiama Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 10 straipsniu, EMCDDA valdybos darbo tvarkos taisyklėmis ir bendru požiūriu. **29 straipsnis** išdėstytos vykdomojo direktoriaus pareigos; jis grindžiamas Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 11 straipsniu ir bendru požiūriu. **30 straipsnyje** išdėstytos Mokslinio komiteto taisyklės ir jis atitinka Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 13 straipsnio

⁴¹ Tarybos dokumentai 12837/19, 12496/19, 7829/20.

nuostatas. Galiausiai **31–34 straipsniuose** nustatytos nacionalinių centrų tinklo REITOX ir pačių nacionalinių centrų taisyklės. Nacionalinius centrus reikia sustiprinti, atsižvelgiant į Agentūros įgaliojimų peržiūrą, todėl nacionalinių centrų taisyklės buvo išplėstos, siekiant išsamiau apibrėžti jų vaidmenį ir atsakomybę. Nacionaliniams centrams turi būti suteikti įgaliojimai veikti kaip centrinei valstybės narės įstaigai, kuri teiktų visus su narkotikais susijusius duomenis ir kuriai taip pat būtų skirtas atitinkamas vaidmuo nacionaliniu lygmeniu. Kad nacionaliniai centrai galėtų tinkamai atlikti savo vaidmenį, jų steigimas turėtų atitikti tam tikrus minimaliuosius reikalavimus, kurių laikymąsi turėtų patvirtinti Agentūra. Be šių minimaliųjų reikalavimų, valstybės narės turi pačios nuspręsti dėl šių nacionalinių centrų steigimo tvarkos, vadovaujantis savo nacionalinės teisės aktais.

VI skyriuje (35–41 straipsniai) pateikiamos finansinės nuostatos. **35 straipsnyje** išdėstytos taisyklės, susijusios su Agentūros bendrojo programavimo dokumentu, kuris apima trejų metų planą ir kitų metų darbo programą. Ši nuostata pritaikyta atsižvelgiant į naujausią finansinį reglamentą⁴². Lyginant su Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006 matomi finansinių nuostatų pakeitimai padaryti įgyvendinant bendrą požiūrį ir atsižvelgiant į šiuo metu ES decentralizuotoms agentūroms taikomas finansines taisykles. Padaryti nedideli pakeitimai, susiję su biudžeto procedūromis, finansinių ataskaitų pateikimu ir biudžeto įvykdymo patvirtinimu. Vienintelė nauja šio skyriaus nuostata įtvirtinta **37 straipsniu**, pagal kurį Agentūrai būtų leidžiama imti mokestį už tam tikrų užduočių, kurios nepriskiriamos prie Agentūros pagrindinių užduočių, atlikimą. Agentūra vėliau, kai bus pradėta taikyti šis reglamentą, nuspręs, ar ji pasinaudos šia galimybe ar ne.

VII skyriuje (42–44 straipsniai) išdėstytos su personalu susijusios taisyklės. Lyginant su Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006 matomi pakeitimai padaryti įgyvendinant bendrą požiūrį ir Tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų pakeitimus (**42 ir 44 straipsniai**)⁴³. **43 straipsnyje** pateikiamos vykdomajam direktoriui taikytinos personalo taisyklės.

VIII skyriuje (45–63 straipsniai) pateikiamos bendrosios ir baigiamosios nuostatos. Lyginant su Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006 matomi pakeitimai padaryti įgyvendinant bendrą požiūrį ir pritaikant šias nuostatas prie naujesnių teisės aktų nuostatų. Dauguma šių nuostatų jau buvo įtrauktos į Reglamentą (EB) Nr. 1920/2006. Šiame skyriuje taip pat išdėstytos pereinamojo laikotarpio nuostatos (**58–61 straipsniai**), kad būtų galima užtikrinti tinkamą Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro pakeitimo Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūra procesą.

⁴² 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje (OL L 122, 2019 5 10, p. 1–38).

⁴³ OL L 56, 1968 3 4, p. 1.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūros**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 168 straipsnio 5 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
pasikonsultavę su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu¹,
pasikonsultavę su Regionų komitetu²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras buvo įsteigtas Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 302/93³. 2006 m. šis steigimo aktas buvo išdėstytas nauja redakcija, priėmus Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1920/2006⁴;
- (2) Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras buvo įsteigtas siekiant teikti faktinę, objektyvią, patikimą ir palyginamą informaciją apie narkotikus, narkomaniją ir jų padarinius Sąjungos mastu, kad Sąjunga ir valstybės narės turėtų įrodymų, kuriais remdamosi jos galėtų formuoti politiką ir kurti kovos su narkotikais iniciatyvas, taip pat taip siekiant padidinti jų kompetencijos srityse įgyvendinamų kovos su narkomanijos reiškiniu priemonių ir priimamų sprendimų dėl atitinkamų veiksmų vertę. Įsteigus Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centrą, akivaizdžiai pagerėjo informacijos apie narkotikų vartojimo paplitimą ir narkomanijos padėtį įvairiose Europos dalyse prieinamumas;
- (3) nors bendrasis šio centro veiklos tikslas vis dar aktualus ir turėtų būti paliktas toks, koks yra, pats Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 nebeatitinka poreikių siekiant kovoti su dabartiniais ir būsimais iššūkiais. Todėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro įgaliojimai turėtų būti peržiūrėti, be kita ko, pakeičiant ir pervadinant jį Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūra (toliau – Agentūra). Kadangi Reglamentą (EB) Nr. 1920/2006 reikia iš esmės pakeisti, kad atitinkamos nuostatos būtų pritaikytos atsižvelgiant į bendrą požiūrį dėl Sąjungos decentralizuotų

¹ OL C , , p. .

² OL C , , p. .

³ 1993 m. vasario 8 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 302/93 dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro įsteigimo (OL L 36, 1993 2 12, p. 1)).

⁴ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (nauja redakcija), OL L 376, 2006 12 27, p. 1.

agentūrų⁵ ir kad būtų atsižvelgta į narkomanijos reiškinių raidą, siekiant aiškumo, šis reglamentas turėtų būti pakeistas nauju reglamentu;

- (4) Reglamente (EB) Nr. 1920/2006 daugiausia dėmesio skirta su sveikata susijusiems klausimams. Tačiau siekiant suprasti narkomanijos reiškinių poveikį visuomenės sveikatai, sumažinti narkotikų prieinamumą Sąjungoje ir pažaboti narkotikų paklausą, būtina spręsti ir su narkotikų rinkomis bei narkotikų pasiūla susijusias problemas. Su sveikata ir pasiūla susijusios problemos yra glaudžiai tarpusavyje susijusios. Todėl Agentūra turėtų kovoti su narkomanijos reiškiniu vadovaudamasi labiau holistiniu požiūriu;
- (5) Agentūros veikla turėtų būti vykdoma deramai atsižvelgiant į atitinkamus Sąjungos ir jos valstybių narių įgaliojimus kovos su narkotikais srityje. Ji turėtų aprėpti įvairius narkomanijos reiškinių aspektus ir atitinkamus šios problemos sprendimo būdus. Tą darydama Agentūra turėtų vadovautis atitinkamomis Sąjungos priimtomis strategijomis ir veiksmų planais, visų pirma – taikytina ES narkotikų strategija ir veiksmų planu;
- (6) vykdydama savo veiklą Agentūra turėtų bendradarbiauti su kitomis Sąjungos agentūromis ir įstaigomis, visų pirma su Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolu), Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL), Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustu), Europos vaistų agentūra (EMA), Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru (ECDC) ir Europos švietimo ir kultūros vykdomąja agentūra (EACEA), ir ji turėtų atsižvelgti į jų veiklą, kad būtų išvengta veiklos dubliavimo. Taip pat turėtų būti bendradarbiuojama tarptautiniu lygmeniu su atitinkamomis trečiųjų valstybių valdžios institucijomis ir įstaigomis ir Jungtinių Tautų lygmeniu;
- (7) vis dažniau stebimas kombinuotas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, t. y. vienos ar kelių arba vienos ar kelių rūšių teisėtų arba neteisėtų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas kartu su narkotikais. Todėl Agentūra turėtų spręsti priklausomybės nuo kitų psichoaktyviųjų medžiagų, kai tos medžiagos vartojamos kartu su narkotikais, problemą, kurdama stebėsenos sistemas, kuriomis, užuot sutelkus visą dėmesį tik į vieną psichoaktyviąją medžiagą, pvz., heroiną, būtų atsižvelgta ir į svarbų kombinuoto kitų psichoaktyviųjų medžiagų, pvz., nekontroliuojamų opioidų arba netinkamai vartojamų vaistų, vartojimo, kai jos vartojamos tuo pat metu arba viena po kitos, atliekamą vaidmenį;
- (8) Agentūra turėtų plėtoti veiklą, susijusią su trimis pagrindinėmis jos kompetencijai priskiriamomis veiklos sritimis, t. y. stebėseną – kad būtų geriau pagrįsta vykdoma politika; ankstyvuojančiu perspėjimu ir rizikos vertinimu – kad būtų geriau pagrįsti įgyvendinami veiksmai; kompetencijos plėtote – kad Sąjunga gebėtų veiksmingiau kovoti su narkomanijos reiškiniu;
- (9) duomenų rinkimas, analizė ir sklaida ir toliau turėtų būti pagrindinė Agentūros užduotis. Standartiniai duomenys renkami tarpininkaujant nacionaliniams centrams, kurie ir toliau turėtų būti vienu iš pagrindinių Agentūrai reikalingų duomenų teikėjų. Vis dažniau dėl naujoviškų duomenų rinkimo metodų galima pasinaudoti papildomais, tiksliau tiksliai padėti atspindinčių duomenų šaltiniais. Todėl Agentūra turėtų turėti

⁵ 2012 m. liepos 19 d. Europos Parlamento, ES Tarybos ir Europos Komisijos bendras pareiškimas dėl decentralizuotų agentūrų, https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf.

galimybę susipažinti su visais turimais duomenimis, kad galėtų visapusiškai įvertinti narkomanijos reiškinių padėtį Sąjungoje ir jam įtakos turinčius išorės veiksnius;

- (10) nacionalinių centrų veikla turėtų būti organizuojama atsižvelgiant į tai, kokie duomenys reikalingi Agentūrai. Valstybėse narėse jiems turėtų būti suteikta teisė gauti visus svarbius duomenis iš įvairių nacionalinių valdžios institucijų. Duomenų rinkimą valstybėse narėse reikėtų kuo labiau racionalizuoti, kad būtų išvengta pateikiamų duomenų ir pastangų dubliavimo;
- (11) Agentūra turėtų turėti atitinkamą skaitmeninį sprendimą, kad galėtų palengvinti ir susisteminti duomenų rinkimą, keitimąsi tiek kokybine, tiek kiekybine informacija, taip pat padėti sukurti integruotą ir sąveikią stebėsenos sistemą, suteikiančią galimybę vykdyti stebėseną tikruoju laiku. Tai turėtų suteikti galimybę automatizuoti duomenų ir informacijos valdymą bei keitimąsi jais. Toks skaitmeninis sprendimas taip pat turėtų sudaryti sąlygas tikruoju laiku stebėti technologijomis grindžiamas narkotikų rinkas, įskaitant tamsųjį internetą;
- (12) kad Agentūra galėtų veiksmingiau naudotis turima informacija, pavyzdžiui, kad galėtų įgyvendinti aktyvesnes priemones, įskaitant grėsmių vertinimus, strategines žvalgybos ataskaitas ir skubius pranešimus, taip pat sustiprinti Sąjungos pasirengimą būsimiems pokyčiams, reikėtų sustiprinti Agentūros stebėsenos ir analizės pajėgumus;
- (13) siekiant gerinti Sąjungos pasirengimą, taip pat būtina visapusiškai įvertinti galimą narkomanijos reiškinių raidą ateityje. Kad galėtų pasirengti ir parengti politikos formuotojus tokiems būsimiems pokyčiams, Agentūra turėtų reguliariai pateikti savo įžvalgas, atsižvelgdama į didžiąsias tendencijas, t. y. pokyčius skatinančius ilgalaikius veiksnius, kurie yra matomi dabar ir kurie veikniausiai turės reikšmingos įtakos ateityje, siekdama nustatyti naujus iššūkius ir galimybes reaguoti į su narkotikais susijusias problemas;
- (14) narkomanijos reiškinys tampa vis labiau susijęs su technologijomis, kaip tuo dar kartą įsitikinta COVID-19 pandemijos laikotarpiu, kuriuo narkotikų platinimą palengvinančios naujos technologijos buvo diegiamos aktyviau nei įprastai. Apytikriai apskaičiuota, kad maždaug du trečdaliai pasiūlymų kriptorinkose yra susiję su narkotikais. Narkotikais prekiaujama įvairiose platformose, įskaitant socialinės žiniasklaidos tinklus ir mobiliąsias programėles. Į šiuos pokyčius atsižvelgiama kovojant su narkomanijos reiškiniu – vis dažniau tuo tikslu naudojamos mobiliosios programėlės ir intervencinės e. sveikatos priemonės. Agentūra, kartu su kitomis atitinkamomis Sąjungos agentūromis ir siekdama išvengti pastangų dubliavimo, turėtų stebėti tokius pokyčius, laikydamasi savo holistinio požiūrio į narkomanijos reiškinį;
- (15) naujų psichoaktyviųjų medžiagų, kurios kelia socialinę riziką ir pavojų visuomenės sveikatai visoje Sąjungoje, problema turėtų būti sprendžiama Sąjungos lygmeniu. Todėl tam, kad būtų galima stebėti tokias medžiagas ir užtikrinti galimybę greitai reaguoti, būtina turėti ES ankstyvojo perspėjimo sistemą. Taisyklės, susijusios su keitimusi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas, taip pat ankstyvojo perspėjimo apie jas sistema, įskaitant pradinę ataskaitą dėl naujų psichoaktyviųjų medžiagų ir jų rizikos vertinimo procedūrą, neseniai buvo iš dalies pakeistos ir neturėtų būti keičiamos;
- (16) remdamasi sustiprinta Agentūros vykdoma stebėseną ir patirtimi, įgyta atliekant naujų psichoaktyviųjų medžiagų rizikos vertinimą, Agentūra turėtų stiprinti bendruosius grėsmių vertinimo pajėgumus. Nedelsiant būtina įgyvendinti aktyvesnes priemones, kad būtų galima kuo greičiau nustatyti naujas grėsmes ir pateikti reikiamą informaciją

atsakomosioms priemonėms parengti, nes dėl šiuolaikinio narkomanijos reiškinių dinamiškumo, susijusios problemos gali sparčiai išplisti į kitas valstybes;

- (17) kadangi pavojingos psichoaktyviosios medžiagos gali pakenkti visuomenės sveikatai, Agentūrai turėtų galėti skelbti skubius pranešimus. Kad būtų galima atlikti tokią funkciją, Agentūra turėtų sukurti Europos skubių pranešimų apie narkotikus sistemą, kuria galėtų naudotis nacionalinės valdžios institucijos. Tokia sistema turėtų sudaryti sąlygas sparčiai keistis informacija, į kurią atsižvelgiant gali reikėti imtis skubių veiksmų siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, taip pat užtikrinti saugą ar saugumą. Agentūra turėtų turėti galimybę informuoti ne tik nacionalines valdžios institucijas, bet ir galimus šių psichoaktyviųjų medžiagų vartotojus;
- (18) narkotikų pirmtakai – tai medžiagos, kurios yra būtinos tokių narkotikų, kaip amfetaminai, kokainas ir heroinas, gamybai. Sąjungoje didėjant neteisėtų narkotikų gamybos mastui, reikėtų stiprinti prekybos narkotikų pirmtakais ir teisėtais būdais gaunamų narkotikų pirmtakų naudojimo neteisėtiems narkotikams gaminti prevenciją. Kad galėtų prisidėti prie šių pastangų, Agentūra turėtų būti įtraukta į narkotikų pirmtakų naudojimo neteisėtiems narkotikams gaminti ir prekybos jais stebėseną ir padėti Komisijai įgyvendinti Sąjungos teisės aktus, kuriais reglamentuojami narkotikų pirmtakai;
- (19) kadangi didėja teismo ekspertizių ir toksikologinių tyrimų duomenų, taip pat ekspertinių žinių poreikis ir nekoordinuojama skirtingose valstybėse narėse veikiančių laboratorijų veikla, būtina sukurti vadinamąją virtualiąją laboratoriją, t. y. teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijų, kurios yra sukaupusios daug žinių apie narkotikus ir su jais susijusią žalą, tinklą. Tokia virtualioji laboratorija turėtų suteikti Agentūrai galimybę susipažinti su aktualia informacija, padidinti savo pajėgumus šioje srityje ir padėti atitinkamoms valstybių narių laboratorijoms keistis žiniomis, nepatiriant didelių išlaidų, susijusių su nuosavos laboratorijos kūrimu ir eksploatavimu;
- (20) teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijų tinkle turėtų būti atstovaujama valstybėms narėms, todėl joms turėtų būti suteikta galimybė į šį tinklą paskirti dvi laboratorijas, kuriose atliekami toksikologiniai tyrimai ir teismo ekspertizės. Siekiant užtikrinti kuo platesnę aprėptį, kitų laboratorijų, kurių veikla tiesiogiai susijusi su Agentūros atliekamu darbu, ekspertams, įskaitant Europos muitinių laboratorijų tinklo ekspertus, taip pat turėtų būti suteikta galimybė dalyvauti tinklo veikloje. Toks bendradarbiavimas suteiktų galimybę visoms tinkle dalyvaujančioms laboratorijoms mokytis vienos iš kitų įvairiose srityse;
- (21) siekdama gilinti žinias šioje srityje ir padėti valstybėms narėms, Agentūra turėtų apibrėžti ir finansuoti atitinkamus projektus, pvz., kurti naujų narkotikų atžvilgiu taikytinus bazinius standartus, rengti toksikologinius ar farmakologinius tyrimus ir atlikti narkotikų profiliavimą. Vadovaujantis tokiu požiūriu, atitinkamoms laboratorijoms būtų paprasčiau dalytis informacija, ir sumažėtų atskirų laboratorijų patiriamos išlaidos;
- (22) kadangi Agentūra turi prieigą prie duomenų ir būtiną mokslinę patirtį įrodymais grindžiamoms prevencijos strategijoms kurti ir skatinti, ji turėtų dalyvauti su prevencija susijusiame darbe, ypač keičiantis geriausia patirtimi ir įgyvendinamais mokslinių tyrimų rezultatais narkotikų prevencijos, su narkotikais susijusių nusikaltimų prevencijos ir su narkotikais susijusios žalos prevencijos srityse ir, be kita ko, rengiant narkotikų prevencijos kokybės standartus (Europos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės standartus) ar mokymo programą,

sprendimus priimančioms asmenims ir politikos formuotojams suteikiančią žinių apie veiksmingiausias įrodymais grindžiamas intervencines prevencijos priemonės ir metodus (Europos Sąjungos prevencijos mokymo programa);

- (23) atsižvelgiant į jos perspektyvą Sąjungoje, Agentūra turėtų turėti galimybę įvertinti nacionalines priemones ir mokymo programas, pvz., susijusias su prevencija, gydymu, žalos mažinimu, ir kitas susijusias priemones, atsižvelgiant į tai, ar jos atitinka naujausią mokslo pažangą ir ar įrodytas jų naudingumas. Valstybėms narėms arba atitinkamoms profesinėms organizacijoms turėtų būti suteikta galimybė naudoti akreditaciją arba sertifikatą kaip savo darbo kokybės ženklą;
- (24) atsižvelgiant į tai, kad dėl savo išskirtinės padėties Sąjungos lygmeniu Agentūra gali palyginti duomenis ir geriausią patirtį, Agentūra turėtų padėti visoms valstybėms narėms sistemingiau vertinti ir rengti nacionalines kovos su narkotikų vartojimu strategijas, ypač plėtojant politiką šioje srityje. Be to, Agentūros vaidmuo rengiant mokymą ir teikiant paramą valstybėms narėms, įgyvendinančioms kokybės standartus ir gerą patirtį, turėtų būti sustiprintas, atsižvelgiant į jos sukaupią patirtį šiose srityse;
- (25) turėtų būti aiškiau apibrėžtos Agentūros pareigos tarptautinio bendradarbiavimo srityje, kad ji galėtų visapusiškai dalyvauti tokioje veikloje ir atsakyti į trečiųjų valstybių ir įstaigų prašymus. Agentūra turėtų galėti prisidėti prie Sąjungos narkotikų politikos išorės aspekto plėtojimo ir įgyvendinimo ir prie Sąjungos lyderės vaidmens įtvirtinimo daugiašaliu lygmeniu, nes tai vienas iš būdų užtikrinti veiksmingą ir nuoseklų Sąjungos narkotikų politikos įgyvendinimą valstybių viduje ir tarptautiniu lygmeniu. Kad Agentūra galėtų skirti pakankamai išteklių šiai užduočiai atlikti, Agentūros veikla tarptautinio bendradarbiavimo srityje turėtų būti viena iš pagrindinių jos užduočių. Ši veikla turėtų būti grindžiama Agentūros tarptautinio bendradarbiavimo programa, kuri turėtų atitikti Sąjungos tarptautinio bendradarbiavimo prioritetus ir turėtų būti nuolat peržiūrima, siekiant užtikrinti, kad joje tinkamai atsižvelgtų į tarptautiniu lygmeniu įvykusius pokyčius;
- (26) siekdama padėti optimaliai panaudoti saugumo srities moksliniams tyrimams skiriamą Sąjungos finansavimą ir kad naudojant šias lėšas būtų tenkinami narkotikų politikos poreikiai, Agentūra turėtų padėti Komisijai nustatyti pagrindines mokslinių tyrimų temas, taip pat rengti ir įgyvendinti Sąjungos bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų programas, kurios yra svarbios siekiant Agentūros tikslų. Jeigu Agentūra padeda Komisijai nustatyti pagrindines mokslinių tyrimų temas, taip pat parengti ir įgyvendinti Sąjungos bendrąją programą, ji neturėtų gauti finansavimo pagal tą programą, kad būtų išvengta galimo interesų konflikto. Galiausiai, Agentūra turėtų dalyvauti įgyvendinant Sąjungos masto iniciatyvas, susijusias su moksliniais tyrimais ir inovacijomis, siekdama užtikrinti, kad būtų sukurtos jos veiklai būtinos technologijos ir jas būtų galima naudoti;
- (27) vykdomoji valdyba turėtų padėti valdybai rengti jos sprendimus. Agentūrai turėtų vadovauti vykdomasis direktorius. Mokslinis komitetas ir toliau turėtų padėti valdybai ir vykdomajam direktoriui atitinkamais moksliniais klausimais;
- (28) nacionaliniai centrai turėtų būti vienu iš pagrindinių Agentūrai reikalingų duomenų teikėjų. Būtina nustatyti minimaliuosius reikalavimus, kurių laikydamosi valstybės narės steigtų tokius centrus, o Agentūra – juos sertifikuotų. Siekiant užtikrinti tinkamą nacionalinių centrų veikimą, jie turėtų būti steigiami kaip nuolat veikiančios įstaigos, numatant jiems atitinkamą biudžetą ir tam tikrą jų nepriklausomumą atliekant savo funkcijas;

- (29) Agentūrai turėtų būti skiriama pakankamai išteklių, kad ji galėtų vykdyti savo užduotis, ir turėtų būti numatytas atskiras biudžetas. Agentūra daugiausia turėtų būti finansuojama įnašo iš bendrojo Sąjungos biudžeto lėšomis. Sąjungos biudžeto procedūra turėtų būti taikoma tiek, kiek tai susiję su Sąjungos įnašu ir bet kokiomis kitomis subsidijomis, mokėtinomis iš Sąjungos bendrojo biudžeto. Finansinių ataskaitų auditą turėtų atlikti Europos Sąjungos Audito Rūmai;
- (30) už teikiamas paslaugas imami mokesčiai užtikrina geresnį agentūros finansavimą, ir jie gali būti taikomi už konkrečių klausimų, kuriuos galima aiškiai atskirti nuo pagrindinių agentūros užduočių, sprendimą. Bet kokie Agentūros imami mokesčiai turėtų padengti atitinkamų paslaugų teikimo išlaidas;
- (31) vykdomasis direktorius turėtų pateikti Agentūros metinę ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Be to, Europos Parlamentas ir Taryba turėtų turėti galimybę paprašyti vykdomojo direktoriaus pateikti savo pareigų vykdymo ataskaitą;
- (32) Agentūrai turėtų būti taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001⁶. Agentūra turėtų užtikrinti kuo didesnę savo veiklos skaidrumą, bet nekeldama pavojaus tikslų, kurių siekiama vykdant savo veiksmus, įgyvendinimui;
- (33) Agentūrai turėtų būti taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁷ ir 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinis susitarimas tarp Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų⁸, prie kurio Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras jau prisijungė;
- (34) siekiant kontroliuoti Agentūros veiklos rezultatus ir užtikrinti, kad ji tinkamai atliktų savo darbą ir kad jos įgaliojimai suteiktų jai galimybę vykdyti tą veiklą, kuri yra būtina atsižvelgiant narkotikų rinkų ir politikos pokyčius, reguliariai turėtų būti atliekamas išorinis Agentūros atliekamo darbo vertinimas ir prireikus atitinkamai koreguojami jai suteikti įgaliojimai;
- (35) įgyvendindama savo darbo programą, Agentūra turėtų glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamomis ES ir ne ES tarptautinėmis organizacijomis, kitomis vyriausybėmis ir nevyriausybėmis įstaigomis ir atitinkamomis techninėmis įstaigomis, visų pirma siekdama išvengti darbo dubliavimo ir užsitikrinti galimybę naudotis visais duomenimis ir priemonėmis savo įgaliojimams vykdyti;
- (36) Agentūra pakeičia Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centrą, įsteigtą Reglamentu (EB) Nr. 1920/2016, ir perima jo teises ir pareigas. Todėl ji turėtų būti visų jo sutarčių, įskaitant darbo sutartis, išipareigojimų ir įgyto turto teisių perėmėja. Iki šio reglamento taikymo pradžios dienos Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro sudaryti tarptautiniai susitarimai turėtų likti galioti;
- (37) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. įsteigti agentūrą siekiant kovoti su narkomanijos reiškiniu, valstybės narės negali deramai pasiekti, bet dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos

⁶ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

⁷ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁸ OL L 136, 1999 5 31, p. 15.

sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

ISKYRIUS

AGENTŪROS TIKSLAI IR BENDROSIOS UŽDUOTYS

1 straipsnis

Agentūros įsteigimas

1. Šiuo reglamentu įsteigiama Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūra (toliau – Agentūra).
2. Agentūra pakeičia Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centrą, įsteigtą Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006, ir perima jo teises ir pareigas.

2 straipsnis

Teisinis statusas ir būstinė

1. Agentūra yra Sąjungos įstaiga, turinti juridinio asmens statusą.
2. Kiekvienoje valstybėje narėje Agentūra naudojasi plačiausiu teisnumu, suteikiamu juridiniams asmenims pagal jų nacionalinę teisę. Visų pirma ji gali įsigyti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto, juo disponuoti ir būti šalimi teismo procese.
3. Agentūros būstinė yra Lisabonoje (Portugalija).

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų sąvokų apibrėžtys:

- (1) narkotikai – narkotikai, kaip apibrėžta Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757/TVR⁹ 1 straipsnio 1 punkte;
- (2) naujos psichoaktyviosios medžiagos – medžiagos, kaip apibrėžta Pamatinio sprendimo 2004/757/TVR 1 straipsnio 4 punkte;
- (3) kombinuotas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas – vienos ar kelių arba vienos ar kelių rūšių teisėtų ar neteisėtų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas kartu su narkotikais;
- (4) narkotikų pirmtakai – tai medžiagos, kurios kontroliuojamos ir stebimos vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 273/2004¹⁰ ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 111/2005¹¹;

⁹ 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje (OL L 335, 2004 11 11, p. 8).

¹⁰ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 273/2004 dėl narkotinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) (OL L 47, 2004 2 18, p. 1);

- (5) dalyvaujančios valstybės – valstybės narės ir trečiosios valstybės, sudariusios susitarimą su Sąjunga pagal 54 straipsnį;
- (6) tarptautinė organizacija – organizacija ir jai pavaldžios įstaigos, kurios reglamentuojamos tarptautinės viešosios teisės aktais, arba bet kuri kita įstaiga, įsteigta dviejų ar daugiau valstybių susitarimu arba remiantis tokiu susitarimu;
- (7) Jungtinių Tautų konvencijos dėl narkotikų – 1961 m. Jungtinių Tautų bendroji narkotinių medžiagų konvencija su pakeitimais, padarytais 1972 m. protokolu¹², 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvencija¹³ ir 1988 m. Jungtinių Tautų konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta¹⁴;
- (8) Jungtinių Tautų sistema – Jungtinių Tautų konvencijomis dėl narkotikų nustatyta kontrolės mechanizmų sistema.

4 straipsnis

Agentūros bendroji užduotis

Agentūra Sąjungai ir jos valstybėms narėms teikia faktinę, objektyvią, patikimą ir palyginamą informaciją, atlieka ankstyvojo perspėjimo ir rizikos vertinimo Sąjungos lygmeniu užduotis, susijusias su narkotikais, narkomanija, narkotikų rinkomis ir jų padariniais, ir rekomenduoja, kokių atitinkamų ir konkrečių įrodymais pagrįstų veiksmų reikėtų imtis, kad pavyktų laiku išspręsti susijusias problemas.

5 straipsnis

Konkrečios užduotys

1. Siekdama įgyvendinti 4 straipsnyje nustatytą bendrąją užduotį, Agentūra atlieka šias užduotis:
 - (a) stebėsenos užduotis, kurios apima:
 - (1) informacijos ir duomenų rinkimą pagal 6 straipsnio 1 dalį;
 - (2) informacijos ir duomenų sklaidą pagal 6 straipsnio 5 dalį ir
 - (3) narkomanijos reiškinių stebėseną, kuri apima visuomenės sveikatos, saugos ir saugumo aspektus, pagal 7 straipsnį;
 - (b) pasirengimo gerinimo užduotis, kurios apima:
 - (1) keitimąsi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas ir ankstyvojo perspėjimo apie jas sistemą, įskaitant pradinės ataskaitos rengimą ir rizikos vertinimą, pagal 8–11 straipsnius;
 - (2) grėsmių vertinimą ir pasirengimo gerinimą pagal 12 straipsnį;
 - (3) Europos skubių pranešimų apie narkotikus sistemos sukūrimą ir eksploatavimą pagal 13 straipsnį;

¹¹ 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 111/2005, nustatantis prekybos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais) tarp Bendrijos ir trečiųjų šalių stebėsenos taisyklės (OL L 22, 2005 1 26, p. 1).

¹² Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys, 976 t., Nr. 14152.

¹³ Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys, 1019 t., Nr. 14956.

¹⁴ Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys, 1582 t., Nr. 27627.

- (4) pokyčių, susijusių su prekyba narkotikų pirmtakais ir jų naudojimu neteisėtiems narkotikams gaminti, stebėseną, ir pagalbą įgyvendinant teisės aktus, kuriais reglamentuojami narkotikų pirmtakai, pagal 14 straipsnį;
 - (5) teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijų tinklo sukūrimą ir eksploatavimą pagal 15 straipsnį;
- (c) kompetencijos plėtojimo užduotis, kurios apima:
 - (1) Sąjungos masto prevencijos programų ir kampanijų kūrimą, plėtojimą ir skatinimą pagal 16 straipsnį;
 - (2) nacionalinių priemonių akreditavimą ir sertifikavimą pagal 17 straipsnį;
 - (3) paramą valstybėms narėms pagal 18 straipsnį;
 - (4) mokymą pagal 19 straipsnį;
 - (5) tarptautinį bendradarbiavimą ir techninę pagalbą pagal 20 straipsnį;
 - (6) mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal 21 straipsnį.
- 2. Konsultuodamasi ir bendradarbiaudama su dalyvaujančių valstybių kompetentingomis įstaigomis ir organizacijomis, Agentūra sukuria 31 straipsnyje nurodytą tinklą ir koordinuoja jo veiklą.
- 3. Atlikdama ir įgyvendindama 1 dalyje nurodytas užduotis, Agentūra veikia objektyviai, nešališkai ir griežtai remdamasi moksliniu požiūriu.
- 4. Agentūra gerina nacionalinių ir Sąjungos veiksmų savo veiklos srityse koordinavimą ir sudaro palankesnes sąlygas sprendimus priimančioms subjektams, tyrėjams, specialistams ir visiems asmenims iš vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų, kurie dalyvauja sprendžiant su narkotikais susijusius klausimus, keistis informacija.
- 5. Agentūra Komisijai, valstybėms narėms ir kitoms susijusioms suinteresuotosioms šalims, nurodytoms taikytinose Sąjungos narkotikų strategijose, prireikus padeda įgyvendinti tas strategijas.
- 6. Vykdydama ir įgyvendindama 1 dalyje nurodytas užduotis, Agentūra, esant būtinybei, gali organizuoti ekspertų posėdžius, steigti *ad hoc* darbo grupes ir finansuoti projektus.
- 7. Vykdydama ir įgyvendindama 1 dalyje nurodytas užduotis, Agentūra aktyviai bendradarbiauja su kitomis Sąjungos decentralizuotomis agentūromis ir įstaigomis, visų pirma Europolu, Eurojustu, Europos vaistų agentūra, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru, pilietinės visuomenės organizacijomis ir kitomis susijusiomis suinteresuotosiomis šalimis, kad vykdam narkotikų reiškinių stebėseną, atliekant atitinkamus vertinimus ir kovojant su šiuo reiškiniu, būtų užtikrinamas maksimalus veiksmingumas.
- 8. Agentūra gali savo iniciatyva užsiimti komunikacijos veikla savo kompetencijos srityje. Skiriant išteklius komunikacijos veiklai neturi būti trukdoma veiksmingai vykdyti 1 dalyje nurodytas užduotis. Komunikacijos veikla vykdoma laikantis atitinkamų valdybos priimtų komunikacijos ir sklaidos planų.

II SKYRIUS

STEBĖSENA

6 straipsnis

Informacijos ir duomenų rinkimas ir sklaida

1. Agentūra:

- (a) renka visą svarbią informaciją ir duomenis, įskaitant nacionalinių centrų perduodamą informaciją ir duomenis, gaunamus atliekant mokslinius tyrimus, iš atvirųjų šaltinių, taip pat duomenis, gaunamus iš Sąjungos, nevyriausybinių šaltinių ir kompetentingų tarptautinių organizacijų;
- (b) renka informaciją ir duomenis, reikalingus kombinuotam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui stebėti, kaip nurodyta 7 straipsnio 1 dalies c punkte;
- (c) renka nacionalinių centrų ir Europolo nacionalinių padalinių turimą informaciją ir duomenis apie naujas psichoaktyvias medžiagas ir pernelyg nedelsdama perduoda tą informaciją nacionaliniams centrams ir Europolo nacionaliniams padaliniams bei Komisijai;
- (d) renka ir analizuoja informaciją ir duomenis apie narkotikų pirmtakus, jų naudojimą neteisėtiems narkotikams gaminti ir prekybą narkotikų pirmtakais;
- (e) vykdo ir užsako mokslinius tyrimus ir stebėsenos tyrimus, apklausas, galimybių studijas ir bandomuosius projektus, būtinus jos užduotims atlikti;
- (f) užtikrina didesnę informacijos ir duomenų palyginamumą, objektyvumą ir patikimumą Sąjungos mastu, nustatydamas neprivalomojo pobūdžio rodiklius ir bendruosius standartus, kurių Agentūra gali rekomenduoti laikytis, siekdama užtikrinti, kad valstybės narės ir Sąjunga naudotų vienesnius matavimo metodus; visų pirma, Agentūra kuria priemones, kurios padėtų valstybėms narėms stebėti ir vertinti savo nacionalinę politiką, o Komisijai – stebėti ir vertinti Sąjungos politiką.

2. Agentūra renka atitinkamus nacionalinius duomenis, tarpininkaujant nacionaliniams centrams. Ji taip pat glaudžiai bendradarbiauja su kitomis nacionalinėmis, Europos ir tarptautinėmis organizacijomis ir įstaigomis, kurios jau turi tokios rūšies informacijos.

3. Agentūra, atsižvelgdama į savo įgaliojimus, rengia duomenų rinkimo metodus ir principus, be kita ko, įgyvendindama projektus kartu su išorės partneriais.

4. Agentūra gali kurti būtinus skaitmeninius sprendimus, kurie naudojami informacijos ir duomenų valdymo ir automatizuoto keitimosi jais tikslais.

Jeigu tokie skaitmeniniai sprendimai yra kuriami, jie:

- (a) sudaro sąlygas automatizuotai rinkti duomenis, įskaitant atvirųjų šaltinių informaciją, bet taip pat nepanaikina galimybės teikti duomenis rankiniu būdu;
- (b) naudoja dirbtinį intelektą duomenų patvirtinimo, analizės ir automatizuoto perdavimo funkcijoms atlikti;
- (c) suteikia galimybę elektroniniu būdu tvarkyti informaciją, duomenis ir dokumentus ir jais keistis.

5. Informaciją ir duomenis Agentūra platina:

- (a) suteikdama galimybę Sąjungai, valstybėms narėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims susipažinti su savo parengta informacija, įskaitant informaciją apie naujus pokyčius ir kintančias tendencijas;

- (b) užtikrindama plačią savo atliktos analizės, išvadų ir ataskaitų sklaidą;
 - (c) užtikrindama plačią patikimų duomenų, išskyrus neskelbtinus neįslaptintus ir įslaptintus duomenis, sklaidą ir tuo tikslu reguliariai skelbdama savo surinktais duomenimis pagrįstą ataskaitą apie narkomanijos reiškinių padėtį, įskaitant duomenis apie naujas tendencijas;
 - (d) kurdamą atvirusius moksliniais dokumentais grindžiamus išteklius ir sudarydama galimybę jais naudotis, taip pat padėdama skatinti informavimo veiklą;
 - (e) teikdama informaciją apie kokybės standartus, novatorišką geriausią patirtį ir įgyvendinamus mokslinių tyrimų rezultatus valstybėse narėse, taip pat sudarydama sąlygas keistis tokiais standartais ir praktika bei juos įgyvendinti.
6. Agentūra nerenka jokių duomenų, pagal kuriuos galima nustatyti asmens ar nedidelių asmenų grupių tapatybę. Agentūra negali perduoti jokios informacijos, susijusios su konkrečiais asmenimis.

7 straipsnis

Narkomanijos reiškinių stebėseną

1. Agentūra stebi:
- (a) vadovaudamasi holistiniu požiūriu ir taikydama epidemiologinius ir kitus rodiklius – narkomanijos reiškinį Sąjungoje, aprėpdama su sveikata, sauga ir saugumu susijusius šio reiškinio aspektus, įskaitant taikytinų Sąjungos narkotikų strategijų įgyvendinimą;
 - (b) naujas narkomanijos reiškinio tendencijas Sąjungoje ir tarptautiniu mastu, turinčias poveikį Sąjungai; tai apima naujų technologijų naudojimo teikiant priklausomybės nuo narkotikų gydymo paslaugas arba vykdant prekybą narkotikais ir, atitinkamais atvejais, sąsają su kitomis nusikalstamumo sritimis stebėseną;
 - (c) kombinuotą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą ir jo padarinius, visų pirma jo poveikį politikos ir atsakomosioms priemonėms, kurias būtina įgyvendinti atsižvelgiant į narkotikų ir teisėtų arba neteisėtų psichoaktyviųjų medžiagų sąveiką, kai narkotikai vartojami kartu su viena ar keliomis arba vienos ar kelių rūšių psichoaktyviosiomis medžiagomis, įskaitant padidėjusią tam tikrų sveikatos ir socialinių problemų, kurių gali kilti tuo pat metu arba vieną po kitos per trumpą laiką vartojant narkotikus ir kitas psichoaktyvias medžiagas arba kai kartu gaminamos ar parduodamos skirtingos psichoaktyviosios medžiagos medžiagos, riziką; poreikį atsižvelgti į dažniausias narkotikų vartojimo ir priklausomybių atsirado priežastis ir poveikį stebėsenai ir keitimuisi geriausia patirtimi, kai, vadovaujantis holistiniu požiūriu, politikos ir atsakomosiomis priemonėmis sprendžiamos su keliomis psichoaktyviosiomis medžiagomis susijusios problemos;
 - (d) su narkotikais susijusias problemas ir taikomus jų sprendimo būdus, visų pirma novatoriškos geriausios patirties ir mokslinių tyrimų rezultatų įgyvendinimą;
 - (e) bendradarbiaudama su Europolu ir padėdama nacionalinių centrų ir Europolo nacionalinių padalinių – visas naujas psichoaktyvias medžiagas, apie kurias praneša valstybės narės;

- (f) narkotikų pirmtakus, prekybą narkotikų pirmtakais ir jų naudojimą neteisėtiems narkotikams gaminti;
 - (g) Sąjungos ir atskirų valstybių narkotikų politiką, be kita ko, siekdama padėti ją kurti ir atlikti nepriklausomą jos vertinimą;
 - (h) bendradarbiaudama su Europolu ir atsižvelgdama į savo ir Europolo įgaliojimus – technologijomis grindžiamas narkotikų rinkas.
2. Remdamasi savo stebėsenos veikla, Agentūra nustato novatorišką geriausią patirtį ir ją toliau plėtoja. Agentūra teikia informaciją apie novatorišką geriausią patirtį valstybėse narėse ir dalijasi ja, taip pat sudaro sąlygas valstybėms narėms keistis tokia informacija.
 3. Atsižvelgdama į turimą informaciją, Agentūra reguliariai pateikia savo išvalgas. Remdamasi jomis, Agentūra rengia atitinkamus prognozes, į kurias atsižvelgiant plėtojama būsima narkotikų politika.

III SKYRIUS

PASIRENGIMAS

8 straipsnis

Keitimasis informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas ir ankstyvojo perspėjimo apie jas sistema

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos nacionalinis centras ir Europolo nacionalinis padalinys, atsižvelgdami į savo atitinkamus įgaliojimus, laiku ir pernelyg nedelsdami Agentūrai ir Europolui pateiktą turimą informaciją apie naujas psichoaktyvias medžiagas.

Ta informacija yra susijusi su tokių medžiagų aptikimu ir identifikavimu, vartojimu ir vartojimo ypatumais, gamyba, išgavimu, platinimu ir platinimo metodais, prekyba ir naudojimu komercinėms, medicinos ir mokslo reikmėms, taip pat su galima ir nustatyta tų medžiagų keliama rizika.

2. Agentūra, bendradarbiaudama su Europolu, renka, lygina, analizuoja ir vertina informaciją apie naujas psichoaktyvias medžiagas. Šią informaciją Agentūra laiku perduoda nacionaliniams centrams, Europolo nacionaliniams padaliniais ir Komisijai, siekdama suteikti jiems bet kokią informaciją, kuri gali būti reikalinga ankstyvojo perspėjimo tikslais.

Agentūra parengia pradinę ataskaitą arba bendrą pradinę ataskaitą pagal 9 straipsnį, remdamasi informacija, surinkta pagal pirmą pastraipą.

9 straipsnis

Pradinė ataskaita

1. Jeigu Agentūra, Komisija ar dauguma valstybių narių laikosi nuomonės, kad pasidalinta informacija apie naują psichoaktyviąją medžiagą, kuri buvo surinkta vienoje ar keliose valstybėse narėse, kelia susirūpinimą, kad nauja psichoaktyvioji medžiaga gali kelti pavojų sveikatai arba socialinę riziką Sąjungos mastu, Agentūra parengia pradinę ataskaitą dėl naujos psichoaktyviosios medžiagos.

Kaip nustatyta pirmoje pastraipoje, valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie savo pageidavimą, kad būtų parengta pradinė ataskaita. Kai tokį pageidavimą išreiškia daugumą valstybių narių, Komisija pateikia atitinkamus nurodymus Agentūrai ir apie tai praneša valstybėms narėms.

2. Pradinėje ataskaitoje pateikiama tokia informacija:
 - (a) preliminarinė informacija apie incidentų, atskleidusių sveikatos ir socialines problemas, su kuriomis gali būti susijusi nauja psichoaktyvioji medžiaga, pobūdį, skaičių ir mastą, taip pat apie tos naujos psichoaktyviosios medžiagos vartojimo ypatumus;
 - (b) preliminarinė informacija apie naujosios psichoaktyviosios medžiagos chemines ir fizines savybes ir jai gaminti ar išgauti naudojamus metodus ir pirmtakus;
 - (c) preliminarinė informacija apie naujosios psichoaktyviosios medžiagos farmakologines ir toksikologines savybes;
 - (d) preliminarinė informacija apie nusikalstamų grupių dalyvavimą naujosios psichoaktyviosios medžiagos gamyboje ar platinime;
 - (e) informacija apie naujosios psichoaktyviosios medžiagos naudojimą medicinos ir veterinarijos reikmėms, įskaitant atitinkamą informaciją, jeigu ji naudojama kaip žmonėms skirtas ar veterinarinio vaisto veiklioji medžiaga;
 - (f) informacija apie naujosios psichoaktyviosios medžiagos naudojimą komercinėms ir pramonės reikmėms, naudojimo tokioms reikmėms mastą, taip pat apie jos naudojimą mokslinių tyrimų ir plėtros tikslais;
 - (g) informacija apie tai, ar naujajai psichoaktyviajai medžiagai valstybėse narėse taikomos kokios nors ribojamosios priemonės;
 - (h) informacija apie tai, ar naujoji psichoaktyvioji medžiaga šiuo metu yra arba buvo vertinama pagal Jungtinių Tautų sistemą;
 - (i) kita svarbi informacija, jei jos turima.
3. Rengdama pradinę ataskaitą, Agentūra naudoja turimą informaciją.
4. Jeigu Agentūra mano, kad tai būtina, nacionalinių centrų ji prašo suteikti papildomos informacijos apie naują psichoaktyviąją medžiagą. Nacionaliniai centrai pateikia tą informaciją per dvi savaites nuo prašymo gavimo.
5. Pradėjusi rengti pradinę ataskaitą pagal pirmą pastraipą, Agentūra pernelyg nedelsdama prašo Europos vaistų agentūros suteikti informaciją apie tai, ar Sąjungos ar nacionaliniu lygmeniu naujoji psichoaktyvioji medžiaga yra:
 - (a) žmonėms skirtas arba veterinarinio vaisto, kurio registracijos pažymėjimas suteiktas vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB¹⁵, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/82/EB¹⁶ arba

¹⁵ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67).

¹⁶ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/82/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio veterinarinius vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 1).

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 726/2004, veikioji medžiaga¹⁷;

- (b) žmonėms skirto arba veterinarinio vaisto, dėl kurio yra pateikta paraiška gauti registracijos pažymėjimą, veikioji medžiaga;
- (c) žmonėms skirto arba veterinarinio vaisto, kurio registracijos pažymėjimo galiojimą sustabdė kompetentinga institucija, veikioji medžiaga;
- (d) neregistruoto žmonėms skirto vaisto, kaip nurodyta Direktyvos 2001/83/EB 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse, arba ekstemporalaus veterinarinio vaisto, kurį gamina pagal nacionalinę teisę įgaliotas asmuo, vadovaudamasis Direktyvos 2001/82/EB 10 straipsnio 1 dalies c punktu, veikioji medžiaga;
- (e) tiriamojo vaisto, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/20/EB¹⁸ 2 straipsnio d punkte, veikioji medžiaga.

Jeigu informacija susijusi su valstybių narių suteiktais registracijos leidimais, Europos vaistų agentūros prašymu tokią informaciją suteikia susijusios valstybės narės.

- 6. Pradėjusi rengti pradinę ataskaitą pagal pirmą pastraipą, Agentūra pernelyg nedelsdama prašo Europolo suteikti informaciją apie tai, ar nusikalstamos grupės yra susijusios su naujosios psichoaktyviosios medžiagos gamyba, platinimu ir platinimo metodais bei prekyba jomis, taip pat apie tai, ar jos naudoja tą naują psichoaktyviąją medžiagą kokioms nors reikmėms.
- 7. Pradėjusi rengti pradinę ataskaitą pagal pirmą pastraipą, Agentūra pernelyg nedelsdama prašo Europos cheminių medžiagų agentūros, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro ir Europos maisto saugos tarnybos pateikti savo turimą informaciją ir duomenis apie naująją psichoaktyviąją medžiagą.
- 8. Agentūros ir 5, 6 ir 7 dalyse nurodytų Sąjungos decentralizuotų agentūrų bendradarbiavimo tvarka reglamentuojama atitinkamais darbo tvarkos susitarimais. Tokie darbo tvarkos susitarimai sudaromi vadovaujantis 53 straipsnio 2 dalimi.
- 9. Agentūra laikosi jai perduodamos informacijos naudojimo sąlygų, įskaitant galimybės susipažinti su dokumentais, informacijos ir duomenų saugumo ir konfidencialių duomenų, įskaitant neskelbtinus duomenis ir trečiųjų šalių konfidencialią verslo informaciją, apsaugos sąlygas.
- 10. Pradinę ataskaitą Agentūra pateikia Komisijai ir valstybėms narėms per penkias savaites nuo 5, 6 ir 7 dalyse nurodytų prašymų suteikti informaciją pateikimo dienos.
- 11. Jeigu Agentūra surenka informaciją apie kelias naujas psichoaktyvias medžiagas, kurias ji laiko esant panašios cheminės struktūros, ji per šešias savaites nuo 5, 6 ir 7 dalyje nurodytų prašymų suteikti informaciją pateikimo dienos pateikia Komisijai ir valstybėms narėms atskiras pradines ataskaitas arba bendras pradines ataskaitas dėl kelių naujų psichoaktyviųjų medžiagų, jeigu kiekvienos naujos psichoaktyviosios medžiagos savybės yra aiškiai nustatytos.

¹⁷ 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 726/2004, nustatantis Bendrijos leidimų dėl žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiantis Europos vaistų agentūrą (OL L 136, 2004 4 30, p. 1).

¹⁸ 2001 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/20/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su geros klinikinės praktikos įgyvendinimu atliekant žmonėms skirtų vaistų klinikinius tyrimus, suderinimo (OL L 121, 2001 5 1, p. 34.).

10 straipsnis

Rizikos vertinimo procedūra ir ataskaita

1. Komisija per dvi savaites nuo pradinės ataskaitos gavimo dienos, kaip nurodyta 10 straipsnio 9 dalyje, gali paprašyti, kad Agentūra įvertintų galimą riziką, kurią kelia nauja psichoaktyvioji medžiaga, ir parengtų rizikos vertinimo ataskaitą, jeigu remiantis pradine ataskaita galima daryti prielaidą, kad ta medžiaga gali kelti didelę riziką visuomenės sveikatai ir, tam tikrais atvejais, didelę socialinę riziką. Rizikos vertinimą atlieka Mokslinis komitetas.
2. Komisija per dvi savaites nuo bendros pradinės ataskaitos gavimo dienos, kaip nurodyta 9 straipsnio 11 dalyje, gali paprašyti, kad Agentūra įvertintų galimą riziką, kurią kelia kelios panašios cheminės struktūros naujos psichoaktyviosios medžiagos, ir parengtų bendrą rizikos vertinimo ataskaitą, jeigu remiantis bendra pradine ataskaita galima daryti prielaidą, kad tos medžiagos gali kelti didelę riziką visuomenės sveikatai ir, tam tikrais atvejais, didelę socialinę riziką. Bendrą rizikos vertinimą atlieka Mokslinis komitetas.
3. Rizikos vertinimo ataskaitoje arba bendroje rizikos vertinimo ataskaitoje pateikiama:
 - (a) turima informacija apie naujos psichoaktyviosios medžiagos chemines ir fizines savybes, taip pat jai gaminti arba išgauti naudojamus metodus ir pirmtakus;
 - (b) turima informacija apie naujos psichoaktyviosios medžiagos farmakologines ir toksikologines savybes;
 - (c) su nauja psichoaktyviąja medžiaga siejamos rizikos sveikatai, visų pirma susijusios su tos medžiagos ūminiu ir lėtiniu toksiškumu, galimybe piktnaudžiauti ta medžiaga ir jos galimybe sukelti priklausomybę, taip pat su jos poveikiu fizinei ir psichikos sveikatai bei elgesiui, analizė;
 - (d) su nauja psichoaktyviąja medžiaga siejamos socialinės rizikos, visų pirma tos medžiagos poveikio visuomenės veikimui, viešajai tvarkai ir nusikalstamai veiklai, taip pat nusikalstamų grupių dalyvavimo gaminant, platinant naują psichoaktyviąją medžiagą, plėtojant jos platinimo būdus ir vykdant prekybą ja, analizė;
 - (e) turima informacija apie naujos psichoaktyviosios medžiagos vartojimo mastą ir ypatumus, taip pat apie galimybes jos įsigyti ir apie jos išplitimo Sąjungoje tikimybę;
 - (f) turima informacija apie naujos psichoaktyviosios medžiagos naudojimą komercinėms ir pramonės reikmėms, naudojimo tokioms reikmėms mastą, taip pat jos naudojimą mokslinių tyrimų ir plėtos tikslais;
 - (g) kita svarbi informacija, jei jos turima.
4. Mokslinis komitetas įvertina naujos psichoaktyviosios medžiagos arba naujų psichoaktyviųjų medžiagų grupės keliamą riziką.

Komisija, Agentūra, Europolas ir Europos vaistų agentūra turi teisę paskirti po du stebėtojus.
5. Mokslinis komitetas atlieka rizikos vertinimą, remdamasis turima informacija ir visais kitais svarbiais moksliniais įrodymais. Komitetas atsižvelgia į visas savo narių

nuomones. Agentūra organizuoja rizikos vertinimo procedūrą ir, be kita ko, nustato būsimus informacijos poreikius ir susijusius tyrimus.

6. Rizikos vertinimo ataskaitą arba bendrą rizikos vertinimo ataskaitą Agentūra pateikia Komisijai ir valstybėms narėms per šešias savaites nuo Komisijos prašymo parengti rizikos vertinimo ataskaitą gavimo dienos.
7. Gavusi tinkamai pagrįstą Agentūros prašymą, Komisija gali pratęsti laikotarpį, per kurį reikia užbaigti rizikos vertinimą arba bendrą rizikos vertinimą, kad būtų galima atlikti papildomus mokslinius tyrimus ir surinkti papildomų duomenų. Tame prašyme pateikiama informacija apie tai, kiek laiko reikės rizikos vertinimui arba bendram rizikos vertinimui užbaigti.
8. Agentūra taip pat laiku pateikia skubų rizikos vertinimą pagal Reglamento (ES) .../... dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES, 20 straipsnį, jeigu kyla to reglamento 2 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta grėsmė, kai ta grėsmė patenka į Agentūros įgaliojimų sritį.

11 straipsnis

Rizikos nevertinimas

1. Rizikos vertinimas neatliekamas, jeigu jau gerokai pasistūmėta naują psichoaktyviąją medžiagą vertinant pagal Jungtinių Tautų sistemą, t. y. jeigu Pasaulio sveikatos organizacijos Priklausomybės nuo narkotikų ekspertų komitetas yra paskelbęs kritinę apžvalgą ir rašytinę rekomendaciją, išskyrus tuos atvejus, kai turima pakankamai duomenų ir informacijos, kuriais remiantis galima daryti išvadą, kad reikia parengti rizikos vertinimo ataskaitą Sąjungos lygmeniu, o priežastys ją parengti nurodomos pradinėje ataskaitoje.
2. Rizikos vertinimas neatliekamas, jeigu, įvertinus pagal Jungtinių Tautų sistemą, nuspręsta naujos psichoaktyviosios medžiagos neįtraukti į oficialų sąrašą, išskyrus tuos atvejus, kai turima pakankamai duomenų ir informacijos, kuriais remiantis galima daryti išvadą, kad reikia parengti rizikos vertinimo ataskaitą Sąjungos lygmeniu, o priežastys ją parengti nurodomos pradinėje ataskaitoje.
3. Rizikos vertinimas neatliekamas, jei nauja psichoaktyvioji medžiaga yra:
 - (a) žmonėms skirto vaisto arba veterinarinio vaisto, kurio registracijos pažymėjimas suteiktas vadovaujantis Direktyva 2001/83/EB, Direktyva 2001/82/EB arba Reglamentu (EB) Nr. 726/2004, veiklioji medžiaga;
 - (b) žmonėms skirto arba veterinarinio vaisto, dėl kurio yra pateikta paraiška gauti registracijos pažymėjimą, veiklioji medžiaga;
 - (c) žmonėms skirto arba veterinarinio vaisto, kurio registracijos pažymėjimo galiojimą sustabdė kompetentinga institucija, veiklioji medžiaga;
 - (d) tiriamojo vaisto, kaip apibrėžta Direktyvos 2001/20/EB 2 straipsnio d punkte, veiklioji medžiaga.

12 straipsnis

Grėsmių vertinimas ir pasirengimas joms

1. Agentūra stiprina strateginio bendrojo grėsmių vertinimo pajėgumus, kad galėtų ankstyvame etape nustatyti naujus narkomanijos reiškinių pokyčius, kurie gali turėti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai, saugai ir saugumui, ir taip padėtų sustiprinti atitinkamų suinteresuotųjų šalių pasirengimą laiku ir veiksmingai reaguoti į naujas grėsmes.
2. Agentūra nustato kriterijų, pagal kuriuos vertinama, kokiais atvejais reikėtų pradėti grėsmių vertinimą, rinkinį.
Agentūra gali pradėti grėsmės vertinimą savo iniciatyva, remdamasi vidiniu signalu, nustatytą vykdant įprastinę stebėseną, atliekant mokslinius tyrimus ar vertinant kitus atitinkamus informacijos šaltinius, vertinimu. Grėsmių vertinimas taip pat gali būti pradėtas Komisijos arba valstybės narės prašymu, jei tenkinami nustatyti kriterijai.
3. Atliekant grėsmės vertinimą, skubiai vertinama esama informacija ir, jei būtina, renkama nauja informacija naudojantis Agentūros informaciniais tinklais. Agentūra parengia tinkamus mokslinius skubaus vertinimo metodus.
4. Grėsmių vertinimo ataskaitoje aprašoma nustatyta grėsmė, esama padėtis atsižvelgiant į turimus įrodymus, galimos pasekmės, jei nebus imtasi jokių veiksmų, ir išdėstomos pasirengimo ir reagavimo galimybės, kurios gali būti įgyvendinamos siekiant sumažinti nustatytą grėsmę. Ataskaitoje taip pat gali būti nurodytos galimos tolesnės priemonės, kurių būtų galima imtis. Grėsmių vertinimo ataskaita siunčiama Komisijai ir, atitinkamais atvejais, valstybėms narėms.
5. Atlikdama grėsmių vertinimą, Agentūra glaudžiai bendradarbiauja su kitomis Sąjungos decentralizuotomis agentūromis ir įstaigomis, Sąjungos ir tarptautinėmis organizacijomis, prireikus įtraukdama jas į šį vertinimą. Jei galimos grėsmės analizė jau atliekama pagal kitą Sąjungos mechanizmą, Agentūra grėsmių vertinimo neatlieka.
6. Komisijai pritarus, Agentūra atlieka už Sąjungos ribų kylančių, su narkotikais susijusių grėsmių, kurios gali turėti poveikį visuomenės sveikatai, saugai ir saugumui Sąjungoje, vertinimus.

13 straipsnis

Europos skubių pranešimų apie narkotikus sistema

1. Agentūra sukuria ir valdo Europos skubių pranešimų apie narkotikus sistemą.
2. Valstybės narės nedelsdamos Agentūrai pateikia bet kokią informaciją, susijusią su didelės tiesioginės ar netiesioginės su narkotikais susijusios rizikos žmonių sveikatai, saugai ar saugumui atsiradimu, taip pat bet kokią informaciją, kuri gali būti naudinga koordinuojant atsaką, pvz.:
 - (a) informaciją apie rizikos rūšį ir kilmę,
 - (b) apie su rizika susijusio įvykio datą ir vietą,
 - (c) apie poveikio, perdavimo ar plitimo būdus,
 - (d) analizės ir toksikologinių tyrimų duomenis,
 - (e) informaciją apie nustatymo metodus,
 - (f) apie pavojus visuomenės sveikatai,

- (g) apie visuomenės sveikatos priemones, kurios įgyvendintos arba kurių numatoma imtis nacionaliniu lygmeniu,
 - (h) apie priemones, kurios nėra visuomenės sveikatos priemonės,
 - (i) bet kokią kitą informaciją, tiesiogiai susijusią su atitinkama didele rizika sveikatai.
3. Agentūra analizuoja ir vertina turimą informaciją ir duomenis apie galimą didelį pavojų žmonių sveikatai ir papildo juos mokslinė ir techninė informacija, kurią ji galėjo gauti naudodamasi 8 straipsnyje nurodyta ankstyvojo perspėjimo sistema ir atlikusi kitus grėsmių vertinimus pagal 12 straipsnį, taip pat iš kitų Sąjungos agentūrų ir įstaigų bei tarptautinių organizacijų, visų pirma Pasaulio sveikatos organizacijos gauta informacija. Agentūra atsižvelgia į informaciją, kurią ji gavo naudodamasi savo duomenų rinkimo priemonėmis ir iš atvirųjų informacijos šaltinių.
 4. Remdamasi pagal 3 dalį gauta informacija, Agentūra atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms, įskaitant nacionalinius centrus, teikia tikslinius ankstyvojo perspėjimo apie riziką pranešimus ir (arba) strateginius žvalgybinius pranešimus. Tokiuose pranešimuose apie riziką arba strateginiuose žvalgybiniuose pranešimuose gali būti pasiūlytos tam tikros reagavimo galimybės, kurias valstybės narės gali apsvarstyti planuodamos savo pasirengimą ir įgyvendindamos nacionalinio lygmens atsakomuosius veiksmus.
 5. Valstybės narės praneša Agentūrai apie turimą bet kokią papildomą informaciją, kad būtų galima išsamiau išanalizuoti ir įvertinti riziką, taip pat veiksmus, kurie buvo įgyvendinti, arba priemones, kurių buvo imtasi gavus pranešimus ir informaciją, perduotus naudojantis Europos skubių pranešimų apie narkotikus sistema.
 6. Agentūra glaudžiai bendradarbiauja su Komisija ir valstybėmis narėmis, siekdama skatinti būtiną informavimo apie riziką proceso nuoseklumą.
 7. Agentūra gali suteikti trečiosioms valstybėms arba tarptautinėms organizacijoms galimybę prisijungti prie Europos skubių pranešimų apie narkotikus sistemos. Toks prisijungimas prie šios sistemos grindžiamas abipusiškumo principu, ir suteikiant tokią galimybę taikomos Agentūroje taikomoms priemonėms lygiavertės konfidencialumo užtikrinimo priemonės.
 8. Agentūra gali sukurti perspėjimo sistemą, kuria naudodamasi ji galėtų tiesiogiai pasiekti asmenis, vartojančius arba galimai vartojančius narkotikus, ir kreiptis į juos.

14 straipsnis

Narkotikų pirmtakai

1. Agentūra padeda Komisijai stebėti pokyčius, susijusius su prekyba narkotikų pirmtakais ir jų naudojimu neteisėtiems narkotikams gaminti, taip pat įvertinti poreikį įtraukti juos į atitinkamą į oficialų sąrašą įtrauktų ir į oficialų sąrašą neįtrauktų medžiagų kategoriją, išbraukti juos iš atitinkamos kategorijos arba ją pakeisti, atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 273/2004 ir Reglamentą (EB) Nr. 111/2005, ir, be kita ko, padeda nustatyti ir įvertinti narkotikų pirmtakų teisėtus ir neteisėtus naudojimo būdus.
2. Agentūra savo iniciatyva arba Komisijos prašymu parengia narkotikų pirmtakų grėsmių vertinimo ataskaitą.

15 straipsnis

Teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijų tinklas

1. Agentūra sukuria teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijų, visų pirma laboratorijų, kuriose atliekamos teismo ekspertizės ir toksikologiniai tyrimai, susiję su narkotikais ir narkotikų daroma žala, tinklą.
2. Tinklas veikia visų pirma kaip forumas, kuriame rengiami duomenys ir keičiamasi informacija apie naujus pokyčius ir tendencijas, organizuojamas mokymas, kuriuo siekiama stiprinti teismo medicinos ekspertų narkotikų klausimais kompetenciją, padedama įgyvendinti kokybės užtikrinimo sistemas ir labiau suderinti duomenų rinkimo ir analizės metodus.
3. Kiekviena valstybė narė turi teisę per savo atstovą valdyboje paskirti dvi laboratorijas, kurių viena turėtų specializuotis teismo ekspertizės srityje, o kita – toksikologijos srityje, kurios būtų įtrauktos į tinklą kaip nacionalinės reprezentacinės laboratorijos. Agentūra gali, įgyvendindama konkrečius projektus, atrinkti papildomas laboratorijas arba ekspertus, kurie ypač aktyviai atlieka teismo ekspertizės ir toksikologinius tyrimus, susijusius su narkotikais ir narkotikų daroma žala.
4. Komisijos Jungtinis tyrimų centras yra tinklo narys ir tinkle atstovauja Komisijai.
5. Tinklas glaudžiai bendradarbiauja su esamais tinklais ir veiklą šioje srityje vykdančioms organizacijoms. 31 straipsnyje nurodytas tinklas reguliariai informuojamas apie teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijų tinklo darbą.
6. Agentūra pirmininkauja tinklui ir rengia posėdžius bent kartą per metus. Tinklas gali nuspręsti suburti darbo grupes, kurioms gali pirmininkauti tinklo nariai.
7. Tinklas suteikia galimybę Agentūrai naudotis teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijomis, kad prireikus ji galėtų, be kita ko, atlikti naujų psichoaktyviųjų medžiagų analizę.
8. Agentūra apibrėžia ir finansuoja konkrečius projektus, siekdama pagal poreikį plėsti tinklą, remiantis aiškiomis ir skaidriomis taisyklėmis ir procedūromis, kurias iš anksto nustato Agentūra.
9. Agentūra sukuria duomenų bazę, kurioje saugoma, analizuojama ir yra prieinama tinklo surinkta arba parengta informacija ir duomenys.

IV SKYRIUS

KOMPETENCIJOS PLĖTOTĖ

16 straipsnis

Prevencijos kampanijos

1. Agentūra kuria, plėtoja ir skatina įgyvendinti Sąjungos masto su narkotikais susijusių problemų prevencijos ir informuotumo apie neigiamą narkotikų poveikį didinimo programas ir kampanijas.
2. 1 dalyje nurodytos programos ir kampanijos atitinka politikos gaires, išdėstytas taikytinoje ES narkotikų strategijoje ir veiksmų plane. Svarbius narkomanijos reiškinių aspektus apimančios programos ir kampanijos yra skirtos konkrečioms

grupėms ir yra grindžiamos Agentūros surinktais įrodymais ir sukaupta geriausia patirtimi.

3. Agentūra rengia ir skatina įgyvendinti narkotikų prevencijos kokybės standartus, taip pat rengia arba padeda rengti mokymą pagal 19 straipsnį.
4. Agentūra padeda valstybėms narėms plėtoti su jos įgaliojimų sritimi susijusias nacionalines prevencijos kampanijas, įskaitant prevencijos programas, kuriomis siekiama mažinti su narkotikais susijusį nusikalstamumą ir užkirsti kelią pažeidžiamų asmenų išnaudojimui narkotikų rinkoje.

17 straipsnis

Nacionalinių programų akreditavimas ir sertifikavimas

1. Dalyvaujančios valstybės nacionalinės valdžios institucijos arba – tais atvejais, kai dalyvaujančioje valstybėje nėra panašios akreditavimo ar sertifikavimo įstaigos, – atitinkamos profesinės organizacijos prašymu, Agentūra akredituoja ir sertifikuoja nacionalines programas pagal 3 dalyje numatytą standartinį veiklos protokolą.
2. Prieš akredituodama ir sertifikudama nacionalinę programą, Agentūra įvertina programą ir vertina, ar ji atitinka naujausią mokslo pažangą ir ar įrodyta, kad ji naudinga siekiant jos deklaruojamų tikslų.
3. Agentūra parengia akreditavimo ir sertifikavimo procedūrą, kurią Agentūra skaidriai išdėsto standartinio veiklos protokolo forma. Agentūros valdyba patvirtina standartinį veiklos protokolą ir visus jo pakeitimus, prieš pradedant jį taikyti.

1 pastraipoje nurodytame standartiniame darbo protokole turėtų būti nurodyta bent:

- (a) konkrečios sąlygos, susijusios su Agentūros pajėgumais ir ištekliais akreditavimo arba sertifikavimo procedūrai atlikti;
- (b) kriterijai, pagal kuriuos nacionalinė programa bus vertinama akreditavimo arba sertifikavimo tikslais ir kurie suteikia galimybę patikrinti, ar ta programa atitinka 2 dalyje nustatytas sąlygas; akredituojamos arba sertifikuojamos programos privalo apimti bent prevencijos, gydymo, žalos mažinimo ir kitas susijusias temas;
- (c) išsami informacija apie Agentūros atliekamą akreditavimo arba sertifikavimo procedūrą, įskaitant informaciją apie dokumentus, kuriuos reikia pateikti, ir procedūros atlikimo terminą;
- (d) akreditacijos ar sertifikato galiojimo apribojimo, galiojimo sustabdymo arba panaikinimo sąlygos;
- (e) skundų nagrinėjimo tvarka, įskaitant, atitinkamais atvejais, teisių gynimo priemonės, kurių galima imtis siekiant užginčyti su akreditavimu susijusį sprendimą arba nesant tokio sprendimo.

18 straipsnis

Parama valstybėms narėms

1. Valstybės narės prašymu Agentūra gali padėti jai atlikti nepriklausomą savo narkotikų politikos vertinimą ir kurti įrodymais grindžiamą narkotikų politiką, vadovaujantis taikytinomis Sąjungos strategijomis.

2. Agentūra padeda valstybėms narėms įgyvendinti savo nacionalines narkotikų strategijas, kokybės standartus ir novatorišką geriausią patirtį, taip pat sudaro sąlygas nacionaliniams sprendimus priimančioms subjektams keistis informacija.
3. Padėdama vertinti politiką, Agentūra veikia nepriklausomai ir vadovaujasi savo moksliniais standartais.

19 straipsnis

Mokymas

Agentūra pagal savo įgaliojimus ir atsižvelgdama į turimus personalo ir biudžeto išteklius, taip pat derindama savo veiksmus su kitomis Sąjungos decentralizuotomis agentūromis ir įstaigomis:

- (a) vykdo specializuotą mokymą ir mokymo programas Sąjungai svarbiose ir aktualiose srityse;
- (b) teikia su mokymu susijusias priemones ir paramos sistemas, kad sudarytų sąlygas keistis žiniomis visoje Sąjungoje;
- (c) padeda valstybėms narėms organizuoti mokymo ir gebėjimų stiprinimo iniciatyvas.

20 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas ir techninė pagalba

1. Agentūra:
 - (a) sukuria tarptautinio bendradarbiavimo sistemą, kurią turi patvirtinti valdyba, prieš tai gavusi Komisijos pritarimą, kuria Agentūra vadovaujasi vykdydama veiklą tarptautinio bendradarbiavimo srityje;
 - (b) glaudžiai bendradarbiauja su 53 straipsnyje nurodytomis organizacijomis ir įstaigomis;
 - (c) padeda keistis Sąjungos geriausia patirtimi ir įgyvendinamais mokslinių tyrimų rezultatais ir skleisti juos tarptautiniu lygmeniu;
 - (d) stebi tarptautinio narkomanijos reiškinio pokyčius, galinčius kelti grėsmę arba turėti padarinių Sąjungai, stebėdama ir analizuodama informaciją, gaunamą iš tarptautinių institucijų, nacionalinių valdžios institucijų, atlikus tyrimus ir iš kitų svarbių informacijos šaltinių;
 - (e) pateikia su narkotikais susijusios padėties Europoje duomenis ir analizę atitinkamuose tarptautiniuose susitikimuose ir techniniuose forumuose, glaudžiai derindama savo veiksmus su Komisija, ir palaiko Komisiją bei valstybes nares plėtojant tarptautinius dialogus narkotikų klausimais;
 - (f) skatina įtraukti valstybėse narėse surenkamus arba Sąjungos lygmeniu renkami duomenis apie narkotikus ir priklausomybę nuo narkotikų į tarptautines stebėsenos ir narkotikų kontrolės programas, ypač į JT ir jos specializuotų agentūrų sukurtas programas, nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams, susijusiems su informacijos perdavimu pagal Jungtinių Tautų konvencijų dėl narkotikų nuostatas;

- (g) padeda valstybėms narėms teikti atitinkamą informaciją ir pateikti reikiamą analizę Jungtinių Tautų sistemai, taip pat pateikti visus svarbius duomenis, susijusius su nauja psichoaktyviąja medžiaga, Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biurui ir Pasaulio sveikatos organizacijai;
 - (h) padeda trečiosioms valstybėms kurti savo narkotikų politiką vadovaujantis Sąjungos narkotikų strategijose nustatytais principais, be kita ko, padėdama atlikti nepriklausomą jų politikos vertinimą.
2. 1 dalies a punkte nurodytoje tarptautinio bendradarbiavimo programoje atsižvelgiama į atitinkamus Sąjungos politikos dokumentus ir į narkomanijos reiškinių raidą, ypač į prekybos maršrutų ir su teritorijomis, kuriose gaminami narkotikai, susijusius pokyčius. Joje nustatomos prioritetinės šalys ar regionai, su kuriais būtina bendradarbiauti, ir pagrindiniai tokio bendradarbiavimo rezultatai. Agentūra reguliariai vertina ir peržiūri tarptautinio bendradarbiavimo programą.
3. Komisijos prašymu ir valdybai pritarus Agentūra perduoda savo praktinę patirtį ir teikia techninę pagalbą trečiosioms valstybėms.
- Teikiant techninę pagalbą, daugiausia dėmesio skiriama visų pirma nacionalinių centrų steigimui ir nacionalinių duomenų rinkimo sistemų ir nacionalinių ankstyvojo perspėjimo sistemų kūrimui arba jų stiprinimui, o vėliau padedama kurti ir stiprinti struktūrinius ryšius su 8 straipsnyje nurodyta ankstyvojo perspėjimo sistema ir 31 straipsnyje nurodytu tinklu. Jei trečioji valstybė to prašo, Agentūra gali sertifikuoti šias nacionalines įstaigas.
4. Su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis bendradarbiaujama vadovaujantis 53 ir 54 straipsniais.

21 straipsnis

Moksliniai tyrimai ir inovacijos

1. Agentūra padeda Komisijai ir valstybėms narėms nustatyti pagrindines mokslinių tyrimų temas, taip pat rengti ir įgyvendinti Sąjungos bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programas, kurios yra svarbios siekiant įgyvendinti 4 straipsnyje nustatytą jos bendrąjį užduotį. Jeigu Agentūra padeda Komisijai nustatyti pagrindines mokslinių tyrimų temas, taip pat rengti ir įgyvendinti Sąjungos bendrąją programą, Agentūra negauna finansavimo pagal tą programą.
2. Agentūra aktyviai stebi mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą ir prie jos prisideda, siekdama įgyvendinti 4 straipsnyje nustatytą savo bendrąjį užduotį, remia susijusią valstybių narių veiklą ir vykdo savo mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, susijusią su klausimais, patenkančiais į šio reglamento taikymo sritį, įskaitant priemonių kūrimo algoritmų kūrimą, testavimą, patvirtinimą ir su jais susijusį mokymą. Agentūra išplatina tų mokslinių tyrimų rezultatus Europos Parlamentui, valstybėms narėms ir Komisijai, vadovaudamasi 49 straipsniu.
3. Agentūra prisideda prie ES vidaus saugumo inovacijų centro veiklos ir dalyvauja joje arba prisideda ir dalyvauja įgyvendinant bet kokią priemonę, kuria pakeičiama to centro veikla, pagal mokslinių tyrimų ir inovacijų ciklą.
4. Agentūra gali planuoti ir įgyvendinti bandomuosius projektus šio reglamento taikymo sričiai priskiriamais klausimais.

5. Agentūra viešai skelbia informaciją apie savo mokslinių tyrimų projektus, įskaitant parodomuosius projektus, taip pat apie dalyvaujančius bendradarbiavimo partnerius ir projektų biudžetą.
6. Agentūra sukuria duomenų bazę, kurioje saugomi, analizuojami ir yra prieinami su narkotikais susijusių mokslinių tyrimų programų duomenys.

V SKYRIUS

AGENTŪROS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

22 straipsnis

Administracinė ir valdymo struktūra

Agentūros administracinę ir valdymo struktūrą sudaro:

- (a) valdyba, kuri atlieka 24 straipsnyje nustatytas funkcijas;
- (b) vykdomoji valdyba, kuri atlieka 28 straipsnyje nustatytas funkcijas;
- (c) vykdomasis direktorius, kuris vykdo 29 straipsnyje nustatytas pareigas;
- (d) mokslinis komitetas, kuris atlieka 30 straipsnyje nustatytas funkcijas;
- (e) Europos narkotikų ir narkomanijos informacinis tinklas (REITOX), vadovaujantis 31 straipsniu.

23 straipsnis

Valdybos sudėtis

1. Valdybą sudaro po vieną atstovą iš kiekvienos valstybės narės ir du Komisijos atstovai; visi jie turi balsavimo teisę.
2. Valdybą taip pat sudaro:
 - (a) Europos Parlamento paskirtas vienas nepriklausomas ypač gerai narkotikų sritį išmanantis ekspertas, kuris turi balsavimo teisę;
 - (b) po vieną balsavimo teisės neturintį atstovą iš kiekvienos trečiosios valstybės, sudariusios susitarimą su Sąjunga pagal 54 straipsnį.
3. Kiekvienas valdybos narys turi pakaitinį narį. Pakaitinis narys atstovauja tam nariui jam nesant.
4. Valdybos nariai ir pakaitiniai nariai skiriami atsižvelgiant į jų žinias narkotikų ir narkomanijos srityje ir į jų vadovavimo, administracinius ir biudžeto valdymo įgūdžius. Siekdamos užtikrinti valdybos darbo tęstinumą, visos šalys, kurioms atstovaujama valdyboje, stengiasi, kad jų atstovų kaita būtų kuo mažesnė. Visos šalys siekia, kad valdyboje būtų proporcingas moterų ir vyrų skaičius.
5. Valdyba gali pakviesti stebėtojų teisėmis dalyvauti tarptautinių organizacijų, su kuriomis Agentūra bendradarbiauja pagal 53 straipsnį, atstovus.
6. Nariai ir jų pakaitiniai nariai skiriami ketverių metų kadencijai. Šis terminas gali būti pratęstas.

24 straipsnis
Valdybos funkcijos

1. Valdyba:

- (a) pateikia bendrąsias Agentūros veiklos gaires;
- (b) priima 35 straipsnyje nurodyto bendrojo programavimo dokumento projektą, prieš pateikdama jį Komisijos nuomonei gauti;
- (c) paprašiusi Komisijos pateikti savo nuomonę, priima Agentūros bendrą programavimo dokumentą dviejų trečdalių balsavimo teisę pagal 23 straipsnį turinčių narių balsų dauguma;
- (d) dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma patvirtina Agentūros metinį biudžetą ir vykdo kitas su Agentūros biudžetu susijusias funkcijas pagal VI skyrių;
- (e) vertina ir dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma priima Agentūros konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą ir nėra vėliau kaip kiekvienų metų liepos 1 d. išsiunčia ataskaitą ir savo vertinimą Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams. Konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita paskelbiama viešai;
- (f) priima Agentūrai taikomas finansines taisykles pagal 41 straipsnį;
- (g) atsižvelgdama į įgyvendintinių priemonių sąnaudų ir naudos santykį, patvirtina sukčiavimo rizikai proporcingą kovos su sukčiavimu strategiją;
- (h) priima veiksmingumo didinimo ir sinergijos su kitomis Sąjungos decentralizuotomis agentūromis ir įstaigomis užtikrinimo strategiją;
- (i) priima savo narių, vykdomosios valdybos, mokslinio komiteto ir Europos narkotikų ir narkomanijos informacinio tinklo (REITOX) narių, taip pat deleguotųjų nacionalinių ekspertų ir kitų personalo narių, kurie nėra šios institucijos darbuotojai, kaip nurodyta 44 straipsnyje, interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles ir kasmet savo svetainėje skelbia valdybos narių interesų deklaracijas;
- (j) priima 17 straipsnio 3 dalyje nurodytą standartinį veiklos protokolą;
- (k) priima 20 straipsnio 1 dalyje nurodytą Agentūros tarptautinio bendradarbiavimo programą ir 20 straipsnio 3 dalyje nurodytas techninės pagalbos programas;
- (l) patvirtina 32 straipsnio 7 dalyje nurodytą minimalaus bendrojo finansavimo lygį;
- (m) remdamasi poreikių analize, priima ir reguliariai atnaušina 5 straipsnio 8 dalyje nurodytus komunikacijos ir sklaidos planus;
- (n) priima savo darbo tvarkos taisykles;
- (o) pagal 2 dalį Agentūros personalo atžvilgiu naudojami įgaliojimai, kurie paskyrimų tarnybai suteikti Tarnybos nuostatais, ir įgaliojimai, kurie Kitų

tarnautojų įdarbinimo sąlygomis suteikti tarnybai, įgaliotai sudaryti darbo sutartis¹⁹ (toliau – paskyrimų tarnybos įgaliojimai);

- (p) suderinusi su Komisija, vadovaudamasi Tarnybos nuostatų 110 straipsnio 2 dalimi, priima Tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisykles;
- (q) skiria vykdomąjį direktorių ir prireikus priima sprendimą dėl kadencijos pratęsimo arba atleidimo iš pareigų pagal 43 straipsnį;
- (r) skiria apskaitos pareigūną, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir kuris eidamas savo pareigas turi būti visiškai nepriklausomas;
- (s) skiria Mokslinio komiteto narius;
- (t) patvirtina ekspertų, kuriais būtų galima išplėsti Mokslinio komiteto sudėtį, sąrašą pagal 10 straipsnio 4 dalį;
- (u) užtikrina, kad būtų imtasi atitinkamų tolesnių veiksmų, atsižvelgiant į vidaus ar išorės audito ataskaitų ir vertinimų, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF), įsteigtos Komisijos sprendimu 1999/352/EB, EAPB, Euratomas²⁰, ir Europos prokuratūros, įsteigtos Tarybos reglamentu (ES) 2017/1939²¹, atliktų tyrimų išvadas ir rekomendacijas, kaip nurodyta 48 straipsnyje;
- (v) atsižvelgdama į Agentūros veiklos poreikius ir patikimą finansų valdymą, priima visus sprendimus dėl Agentūros vidaus struktūrų sukūrimo ir, esant būtinybei, jų keitimo;
- (w) suteikia leidimą sudaryti darbo tvarkos susitarimus pagal 53 straipsnį.

2. Vadovaudamasi Tarnybos nuostatų 110 straipsniu, valdyba priima Tarnybos nuostatų 2 straipsnio 1 dalimi ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 6 straipsniu grindžiamą sprendimą, kuriuo atitinkami paskyrimų tarnybos įgaliojimai perduodami vykdomajam direktoriui ir nustatomos tų įgaliojimų perdavimo sustabdymo sąlygos. Vykdomasis direktorius įgaliojamas perduoti tuos įgaliojimus.

Prireikus dėl išskirtinių aplinkybių valdyba gali priimti sprendimą laikinai sustabdyti paskyrimų tarnybos įgaliojimų perdavimą vykdomajam direktoriui ir asmenims, kuriems jis tuos įgaliojimus perdavė, ir jais naudotis pati arba juos perduoti vienam iš savo narių arba kitam nei vykdomasis direktorius darbuotojui.

25 straipsnis

Valdybos pirmininkas

1. Valdyba iš savo balsavimo teisę turinčių narių renka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas renkami dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių valdybos narių balsų dauguma.

¹⁹ 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones (OL L 56, 1968 3 4, p. 1).

²⁰ 1999 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimas 1999/352/EB, EAPB, Euratomas, dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) įsteigimo (OL L 136, 1999 5 31, p. 20).

²¹ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

2. Jei pirmininkas negali eiti savo pareigų, jį automatiškai pakeičia pirmininko pavaduotojas.
3. Pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas skiriami ketverių metų kadencijai. Jų kadencija gali būti pratęsta vieną kartą. Tačiau jei kuriuo nors kadencijos metu jie netenka valdybos nario statuso, tą pačią dieną automatiškai baigiasi jų kadencija.
4. Pirmininko ir pirmininko pavaduotojo rinkimų tvarka išsamiai išdėstoma valdybos darbo tvarkos taisyklėse.

26 straipsnis

Valdybos posėdžiai

1. Valdybos posėdžius šaukia pirmininkas.
2. Agentūros vykdomasis direktorius dalyvauja svarstymuose, neturėdamas balsavimo teisės.
3. Valdybos eiliniai posėdžiai vyksta ne rečiau kaip kartą per metus. Be to, valdyba posėdžiauja savo pirmininko iniciatyva, Komisijos prašymu arba ne mažiau kaip trečdalis savo narių prašymu.
4. Valdyba gali kviesti bet kokį asmenį, kurio nuomonė gali būti svarbi, dalyvauti posėdžiuose stebėtojo teisėmis.
5. Pagal darbo tvarkos taisykles valdybos nariams posėdžiuose gali padėti patarėjai arba ekspertai.
6. Agentūra teikia valdybai sekretoriato paslaugas.

27 straipsnis

Valdybos balsavimo taisyklės

1. Nedarant poveikio 24 straipsnio 1 dalies c ir d punktams, 25 straipsnio 1 daliai, 43 straipsnio 8 daliai ir 53 straipsnio 2 daliai, valdyba sprendimus priima balsavimo teise turinčių narių balsų dauguma.
2. Kiekvienas narys, turintis balsavimo teisę, turi vieną balsą. Balsavimo teisę turinčiam nariui nedalyvaujant, balsavimo teisė suteikiama pakaitiniam nariui.
3. Pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas dalyvauja balsavime.
4. Vykdomasis direktorius nebalsuoja.
5. Valdybos darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsamesnė balsavimo tvarka, visų pirma vieno nario veikimo kito nario vardu aplinkybės.

28 straipsnis

Vykdomoji valdyba

1. Vykdomoji valdyba:
 - (a) priima sprendimus tais klausimais, kurie numatyti finansinėse taisyklėse, priimtose pagal 41 straipsnį, ir kurių pagal šį reglamentą nepriima išimtinai valdyba;

- (b) užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų, atsižvelgiant į vidaus ar išorės audito ataskaitų ir vertinimų, taip pat OLAF ir Europos prokuratūros atliktų tyrimų išvadas ir rekomendacijas, kaip nurodyta 48 straipsnyje;
 - (c) nedarydama poveikio vykdomojo direktoriaus pareigoms, kaip nustatyta 29 straipsnyje, stebi ir prižiūri, kaip įgyvendinami valdybos sprendimai, siedama sustiprinti administracinio ir biudžeto valdymo priežiūrą.
2. Jei būtina skubiais atvejais, vykdomoji valdyba gali valdybos vardu priimti tam tikrus laikinus sprendimus, ypač administracinio valdymo klausimais, įskaitant sprendimus sustabdyti paskyrimų tarnybos įgaliojimų delegavimą ir susijusius su biudžeto reikalais.
3. Vykdomąją valdybą sudaro valdybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas, dar du nariai, paskirti valdybos iš savo narių, turinčių balsavimo teisę, ir du Komisijos atstovai valdyboje.
- Valdybos pirmininkas taip pat yra vykdomosios valdybos pirmininkas.
- Vykdomasis direktorius dalyvauja vykdomosios valdybos posėdžiuose, bet neturi balsavimo teisės. Vykdomoji valdyba gali pakviesti kitus stebėtojus dalyvauti savo posėdžiuose.
4. Vykdomosios valdybos nariai skiriami ketverių metų kadencijai. Vykdomosios valdybos narių kadencija baigiasi, kai baigiasi jų narystė valdyboje.
5. Vykdomosios valdybos eiliniai posėdžiai vyksta ne rečiau kaip du kartus per metus. Be to, vykdomoji valdyba posėdžiauja savo pirmininko iniciatyva arba savo narių prašymu.
6. Vykdomoji valdyba priima sprendimus bendru sutarimu. Jei vykdomoji valdyba negali priimti sprendimo bendru sutarimu, atitinkamas klausimas perduodamas valdybai.
7. Valdyba nustato vykdomosios valdybos darbo tvarkos taisykles, įskaitant jos narių balsavimo taisykles.

29 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus pareigos

1. Vykdomasis direktorius atsako už Agentūros valdymą. Vykdomasis direktorius už savo veiklą atskaitingas valdybai.
2. Nedarant poveikio Komisijos, valdybos ir vykdomosios valdybos įgaliojimams, vykdomasis direktorius savo pareigas vykdo nepriklausomai, nesiekia gauti jokios Vyriausybės ar kitos įstaigos nurodymų ir jais nesivadovauja.
3. Gavęs prašymą, vykdomasis direktorius Europos Parlamentui pateikia savo pareigų vykdymo ataskaitą. Taryba gali paprašyti, kad vykdomasis direktorius pateiktų savo pareigų vykdymo ataskaitą.
4. Vykdomasis direktorius yra Agentūros teisinis atstovas.
5. Vykdomasis direktorius yra atsakingas už Agentūrai pavestų užduočių, nurodytų 5 straipsnyje, įgyvendinimą. Visų pirma vykdomasis direktorius yra atsakingas už:
 - (a) kasdienį Agentūros administravimą;
 - (b) valdybos priimamų sprendimų rengimą ir įgyvendinimą;

- (c) 35 straipsnyje nurodyto bendrojo programavimo dokumento rengimą ir jo pateikimą valdybai, prieš tai pasikonsultavus su Komisija;
 - (d) bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimą ir jo įgyvendinimo ataskaitos teikimą valdybai;
 - (e) Agentūros konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos rengimą ir pateikimą valdybai įvertinti ir priimti;
 - (f) pasiūlymo dėl 32 straipsnio 7 dalyje nurodyto minimalaus bendrojo finansavimo lygio pateikimą valdybai, jei tokį bendrą finansavimą numatoma skirti nacionaliniams centrams;
 - (g) pasiūlymo dėl mokesčių dydžio pateikimą Komisijai, prieš tai pasikonsultavus su valdyba, pagal 37 straipsnį;
 - (h) tolesnių veiksmų plano rengimą atsižvelgiant į vidaus arba išorės audito ataskaitų ir vertinimų išvadas ir OLAF ir Europos prokuratūros tyrimus, kaip nurodyta 48 straipsnyje, taip pat už pažangos ataskaitų teikimą Komisijai du kartus per metus ir nuolatinį pažangos ataskaitų teikimą valdybai ir vykdomajai valdybai;
 - (i) Sąjungos finansinių interesų apsaugą taikant prevencines kovas su sukčiavimu, korupcija ir bet kokia kita neteisėta veikla priemones, nedarant poveikio OLAF ir Europos prokuratūros kompetencijai tyrimų srityje, atliekant veiksmingus patikrinimus ir, jeigu nustatoma pažeidimų, susigražinant netinkamai išmokėtas lėšas ir prireikus taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas administracines nuobaudas, įskaitant finansines nuobaudas;
 - (j) Agentūros kovos su sukčiavimu ir veiksmingumo didinimo ir sinergijos užtikrinimo strategijų rengimą ir pateikimą valdybai tvirtinti;
 - (k) Agentūrai taikytinų finansinių taisyklių projekto rengimą;
 - (l) Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projekto rengimą ir biudžeto vykdymą.
6. Vykdomasis direktorius sprendžia, ar būtina, kad vienoje arba daugiau valstybių narių dirbtų vienas arba daugiau Agentūros darbuotojų, kad būtų galima veiksmingai ir efektyviai atlikti Agentūrai pavestas užduotis. Prieš nusprendžiamas įsteigti vietos skyrių, vykdomasis direktorius gauna išankstinį Komisijos, valdybos ir atitinkamos(-ų) priimančiosios(-ių) valstybės (-ių) narės (-ių) sutikimą. Vietos skyriuje vykdytinų veiklos apimtis sprendime nustatoma taip, kad būtų išvengta nebūtinų išlaidų ir Agentūros administracinių funkcijų dubliavimo. Su atitinkama(-omis) priimančiąja (-osiomis) valstybe (-ėmis) nare (-ėmis) gali būti sudaromas susitarimas dėl būstinės.

30 straipsnis

Mokslinis komitetas

1. Mokslinį komitetą sudaro daugiausia penkiolika mokslininkų, paskirtų valdybos atsižvelgiant į jų mokslinę kompetenciją ir nepriklausomumą po to, kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbiamas kvietimas teikti paraiškas. Atrankos procedūra užtikrinama, kad specifinės mokslinio komiteto narių kompetencijos sritys aprėptų visas svarbiausias su Agentūros tikslais susijusias sritis.
2. Mokslinio komiteto nariai skiriami asmeniškai ketverių metų laikotarpiui, kuris gali būti pratęstas vieną kartą.

3. Mokslinio komiteto nariai yra nepriklausomi ir veikia vadovaudamiesi viešuoju interesu. Jie nesiekia gauti jokios Vyriausybės ar kitos įstaigos nurodymų ir jais nesivadovauja.
4. Jeigu narys nebeatitinka nepriklausomumo kriterijų, jis apie tai praneša valdybai. Arba valdyba gali, ne mažiau kaip vieno trečdaliao savo narių arba Komisijos siūlymu, paskelbti nepriklausomumo stoką ir atšaukti atitinkamą asmenį. Valdyba skiria naują narį likusiam kadencijos laikotarpiui eiliniams nariams nustatyta tvarka.
5. Mokslinis komitetas rengia savo nuomonę šiame reglamente numatytais atvejais arba visais su Agentūros veikla susijusiais moksliniais klausimais, kuriuos valdyba ar vykdomasis direktorius gali pateikti Moksliniam komitetui. Mokslinio komiteto nuomonės skelbiamos Agentūros svetainėje.
6. Siekiant įvertinti naujos psichoaktyviosios medžiagos arba naujų psichoaktyviųjų medžiagų grupės keliamą riziką, jeigu vykdomasis direktorius, remdamasis Mokslinio komiteto pirmininko rekomendacijomis, nusprendžia, kad tai yra būtina, Mokslinis komitetas gali būti išplėstas, į jį įtraukiant ekspertus, atstovaujančius toms mokslo sritims, kurios yra svarbios siekiant užtikrinti subalansuotą naujosios psichoaktyviosios medžiagos keliamos rizikos vertinimą. Vykdomasis direktorius skiria tuos ekspertus iš ekspertų sąrašo. Ekspertų sąrašą valdyba tvirtina kas ketverius metus.
7. Mokslinis komitetas renka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją visam Mokslinio komiteto įgaliojimų laikotarpiui. Pirmininkas gali stebėtojo teisėmis dalyvauti valdybos posėdžiuose.
8. Mokslinis komitetas posėdžiauja ne rečiau kaip kartą per metus.
9. Mokslinio komiteto narių sąrašas skelbiamas viešai, ir Agentūra jį nuolat atnaujiną savo svetainėje.

31 straipsnis

Europos narkotikų ir narkomanijos informacinis tinklas (REITOX)

1. Agentūra savo žinioje turi Europos narkotikų ir narkomanijos informacinį tinklą (REITOX). Tinklą REITOX sudaro nacionaliniai centrai, paskirti pagal 32 straipsnį, ir Komisijos ryšių punktas.
2. Tinklo REITOX eiliniai posėdžiai vyksta bent kartą per metus. Posėdžius šaukia ir jiems pirmininkauja Agentūra. Be to, tinklo posėdžiai vyksta jo atstovo spaudai iniciatyva arba ne mažiau kaip vieno trečdaliao jo narių prašymu.
3. Tinklas REITOX iš savo narių renka atstovą spaudai ir ne daugiau kaip tris atstovo spaudai pavaduotojus. Atstovas spaudai atstovauja tinklui REITOX Agentūroje ir stebėtojo teisėmis gali dalyvauti valdybos posėdžiuose.

32 straipsnis

Nacionalinis centras

1. Kiekviena dalyvaujanti valstybė, priimdama nacionalinės teisės aktą arba bet kokią kitą panašią galią turintį teisės aktą, skiria vieną nacionalinį centrą, kuris steigiamas kaip nuolat veikianti įstaiga, kuriai suteikiami aiškūs įgaliojimai. Apie nacionalinio centro skyrimą ir nacionalinio centro vadovo paskyrimą, taip pat apie bet kokius su

šiais paskyrimais susijusius pokyčius, nacionalinis valdybos narys praneša Agentūrai.

2. Atsakinga nacionalinė valdžios institucija užtikrina, kad nacionaliniam centrui būtų pavestos 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos užduotys. Nacionalinio centro vadovas atstovauja nacionaliniam centrui tinkle REITOX.
3. Nacionalinio centro vadovas, vykdydamas savo, kaip nacionalinio centro vadovo, funkcijas, nepriklauso nuo atsakingos nacionalinės valdžios institucijos nurodymų.
4. Nacionalinis centras planuoja savo veiklą parengdamas metinį darbo planą.
5. Nacionalinio centro biudžete yra konkreti (-ios) su narkotikais susijusiai stebėsenai skirta (-os) (metinio) biudžeto eilutė (-ės), ir nacionalinis centras gauna deramą paramą iš sprendimus priimančių subjektų ir pakankamai išteklių savo užduotims atlikti. Šiuo tikslu dalyvaujančioji valstybė aprūpina nacionalinį centrą pakankamais finansiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, kad jis galėtų vykdyti savo įgaliojimus ir užduotis, kaip nurodyta 33 straipsnio 2 dalyje, ir turėtų pakankamai įrangos ir priemonių savo kasdinei veiklai vykdyti.

Jeigu įstaigai, kurioje veikia nacionalinis centras, skiriamos papildomos nacionalinės užduotys ir įsipareigojimai, užtikrinama galimybė gauti papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių.

6. Nacionalinis centras gali gauti minimalų bendrąjį finansavimą savo pagrindinėms išlaidoms padengti, Agentūrai suteikus dotaciją, jeigu jis atitinka 1–6 dalyse išdėstytas sąlygas. Kad gautų šį bendrą finansavimą, nacionalinis centras kasmet pasirašo dotacijos susitarimą su Agentūra. Vykdomasis direktorius teikia pasiūlymą dėl minimalaus bendrojo finansavimo lygio, kurį patvirtina valdyba, ir jis reguliariai peržiūrimas. Agentūra gali *ad hoc* pagrindu nacionaliniam centrui skirti papildomą finansavimą, kad jis galėtų dalyvauti konkrečiuose projektuose ir juos vykdyti.
7. Agentūra sertifikuoja nacionalinio centro funkcijas atliekančią nacionalinį centrą, vadovaudamasi 34 straipsniu.

33 straipsnis

Nacionalinių centrų užduotys

1. Nacionaliniai centrai yra sąsaja tarp dalyvaujančių valstybių ir Agentūros.
2. Nacionaliniai centrai atlieka bent šias užduotis:
 - (a) nacionaliniu lygmeniu koordinuoja su narkotikais susijusių duomenų rinkimo ir stebėsenos veiklą;
 - (b) skatina ir remia įrodymais grindžiamą sprendimų priėmimą nacionaliniu lygmeniu ir dalyvauja nacionalinio lygmens politikos dialoguose;
 - (c) kuria arba remia nacionalines narkotikų politiką ir kitų susijusių sričių politiką, įskaitant teisėsaugos ir (arba) saugumo ir sveikatos ir (arba) socialinės politikos sritis, įgyvendinančių subjektų bendradarbiavimo sistemas, į jas įtraukdami susijusias atitinkamų sričių suinteresuotąsias šalis;
 - (d) renka, analizuoja ir objektyviai nacionaliniu lygmeniu aiškina visą svarbią informaciją apie narkotikus, priklausomybę nuo narkotikų, narkotikų rinkas, narkotikų pasiūlą ir su nusikalstamumu susijusias problemas, taip pat informaciją apie taikomas politikos priemones ir sprendimo būdus, kurios

reikia Agentūrai, kad ji galėtų laikytis 6 straipsnio nuostatų. vykdydamas šias užduotis, nacionalinis centras sutelkia įvairių sektorių – ypač sveikatos, teisingumo ir teisėsaugos sektorių – patirtį ir bendradarbiauja su ekspertais ir nacionalinėmis organizacijomis, vykdančiais veiklą narkotikų politikos srityje;

- (e) stebi narkotikus ir jų vartojimą ir teikia atitinkamas ataskaitas nacionalinėms valdžios institucijoms, taip pat prisideda prie ataskaitų teikimo tarptautinėms organizacijoms;
 - (f) padeda kurti naujus epidemiologinių duomenų šaltinius, siekdami padėti laiku pateikti ataskaitas apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo tendencijas;
 - (g) padeda *ad hoc* pagrindu ir tikslingai rinkti duomenis, susijusius su naujomis grėsmėmis sveikatai ir saugumui;
 - (h) Agentūrai teikia informaciją apie naujas esamų psichoaktyviųjų medžiagų arba psichoaktyviųjų medžiagų naujų derinių vartojimo tendencijas, keliančias galimą riziką visuomenės sveikatai, taip pat informaciją apie galimas su visuomenės sveikata susijusias priemones;
 - (i) vadovaudamiesi 6 straipsniu, padeda rengti atitinkamus pagrindinius epidemiologinius rodiklius ir kitus susijusius duomenų rinkinius, įskaitant jų įgyvendinimo gaires, kad būtų galima surinkti patikimą ir palyginamą informaciją Sąjungos lygmeniu;
 - (j) skatina, vykdamas narkotikų ir jų vartojimo stebėseną atitinkamoje valstybėje, naudoti tarptautiniu mastu suderintus duomenų rinkimo protokolus ir standartus;
 - (k) teikia metinę veiklos ataskaitą Agentūrai ir nacionalinėms suinteresuotosioms šalims, įskaitant nacionalinius sprendimus priimančius subjektus;
 - (l) rengia nuolat atnaujinamą nacionalinių informacijos apie narkotikus šaltinių sąrašą;
 - (m) atlieka tarpusavio vertinimo procedūras ir taiko kitus pradinių duomenų ir išvedinių kokybės užtikrinimo mechanizmus ir taiko kokybės kontrolės procedūras, kad būtų užtikrinamas gaunamų duomenų ir informacijos patikimumas;
 - (n) vertina savo nacionalinių suinteresuotųjų šalių, ypač nacionalinius sprendimus priimančių subjektų, informacijos poreikius ir
 - (o) įgyvendina komunikacijos strategiją arba vykdo kitą veiklą, siekdami pristatyti savo informaciją specialistams arba plačiajai visuomenei.
3. Nacionalinis centras turi teisę iš kitų nacionalinių valdžios institucijų, įstaigų, agentūrų ir organizacijų rinkti visą informaciją, kurios jam reikia savo užduotims atlikti pagal 2 dalį. Nacionalinis centras turi platų nacionalinių partnerių ir duomenų teikėjų tinklą tokiai informacijai rinkti.

34 straipsnis

Nacionalinių centrų sertifikavimo procedūra

1. Ne vėliau kaip *[OP prašoma įrašyti datą = 18 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos]* kiekvienas nacionalinis centras pateikia Agentūrai paraišką dėl sertifikavimo.

2. Agentūra sertifikuoja kiekvieną nacionalinio centro funkcijas atliekantį nacionalinį centrą, jeigu jis atitinka 32 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir jam pavesta vykdyti 33 straipsnyje nustatytas užduotis.
Įstaigos, kurioje veikia nacionalinis centras, kitos funkcijos ir visa struktūra, į kurią integruotas nacionalinis centras, nesertifikuojamos.
3. Nacionalinis centras pateikia Agentūrai visą reikiamą informaciją, kad įrodytų, jog laikomasi 32 ir 33 straipsnių. Jei būtina, Agentūra lankosi nacionaliniame centre.
4. Jei nacionalinis centras neatitinka 32 straipsnyje nustatytų reikalavimų arba jam nepavesta vykdyti 33 straipsnyje nustatytų užduočių, Agentūra nacionaliniam centrui pateikia sąrašą rekomendacijų ir po pakartotinio vertinimo nacionalinį centrą sertifikuoja tik tuo atveju, jeigu laikomasi šių rekomendacijų.

VI SKYRIUS

FINANSINĖS NUOSTATOS

35 straipsnis

Bendrasis programavimo dokumentas

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų gruodžio 15 d. valdyba, remdamasi vykdomojo direktoriaus pateiktu projektu, pasikonsultavusi su Moksliniu komitetu, atsižvelgdama į Komisijos nuomonę ir dėl daugiametės programos pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, patvirtina bendrojo programavimo dokumento projektą, kuriame pateikiama daugiametė ir metinė programos, taip pat visi dokumentai, nurodyti Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/715²² 32 straipsnyje. Ne vėliau kaip kitų metų sausio 31 d. valdyba jį perduoda Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai.
Galutinai patvirtinus bendrąjį biudžetą bendrasis programavimo dokumentas prireikus atitinkamai pakoreguojamas ir tampa galutiniu.
2. Metinė darbo programa apima išsamiai išdėstytus tikslus ir numatomus rezultatus, įskaitant veiklos rodiklius. Į ją taip pat įtraukiamas finansuotinių veiksmų aprašas ir nurodomi kiekvienam veiksmui skiriami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, vadovaujantis veikla grindžiamo biudžeto sudarymo ir valdymo principais. Metinė darbo programa atitinka 4 dalyje nurodytą daugiametę darbo programą. Joje aiškiai nurodomos užduotys, kurios buvo pridėtos, pakeistos arba išbrauktos, palyginti su praėjusiais finansiniais metais.
Metinėje arba daugiametėje programoje pateikiama informacija apie 20 straipsnyje nurodytos tarptautinio bendradarbiavimo programos įgyvendinimą ir su šia strategija susijusius veiksmus.
3. Valdyba iš dalies keičia priimtą metinę darbo programą, kai Agentūrai pavedama nauja užduotis.
Bet koks esminis metinės darbo programos pakeitimas priimamas vadovaujantis tokia pat procedūra, kaip ir priimant pradinę metinę darbo programą. Valdyba gali

²² 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje (OL L 122, 2019 5 10, p. 1).

vykdomajam direktoriui perduoti įgaliojimus atlikti neesminius metinės darbo programos pakeitimus.

4. Daugiametėje darbo programoje išdėstoma bendra strateginė programa, įskaitant tikslus, numatomus rezultatus ir veiklos rodiklius. Joje taip pat išdėstoma išteklių programa, įskaitant daugiametį biudžetą ir darbuotojų skaičių.

Išteklių programa kasmet atnaujinama. Strateginė programa atnaujinama pagal poreikį, visų pirma siekiant atsižvelgti į 51 straipsnyje nurodyto vertinimo rezultatus.

5. Daugiametė ir metinė darbo programos rengiamos laikantis Deleguotojo reglamento (ES) 2019/715 32 straipsnio.

36 straipsnis

Biudžetas

1. Agentūros pajamų ir išlaidų sąmata rengiama kiekvienais finansiniais metais, kurie sutampa su kalendoriniais metais, ir pateikiama Agentūros biudžete.
2. Agentūros biudžeto pajamos ir išlaidos subalansuojamos.
3. Nedarant poveikio kitiems ištekliams, Agentūros pajamas sudaro:
 - (a) Sąjungos įnašas, įtrauktas į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą;
 - (b) bet koks savanoriškas valstybių narių finansinis įnašas;
 - (c) mokesčiai, mokami už paslaugas, teikiamas vadovaujantis 37 straipsniu ir
 - (d) bet kokie finansiniai įnašai iš organizacijų ir įstaigų ir trečiųjų valstybių, nurodytų atitinkamai 53 ir 54 straipsniuose.
4. Agentūros išlaidas sudaro darbuotojų darbo užmokestis, administracinės ir infrastruktūros išlaidos bei veiklos išlaidos. Į veiklos išlaidas gali būti įtrauktos išlaidos nacionaliniams centrams remti, kaip nurodyta 32 straipsnio 7 dalyje.

37 straipsnis

Mokesčiai

1. Agentūra gali imti mokesčių už:
 - (a) mokymo programas;
 - (b) tam tikrą paramos valstybėms narėms veiklą, kuri nepriskiriama prie prioritetinių veiklos sričių, bet galėtų būti naudinga, jei būtų remiama nacionaliniais ištekliais;
 - (c) trečiųjų valstybių pajėgumų stiprinimo programas, kurioms neskiriamas atskiras Sąjungos finansavimas;
 - (d) pagal 20 straipsnio 3 dalį trečiosiose valstybėse įsteigtų nacionalinių įstaigų sertifikavimą;
 - (e) kitas paslaugas, patenkančias į Agentūros įgaliojimų sritį ir teikiamas dalyvaujančios valstybės prašymu, kurias teikiant būtina investuoti išteklių nacionalinei veiklai remti.
2. Vykdomojo direktoriaus siūlymu Agentūros valdyba nustato mokesčių dydį ir jų mokėjimo būdą.

3. Mokesčiai yra proporcingi atitinkamų paslaugų, teikiamų ekonomiškai efektyviu būdu, sąnaudoms ir yra pakankami toms sąnaudoms padengti. Mokesčiai nustatomi tokio dydžio, kad būtų užtikrinta, jog jie nediskriminaciniai ir kad dėl jų suinteresuotosioms šalims nebūtų užkrauta pernelyg didelė finansinė ar administracinė našta.
4. Mokesčiai turėtų būti nustatyti tokio dydžio, kad būtų išvengta biudžeto deficito arba didelio biudžeto pertekliaus susidarymo. Jeigu dėl paslaugų, už kurias imamas mokestis, teikimo pakartotinai susidaro didelis teigiamas biudžeto balansas, yra privaloma peržiūrėti mokesčių arba Sąjungos įnašo dydį. Jeigu dėl paslaugų, už kurias imamas mokestis, teikimo susidaro didelis neigiamas balansas, privaloma peržiūrėti mokesčių dydį.

38 straipsnis

Biudžeto sudarymas

1. Kiekvienais metais vykdomasis direktorius parengia kitų finansinių metų Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektą, į kurį įtraukia etatų planą, ir perduoda jį valdybai.
2. Valdyba, remdamasi tuo sąmatos projektu, tvirtina kitų finansinių metų preliminarų Agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektą.
3. Agentūros pajamų ir išlaidų preliminarus sąmatos projektas ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. išsiunčiamas Komisijai. Galutinį sąmatos projektą valdyba išsiunčia Komisijai ne vėliau kaip kovo 31 d.
4. Komisija šią sąmatą kartu su Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektu perduoda biudžeto valdymo institucijai.
5. Remdamasi šia sąmata Komisija į Sąjungos bendrojo biudžeto projektą, kurį SESV 313 ir 314 straipsniuose nustatyta tvarka pateikia biudžeto valdymo institucijai, įtraukia sąmatas, jos nuomone, reikalingas etatų planui, ir subsidijos, kuri bus mokama iš bendrojo biudžeto, sumą.
6. Biudžeto valdymo institucija tvirtina Agentūrai skiriamo įnašo asignavimus.
7. Biudžeto valdymo institucija tvirtina Agentūros etatų planą.
8. Agentūros biudžetą tvirtina valdyba dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma. Jis tampa galutiniu po to, kai galutinai priimamas Europos Sąjungos bendrasis biudžetas. Esant būtinybei jis atitinkamai tikslinamas.
9. Statyboms projektams, kurie veikiausiai turės didelį poveikį Agentūros biudžetui, taikomos Deleguotojo reglamento (ES) 2019/715²³ nuostatos.

39 straipsnis

Biudžeto vykdymas

1. Agentūros biudžetą vykdo vykdomasis direktorius.
2. Kiekvienais metais vykdomasis direktorius išsiunčia biudžeto valdymo institucijai visą 51 straipsnyje išdėstytoms vertinimo procedūroms svarbią informaciją.

²³ OL L 122, 2019 5 10, p. 1.

40 straipsnis

Finansinių ataskaitų teikimas ir biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. Ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 1 d. Agentūros apskaitos pareigūnas išsiunčia Komisijos apskaitos pareigūnui ir Audito Rūmams preliminarįsias finansines ataskaitas.
2. Ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. Agentūra Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams išsiunčia biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą.
3. Ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. Komisijos apskaitos pareigūnas išsiunčia Audito Rūmams preliminarias Agentūros finansines ataskaitas, konsoliduotas su Komisijos finansinėmis ataskaitomis.
4. Gavęs Audito Rūmų pastabas dėl Agentūros preliminarų finansinių ataskaitų pagal Finansinio reglamento²⁴ 246 straipsnį, vykdomasis direktorius savo atsakomybe parengia Agentūros galutines finansines ataskaitas ir nusiunčia jas valdybai, kad ši pateiktų nuomonę.
5. Valdyba pateikia nuomonę apie galutines Agentūros finansines ataskaitas.
6. Pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams, ne vėliau kaip liepos 1 d. apskaitos pareigūnas galutines Agentūros finansines ataskaitas kartu su valdybos nuomone išsiunčia Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams.
7. Galutinės finansinės ataskaitos ne vėliau kaip kitų finansinių metų lapkričio 15 d. paskelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
8. Ne vėliau kaip rugsėjo 30 d. vykdomasis direktorius išsiunčia Audito Rūmams atsakymą dėl pateiktų pastabų. Šį atsakymą vykdomasis direktorius taip pat išsiunčia valdybai.
9. Europos Parlamento prašymu vykdomasis direktorius pateikia jam visą informaciją, kurios reikia, kad būtų užtikrinta sklandi atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra pagal Finansinio reglamento 261 straipsnio 3 dalį.
10. Ne vėliau kaip N + 2 metų gegužės 15 d. Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos kvalifikuota balsų dauguma priimta rekomendacija, patvirtina vykdomajam direktoriui, kad N finansinių metų biudžetas įvykdytas.

41 straipsnis

Finansinės taisyklės

Agentūrai taikomas finansines taisykles priima valdyba, prieš tai pasikonsultavusi su Komisija. Jos negali nukrypti nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2019/715, nebent taip nukrypti konkrečiai prašoma dėl Agentūros veiklos, ir Komisija davė savo išankstinį sutikimą.

VII SKYRIUS

DARBUOTOJAI

²⁴ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

42 straipsnis

Bendroji nuostata

1. Agentūros darbuotojams taikomi Tarnybos nuostatai ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir Sąjungos institucijų susitarimu priimtos tų nuostatų ir sąlygų įgyvendinimo taisyklės.
2. Personalo iš trečiųjų valstybių įdarbinimas Agentūroje sudarant 54 straipsnyje nurodytus susitarimus bet kuriuo atveju turi atitikti 1 dalyje nurodytus Tarnybos nuostatus ir įdarbinimo sąlygas.

43 straipsnis

Vykdomasis direktorius

1. Vykdomasis direktorius pagal kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a punktą įdarbinamas kaip Agentūros laikinasis darbuotojas.
2. Vykdomąjį direktorių skiria valdyba iš Komisijos pasiūlytų kandidatų sąrašo po atviros ir skaidrios atrankos procedūros.
3. Sudarant sutartį su vykdomuoju direktoriumi, Agentūrai atstovauja valdybos pirmininkas.
4. Vykdomasis direktorius skiriamas penkerių metų kadencijai. Iki to laikotarpio pabaigos Komisija atlieka vertinimą, kuriame atsižvelgiama į vykdomojo direktoriaus veiklos rezultatų vertinimą ir į būsimas Agentūros užduotis ir iššūkius.
5. Valdyba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kuriame atsižvelgiama į 4 dalyje nurodytą vertinimą, gali vieną kartą pratęsti vykdomojo direktoriaus kadenciją ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui.
6. Vykdomasis direktorius, kurio kadencija pratęsta, viso laikotarpio pabaigoje negali dalyvauti kitoje atrankos į tas pačias pareigas procedūroje.
7. Vykdomasis direktorius gali būti atleistas iš pareigų tik valdybos sprendimu, priimtu remiantis Komisijos pasiūlymu.
8. Valdyba sprendimus dėl vykdomojo direktoriaus skyrimo, kadencijos pratęsimo ar jo atleidimo iš pareigų priima dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių savo narių balsų dauguma.

44 straipsnis

Deleguotieji nacionaliniai ekspertai ir kiti darbuotojai

1. Agentūra gali pasitelkti deleguotuosius nacionalinius ekspertus arba kitus personalo narius, kurie nėra Agentūros darbuotojai. Tokiems darbuotojams netaikomi Tarnybos nuostatai ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos.
2. Valdyba priima sprendimą, kuriuo nustatomos nacionalinių ekspertų komandiravimo į Agentūrą taisyklės.

VIII SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

Agentūrai ir jos darbuotojams taikomas Protokolas dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų.

46 straipsnis

Nuostatos dėl kalbų vartojimo

Agentūrai taikomos Tarybos reglamento Nr. 1²⁵ nuostatos.

47 straipsnis

Skaidrumas

1. Agentūros turimiems dokumentams taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001.
2. Asmens duomenis Agentūra tvarko laikydamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725²⁶.
3. Valdyba per šešis mėnesius nuo savo pirmo posėdžio po šio reglamento taikymo pradžios dienos, kaip nurodyta 63 straipsnio antroje pastraipoje, nustato priemones, kuriomis Agentūra taiko Reglamentą (ES) 2018/1725, įskaitant susijusias su Agentūros duomenų apsaugos pareigūno skyrimu. Tos priemonės nustatomos pasikonsultavus su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu.

48 straipsnis

Kova su sukčiavimu

1. Siekiant kovoti su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla, Agentūrai taikomos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013²⁷ nuostatos.
2. Agentūra per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl OLAF atliekamų vidaus tyrimų ir, naudodama to susitarimo priede pateiktą šablona, priima atitinkamas nuostatas, taikytinas visiems Agentūros darbuotojams.
3. Audito Rūmams suteikiami įgaliojimai atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių iš Agentūros Sąjungos lėšų, auditą, remiantis dokumentais ir atliekant patikras vietoje.
4. Vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 883/2013 ir Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96²⁸ nuostatomis ir procedūromis, OLAF ir Europos prokuratūra gali atlikti

²⁵ Tarybos reglamentas Nr. 1, nustatantis Europos ekonominėje bendrijoje vartotinas kalbas (OL 17, 1958 10 6, p. 385).

²⁶ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

²⁷ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

tyrimus, įskaitant patikras vietoje ir patikrinimus, kad nustatytų, ar būta sukčiavimo, korupcijos arba bet kokios kitos neteisėtos veiklos, kenkiančios Sąjungos finansiniams interesams, atvejų, susijusių su Agentūros finansuojama dotacija arba sutartimi.

5. Nedarant poveikio 1–4 dalims, į Agentūros bendradarbiavimo su 53 ir 54 straipsniuose nurodytomis trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis susitarimus, sutartis, susitarimus dėl dotacijos ir sprendimus dėl dotacijos skyrimo įtraukiamos nuostatos, kuriomis Europos Audito Rūmai ir OLAF aiškiai įgaliojami atlikti tokį auditą ir tyrimus pagal savo kompetenciją.

49 straipsnis

Įslaptintos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugos

1. Agentūra priima saugumo taisykles, prilygstančias Komisijos saugumo taisyklėms, skirtoms užtikrinti Europos Sąjungos įslaptintos informacijos (ESII) ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugą, kaip išdėstyta Komisijos sprendimuose (ES, Euratomas) 2015/443²⁹ ir (ES, Euratomas) 2015/444³⁰. Agentūros saugumo taisyklės, be kita ko, apima nuostatas dėl keitimosi tokia informacija, jos tvarkymo ir saugojimo.
2. Agentūra gali keisti įslaptinta informacija tik su atitinkamomis trečiosios valstybės valdžios institucijomis arba tarptautine organizacija arba dalytis ESII su kita Sąjungos įstaiga pagal atitinkamus administracinius susitarimus. Visi tokie administraciniai susitarimai sudaromi tik leidus valdybai, prieš tai pasikonsultavus su Komisija. Nesant tokio administracinio susitarimo, ESII išimtinėmis sąlygomis *ad hoc* pagrindu perduodama toms valdžios institucijoms tik vykdomajam direktoriui priėmus atitinkamą sprendimą, prieš tai pasikonsultavus su Komisija.

50 straipsnis

Atsakomybė

1. Sutartinė Agentūros atsakomybė reglamentuojama atitinkamai sutarčiai taikytina teise.
2. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti sprendimus pagal bet kurią Agentūros sudarytos sutarties arbitražinę išlygą.
3. Deliktinės atsakomybės atveju, Agentūra pagal bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią, eidami savo pareigas, padaro jo padaliniai arba darbuotojai.
4. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso spręsti ginčus dėl 3 dalyje nurodytos žalos atlyginimo.
5. Asmeninė Agentūros darbuotojų atsakomybė jos atžvilgiu reglamentuojama Tarnybos nuostatų arba Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų nuostatomis.

²⁸ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

²⁹ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/443 dėl saugumo Komisijoje (OL L 72, 2015 3 17, p. 41).

³⁰ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

51 straipsnis

Vertinimas ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip *[OP prašoma įrašyti datą = penkeri metai nuo datos, nurodytos 63 straipsnyje]*, o vėliau kas penkerius metus Komisija, vadovaudamasi Komisijos gairėmis, vertina Agentūros veiklos, susijusios su jos tikslais, įgaliojimais, užduotimis ir vieta, rezultatus. Visų pirma įvertinamas galimas poreikis keisti Agentūros įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinis poveikis.
2. Atliekant kas antrą vertinimą, taip pat vertinami Agentūros pasiekti rezultatai, atsižvelgiant į jos tikslus, įgaliojimus ir užduotis, įskaitant vertinimą, ar, atsižvelgiant į tuos tikslus, įgaliojimus ir užduotis, vis dar pagrįsta tęsti Agentūros veiklą.
3. Komisija vertinimo išvadas pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir valdybai. Vertinimo išvados skelbiamos viešai.

52 straipsnis

Administraciniai tyrimai

Europos ombudsmenas atlieka tyrimus dėl Agentūros veiklos pagal SESV 228 straipsnį.

53 straipsnis

Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis ir įstaigomis

1. Agentūra aktyviai siekia bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis ir kitomis, ypač Sąjungos, vyriausybėmis ir nevyriausybėmis įstaigomis, taip pat su techninėmis įstaigomis, kompetentingomis į šio reglamento taikymo sritį patenkančiais klausimais, pagal darbo tvarkos susitarimus, sudarytus su tomis įstaigomis, vadovaudamasi Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo ir nuostatomis dėl šių įstaigų kompetencijos. Tie darbo tvarkos susitarimai neapima keitimosi įslaptinta informacija.
2. Tokius darbo tvarkos susitarimus, remdamasi vykdomojo direktoriaus pateiktu projektu ir gavusi Komisijos išankstinį pritarimą, priima valdyba. Kai Komisija pareiškia nesutinkanti su šiais darbo tvarkos susitarimais, valdyba juos priima trijų ketvirtadalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma.
3. Galiojančių darbo tvarkos susitarimų pakeitimus arba pokyčius, kurie yra nedideli ir nekeičia bendros darbo tvarkos susitarimų taikymo srities ir tikslo, arba techninius darbo tvarkos susitarimus su kitomis techninėmis įstaigomis priima valdyba, remdamasi vykdomojo direktoriaus pateiktu projektu, prieš tai informavusi Komisiją.

54 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis

1. Agentūra suteikia galimybę trečiosioms valstybėms, kurios šiuo tikslu yra sudariusios susitarimus su Sąjunga, dalyvauti savo darbe.
2. Pagal atitinkamas 1 dalyje nurodytų susitarimų nuostatas rengiami susitarimai, kuriuose visų pirma nurodomas atitinkamų trečiųjų valstybių dalyvavimo Agentūros darbe pobūdis, mastas ir būdas ir į kurias, be kita ko, įtraukiamos nuostatos, susijusios su dalyvavimu Agentūros įgyvendinamose iniciatyvose, finansiniais įnašais ir darbuotojais.

Kalbant apie personalo klausimus, pažymėtina, kad tie darbo tvarko susitarimai bet kuriuo atveju privalo atitikti Tarnybos nuostatus.

55 straipsnis

Konsultacijos su pilietinės visuomenės organizacijomis

Agentūra palaiko glaudų dialogą su atitinkamomis pilietinės visuomenės organizacijomis, vykdančiomis veiklą į šio reglamento taikymo sritį patenkančiose srityse, nacionaliniu, Sąjungos arba tarptautiniu lygmenimis.

56 straipsnis

Susitarimas dėl būstinės ir veiklos sąlygos

1. Susitarime dėl būstinės, kurį Agentūra sudaro su priimančiąja valstybe nare, kurioje yra Agentūros būstinė, nustatomos reikiamos nuostatos dėl Agentūros įkūrimo priimančiojoje valstybėje narėje ir patalpų, kurias turi suteikti ta valstybė narė, taip pat specialiosios taisyklės, priimančiojoje valstybėje narėje taikomos Agentūros vykdomajam direktoriui, valdybos nariams, Agentūros darbuotojams ir jų šeimų nariams.
2. Agentūrą priimanti valstybė narė užtikrina kuo geresnes sąlygas Agentūrai sklandžiai ir efektyviai veikti, įskaitant daugiakalbį europinį mokymą darbuotojų vaikams ir reikiamas transporto jungtis.

57 straipsnis

Teisių perėmimas

1. Šiuo reglamentu įsteigta Agentūra yra visų Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro, įsteigto Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006, sudarytų sutarčių, jam tenkančių įsipareigojimų ir įsigyto turto teisių perėmėja.
2. Šis reglamentas neturi įtakos Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro, įsteigto Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006, sudarytų sutarčių ir susitarimų teisinei galiai iki *[OP prašoma įrašyti datą = 12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos]*.

58 straipsnis

Su valdyba susijusios pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006 įsteigto Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro valdyba tęsia savo darbą ir vykdo veiklą remdamasi Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006 ir pagal tą reglamentą nustatytomis taisyklėmis, kol pagal šio reglamento 23 straipsnį į valdybą bus paskirti visi atstovai.
2. Ne vėliau kaip *[OP prašoma įrašyti datą = 9 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos]* valstybės narės Komisijai praneša asmenų, kuriuos jos, vadovaudamosi 23 straipsniu, paskyrė valdybos nariais ir pakaitiniais nariais, vardus ir pavardes.
3. Pagal 23 straipsnį įsteigta valdyba sušaukia savo pirmąjį posėdį per mėnesį nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos. To posėdžio metu valdyba gali priimti savo darbo tvarkos taisykles.

59 straipsnis

Su vykdomuoju direktoriumi susijusios pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro direktoriui, paskirtam remiantis Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 11 straipsniu, visam likusiam jo kadencijos laikotarpiui pavedamos vykdomojo direktoriaus pareigos, kaip numatyta šio reglamento 29 straipsnyje. Kitos jo sutarties sąlygos lieka nepakitusios.

Jeigu direktoriaus kadencija baigiasi jau įsigaliojus šiam reglamentui, bet dar nepradėjus jo taikyti, ir jeigu ta kadencija dar nepratęsta pagal Reglamentą (EB) Nr. 1920/2006, ji automatiškai pratęsiama iki *[OP prašoma įrašyti datą = 24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos]*.

2. Jeigu direktorius, paskirtas remiantis Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 11 straipsniu, nenori arba negali veikti vadovaudamasis 1 dalimi, 23 straipsnyje nurodyta valdyba paskiria laikinąjį vykdomąjį direktorių eiti pareigas, kurios pavedamos vykdomajam direktoriui ne ilgesniam kaip 18 mėnesių laikotarpiui, kol vykdomasis direktorius bus paskirtas kaip numatyta 43 straipsnio 2 dalyje.

60 straipsnis

Su nacionaliniais centrais susijusios pereinamojo laikotarpio nuostatos

Nė vėliau kaip *[OP prašoma įrašyti datą = 11 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos]* valdybos narys Agentūrai pateikia institucijos, kuri pagal 32 straipsnio 1 dalį paskirta nacionaliniu centru, pavadinimą ir nacionalinio centro vadovo vardą ir pavardę. Tokia informacija gali būti pateikta e. paštu, kuriuo patvirtinamas dabartinis *status quo*.

61 straipsnis

Biudžetui taikytinos pereinamojo laikotarpio nuostatos

Biudžetų, patvirtintų remiantis Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 14 straipsniu, įvykdymo patvirtinimo procedūra atliekama vadovaujantis to reglamento 15 straipsnyje nustatytais taisyklėmis.

62 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 panaikinimas

1. Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 panaikinamas *[OP prašoma įrašyti datą = 12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos]*.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal I priede pateiktą atitikties lentelę.

2. Vidaus taisyklės ir priemonės, kurias valdyba priėmė remdamasi Reglamentu (EB) Nr. 1920/2006, galioja ir po *[OP prašoma įrašyti datą = 12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo datos]*, nebent taikant šį reglamentą valdyba nuspręstų kitaip.

63 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo *[OP prašoma įrašyti datą = 12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos]*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūros

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Politikos sritis: Vidaus reikalai

Veikla: Saugumas

12 10 03: Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (EMCDDA)

1.3. Pasiūlymas susijęs su

☐ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁷⁴

☒ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Bendrasis tikslinės steigimo reglamento peržiūros tikslas – užtikrinti, kad Agentūra būtų tinkamai aprūpinta priemonėmis, būtinomis kovai su dabartiniais ir būsimais narkotikų keliamais iššūkiais ES, kad Agentūra galėtų įgyvendinti veiksmingas priemones, taip remdama valstybių narių pastangas šioje politikos srityje.

EMCDDA operacijos rodo patikimą finansų valdymą, nes agentūra ilgą laiką puikiai įgyvendino politiką – kiekvienais metais biudžeto įvykdymo lygis siekė 99,9 proc., o tai visiškai atitinka teisėtumo ir tvarkingumo reikalavimus. Asmenys ir institucijos, atsakingos už agentūros valdymą ir administravimą, kasmet gauna palankią išorės audito ataskaitą. Be to, atsakingos institucijos ataskaitomis ir nutarimais kiekvienais metais vadovybei patvirtinamas agentūros biudžeto įvykdymas, taip patvirtinant metai iš metų gerus agentūros veiklos pagal savo dabartinius įgaliojimus rezultatus.

Neteisėti narkotikai yra sudėtinga saugumo ir sveikatos srities problema, su kuria susiduria milijonai žmonių ES ir visame pasaulyje. Padėtis blogėja – į ES įvežama kaip niekad daug kokaino ir heroino. Taip pat didėja benzodiazepinų vartojimo mastas – gali būti, kad tai lemia didelis šių medžiagų prieinamumas ir maža kaina bei su pandemija susijusios psichikos sveikatos problemos.

ES valstybių narių teritorijoje narkotikai, ypač sintetiniai narkotikai (amfetaminai ir ekstazis), gaminami tiek vidaus vartojimui, tiek eksportui. Narkotikų rinkos mažmeninė vertė siekia ne mažiau kaip 30 mlrd. EUR per metus, ir ji tebėra didžiausia nusikalstama rinka bei pagrindinis organizuotų nusikalstamų grupių pajamų šaltinis ES.

⁷⁴

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Agentūros vertinimą⁷⁵ Komisija atliko 2019 m. Jame prieita prie išvados, kad vis labiau ryškėja atotrūkis tarp šiuolaikinio narkomanijos reiškinių sudėtingumo ir Agentūros steigimo reglamento⁷⁶. Todėl agentūra nepajėgia atlikti pagal dabartinius įgaliojimus jai pavestų užduočių, nes jai nepakanka priemonių, kad ji galėtų veiksmingai reaguoti į savo pagrindinių suinteresuotųjų šalių jai pateikiamus prašymus. Pastaruoju laikotarpiu agentūra, be automatinės 2 proc. korekcijos, negavo jokio savo išteklių papildymo, išskyrus vienkartinį finansavimo papildymą 2020 m. biudžete pagal atitinkamus teisinius ir (arba) sutartinius įsipareigojimus dėl kritinių išorinių kintamųjų. Darbuotojų skaičius iš esmės nesikeitė.

Dėl šių pokyčių būtina imtis veiksmingų ES lygmens priemonių. 2021–2025 m. ES narkotikų strategijoje ir 2021–2025 m. ES narkotikų veiksmų plane išdėstyta strateginė programa. Strategijoje Komisijos prašoma „kuo greičiau pateikti pasiūlymą patikslinti EMCDDA įgaliojimus, siekiant užtikrinti, kad ši agentūra atliktų svarbesnį vaidmenį sprendžiant dabartinius ir būsimus su narkotikų reiškiniu susijusius uždavinius“. Šiuo pasiūlymu siekiama patenkinti šį prašymą, taip atnaujinant dabartinius įgaliojimus:

Dabartiniai įgaliojimai		Konkretūs peržiūrėtų įgaliojimų tikslai
– Esamų duomenų rinkimas ir analizė – Duomenų palyginimo metodų pagerinimas – Informacijos platinimas	>>	3) Virtualiosios teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijos sukūrimas 4) Sustiprintas REITOX nacionalinių centrų vaidmuo
– Bendradarbiavimas su Europos ir tarptautinėmis institucijomis bei organizacijomis, taip pat su trečiosiomis šalimis	>>	7) Tarptautinio aspekto paaiškinimas
– Pareiga informuoti	>>	5) Sustiprinta kompetencija rengti informacines kampanijas ir informuoti apie riziką
		1) Platesnė su kombinuotu narkotikų vartojimu susijusių klausimų aprėptis 2) Sustiprinti grėsmių vertinimo pajėgumai 6) Sustiprinti pajėgumai sprendžiant su narkotikų pasiūla ir saugumu susijusias problemas

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Apibrėždama septynis konkrečius tikslus, Komisija išdėsto intervencijos logiką laikydamosi ES subjektų biudžeto sudarymo principų. Ši finansinė teisės akto pasiūlymo pažyma – tai patikimas finansų valdymas, nes joje pateikiami kruopštaus papildomų išteklių planavimo siekiant išplėsti agentūros veiklos sritį rezultatai.

1. Platesnė su kombinuotu narkotikų vartojimu susijusių klausimų aprėptis

⁷⁵ Ketvirtasis EMCDDA vertinimas, COM(2019) 228.

⁷⁶ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (nauja redakcija).

Daugėja iššūkių, susijusių su psichoaktyviųjų medžiagų sąveika, kai tuo pat metu vartojama daugiau kaip viena psichoaktyvioji medžiaga arba daugiau kaip vienos rūšies tokios medžiagos, todėl būtina įgyvendinti atitinkamas politikos ir atsakomąsias priemones. Vienas iš šių iššūkių – padidėjusi sveikatos ir socialinių problemų, kurių gali kilti psichoaktyvias medžiagas vartojant kartu su neteisėtais narkotikais, t. y. juos vartojant tuo pat metu arba vieną po kito per trumpą laiką, rizika. Taip pat svarbu imtis atitinkamų veiksmų dėl tokių situacijų, kai kartu gaminamos arba parduodamos kelios skirtingos psichoaktyviosios medžiagos, atsižvelgti į dažniausias narkotikų vartojimo ir priklausomybių atsiradimo priežastis bei poveikį stebėsenai ir keitimuisi gerąja patirtimi, kai vadovaujantis holistiniu požiūriu sprendžiamos iš karto su keliomis psichoaktyviosiomis medžiagomis susijusios problemos. Taigi nustatant tokį konkretų tikslą siekiama išplėsti Agentūros veiksmų sritį, kad būtų sprendžiamos priklausomybės nuo kitų psichotropinių medžiagų, kai tos medžiagos vartojamos kartu su neteisėtais narkotikais, problemos. Atliekant peržiūrą taip pat bus aiškiau apibrėžtas kombinuotas narkotikų vartojimas, ir reikės, kad nacionaliniai centrai pateiktų agentūrai atitinkamas ataskaitas, įskaitant tam tikrus duomenis.

2. Sustiprinti grėsmių vertinimo pajėgumai

Siekiama stiprinti Agentūros stebėsenos ir grėsmių vertinimo pajėgumus, taip pat gebėjimą reaguoti į naujus iššūkius. Peržiūra taip pat suteiks galimybę Agentūrai toliau teikti paramą valstybėms narėms.

3. Virtualiosios teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijos sukūrimas

Siekiama sukurti virtualiąją laboratoriją, t. y. specialistų tinklą, sudarytą iš teismo ekspertizės ir toksikologinę analizę atliekančių mokslininkų ir laboratorijų. Agentūrai vis tiek reikėtų atitinkamų laboratorijų ir mokslinės kompetencijos bei patirties, kad ji galėtų vadovauti virtualiosios laboratorijos darbui. Jau veikiančių nacionalinių laboratorijų tinklas būtų sujungtas su Agentūros kompetencijos centru, siekiant užtikrinti, kad Agentūrai būtų prieinama visa teismo ekspertizių ir toksikologinių tyrimų informacija.

4. Sustiprintas REITOX⁷⁷ nacionalinių centrų vaidmuo

Tinklo REITOX vaidmuo šiuo metu nustatytas steigimo reglamento 5 straipsnyje. Tai yra sąsaja tarp Agentūros ir dalyvaujančių valstybių. REITOX nacionaliniai centrai sutelkia pagrindinius duomenis apie narkotikus ir priklausomybę nuo jų, taip pat apie taikomas politikos priemones ir sprendimo būdus. Tai yra Agentūros naudojamų pagrindinių rodiklių ir duomenų pagrindas. Tinklas REITOX yra pagrindinis Agentūros informacijos šaltinis. Tačiau REITOX nacionaliniai centrai kartais patiria didelių su teisinėmis galiomis, žmogiškaisiais ir finansiniais ištekliais susijusių sunkumų, kurie turi poveikį teikiamų duomenų kokybei ir jų teikimo laikui. Todėl siekiama, kad nacionaliniai centrai galėtų rinkti ir teikti Agentūrai atitinkamus duomenis. Peržiūrėtame steigimo reglamente bus nustatyti minimalieji jų įsteigimo ir Agentūros atliekamo jų sertifikavimo reikalavimai. Nustatant nacionalinių centrų įgaliojimus, turi būti atsižvelgiama ir į Agentūros įgaliojimų peržiūrą.

5. Sustiprinta kompetencija rengti informacines kampanijas ir informuoti apie riziką

Siekiama, kad Agentūrai būtų suteikta kompetencija atlikti savo analizę ir rengti ES lygmens prevencijos ir informuotumo didinimo kampanijas bei skelbti skubius pranešimus, jeigu rinkoje atsirastų ypač pavojingų psichoaktyviųjų medžiagų.

6. Sustiprinti pajėgumai sprendžiant su narkotikų pasiūla ir saugumu susijusias problemas

⁷⁷ REITOX – tai Europos narkotikų ir narkomanijos informacinio tinklo pavadinimo santrumpa.

Siekama išplėsti Agentūros įgaliojimus, kad taip pat būtų aiškiai sprendžiamos su narkotikų pasiūla ir narkotikų rinkomis susijusios problemos, nes tai tampa vis svarbesniu narkomanijos reiškinių aspektu. Būsimajai ES narkotikų reikalų agentūrai suteikiami įgaliojimai veiksmingai veikti šioje srityje.

7. Tarptautinio aspekto paaiškinimas

Nepaisant to, kad tarptautiniu lygmeniu Agentūra pripažįstama kaip kompetencijos centras, ir ji aktyviai dalyvauja sprendžiant tarptautinio masto problemas, steigiamajame reglamente nepakankamai tiksliai apibrėžtos Agentūros pareigos šioje srityje. Agentūrai būtini aiškūs įgaliojimai analizuoti pasaulio mastu ir trečiosiose valstybėse vykstančius pokyčius, galinčius turėti poveikį ES. Narkomanijos reiškinys vis labiau tampa pasaulinio masto problema, todėl svarbu gerai suprasti trečiosiose valstybėse vykdomos narkotikų politikos poveikį ES rinkoms. Agentūra turėtų galėti tarptautiniu lygmeniu prisidėti prie problemų sprendimo tose srityse, kurios priskirtos Agentūros kompetencijai ES lygmeniu. Tai padėtų plėtoti ir įgyvendinti ES narkotikų politikos išorės aspektą, taip pat įtvirtinti ES lyderės vaidmenį daugiašaliu lygmeniu. Dėl to reikėtų persvarstyti šiuo metu taikomą *ad hoc* ir projektų finansavimu grindžiamą požiūrį, kuris trukdo Agentūros veiklai ir neleidžia ES visapusiškai pateisinti lūkesčių ir įvykdyti savo politinių įsipareigojimų dėl glaudesnio bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis narkotikų klausimais. Todėl siekiama paaiškinti Agentūros užduotis, susijusias su tarptautiniu aspektu, kad į pačius įgaliojimus būtų įtraukta būtinoji kompetencija.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Valstybių narių valdžios institucijos ir ES institucijos labiausiai pajus sustiprinto Agentūros veikimo naudą. Peržiūrėjus steigimo reglamentą, sumažėtų administracinė našta ir būtų supaprastintos administracinės procedūros, ypač valstybėse narėse. Tą padaryti, be kita ko, padėtų siūlomas pareigų pranešti racionalizavimas ir centralizavimas valstybėse narėse, naudojantis nacionaliniais centrais, taip pat narkotikų rinkų stebėseną ir ankstyvojo perspėjimo ir skubių pranešimų sistemų sukūrimas, organizuojamas mokymas, geriausios patirties plėtojimas ir kt. Dėl to sumažėtų valstybių narių administracinės išlaidos. Kitas dalykas – Agentūros teikiama informacija būtų išsamesnė, o tai būtų naudinga ne tik ES, bet ir valstybėms narėms. Valstybės narės nepajėgtų pačios rinkti ir analizuoti tokios pat apimties duomenų, nes jos neturi reikiamų žinių arba išteklių arba dėl to, kad ši problema yra tarpvalstybinio pobūdžio. Pastarasis aspektas – tai dar viena priežastis, kodėl būtina supaprastinti administracines procedūras: nė viena valstybė narė negalėtų pati išspręsti šių problemų, o bendradarbiavimas su keliomis valstybėmis lemtų didelę administracinę naštą.

Išplėstais Agentūros įgaliojimais, viena vertus, bus prisidėta prie ekonomikos ir konkurencingumo stiprinimo, kita vertus – prie teisėsaugos pastangų. Atnaujinus įgaliojimus, Agentūra galės vykdyti veiklą, kuri padės nacionalinėms valdžios institucijoms įgyvendinti tikslingesnes narkotikų prevencijos programas, ir taip netiesiogiai bus prisidėta prie darbo jėgos efektyvumo didinimo (t. y. vykdant veiksmingesnę narkotikų prevenciją, sumažės su priklausomybe nuo narkotikų susijęs nedarbingumas). Atnaujintais įgaliojimais taip pat bus prisidėta prie teisėsaugos pastangų nutraukti organizuotų nusikalstamų grupių veiklą. Tai yra netiesioginis poveikis, kurį lemtų geresnis su narkotikais susijusios padėties išmanymas. Tiesioginis ekonominis poveikis tenka ES ir nacionaliniams biudžetams.

Agentūra prisidės prie atitinkamų suinteresuotųjų šalių, visų pirma valstybių narių teisėsaugos institucijų, pastangų. Remdamasi išsamesne informacija apie prekybą narkotikais ir jų gamybą, Agentūra atliks išsamesnę narkotikų pasiūlos ES analizę, taip prisidėdama prie veiksmingesnės teisėsaugos veiklos ir padėdama užtikrinti ES vidaus saugumą. Be to, Agentūros paslaugų gavėjams bus sudarytos geresnės galimybės naudotis su narkotikų paklausa susijusių problemų sprendimo ir kitų

atsakomųjų visuomenės sveikatos priemonių taikymo gerą patirtimi. Taip pat Agentūra reikšmingai prisidės prie veiksmų, kuriais padedama įgyvendinti psichikos sveikatos politiką valstybės narėse.

Igaliojimų peržiūra taip pat turėtų netiesioginį poveikį aplinkai. Narkotikų, ypač MDMA (ekstazijos) ir (meta)amfetaminų, gamyba ES valstybių narių teritorijoje daro didelį neigiamą poveikį aplinkai, ypač dėl išmetamų narkotikų gamybos atliekų. Gilesnės žinios apie gamybos metodus ir pirmtakų naudojimą neteisėtiems narkotikams gaminti padėtų teisėsaugos institucijoms nustatyti neteisėtas narkotikų gamybos laboratorijas ir taip sumažinti nusikaltimų aplinkai mastą.

Agentūros atliekamas darbas padeda spręsti problemas, susijusias su pagrindinėmis teisėmis, pvz., darbas, susijęs su prievartinių sankcijų alternatyvomis, darbas, susijęs su narkotikų paklausos mažinimo būtiniausiais kokybės standartais, taip pat geroji gydymo ir žalos mažinimo patirtis. Šia prasme tikimasi, kad Agentūros veiklos pertvarkymas turės teigiamą netiesioginį poveikį pagrindinėms teisėms.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir pasiekimų stebėsenos rodiklius.

Publikacijų, kuriose aptariama priklausomybė nuo psichoaktyviųjų medžiagų, kai šios medžiagos vartojamos kartu su neteisėtais narkotikais, kombinuoto psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo kontekste, skaičius.

Agentūros atliktų bendrųjų grėsmių vertinimų skaičius.

Sukurta virtualioji laboratorija ir ji įtraukta į įprastą Agentūros veiklą.

Paskelbtų ES lygmens skubių pranešimų skaičius.

Parengtų kampanijų arba kampanijų, kurias padėta rengti, skaičius.

Teisėsaugos institucijoms pateiktų žvalgybos ataskaitų su narkotikų pasiūla susijusiais klausimais skaičius.

ES ankstyvojo perspėjimo sistemoje pateiktų pranešimų skaičius.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Turi būti išplėsta Agentūros veiksmų sritis, kad ji apimtų ir priklausomybę nuo kitų psichoaktyviųjų medžiagų, kai tokios medžiagos vartojamos kartu su neteisėtais narkotikais; atliekant peržiūrą, turi būti patikslinta kombinuoto narkotikų vartojimo apibrėžtis. Tikslingai išplėtus įgaliojimus, nacionaliniams centrams turi būti suteikta galimybė teikti agentūrai papildomas ataskaitas, įskaitant duomenis.

Agentūros įgaliojimai turi būti išplėsti, kad būtų aiškiai sprendžiamos su narkotikų pasiūla ir narkotikų rinkomis susijusios problemos, nes tai tampa vis svarbesniu narkomanijos reiškinių aspektu, o ES narkotikų reikalų agentūra turi galėti visapusiškai spręsti su šiuo aspektu susijusius klausimus.

Agentūros stebėsenos ir grėsmių vertinimo pajėgumai būtų sustiprinti, ir Agentūra toliau remtų valstybes nares, kad stiprėtų jos gebėjimas reaguoti į narkomanijos reiškinių ir naujus iššūkius.

Siekiant užtikrinti, kad Agentūrai būtų prieinama visa teismo ekspertizių ir toksikologinių tyrimų informacija, būtų sukurta virtualioji laboratorija, t. y. laboratorijų tinklas, sujungtas su Agentūros kompetencijos centru;

Naujajame reglamente nustatomi minimalieji reikalavimai, susiję su nacionalinių centrų, kuriuos vėliau sertifikuoja Agentūra, steigimu. Nustatant nacionalinių centrų įgaliojimus, turi būti atsižvelgiama į peržiūrėtus Agentūros įgaliojimus.

Agentūrai turi būti suteikta kompetencija rengti ES lygmens prevencijos ir informuotumo didinimo kampanijas bei skelbti skubius pranešimus, jeigu rinkoje atsirastų ypač pavojingų psichoaktyviųjų medžiagų.

Kalbant apie tarptautinį aspektą, pažymėtina, kad Agentūros funkcijos būtų patikslintos, kad į pačius įgaliojimus būtų įtrauktos atitinkamos kompetencijos sritys.

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.

Narkomanijos reiškinyje paliečia visus europiečius, yra tarpvalstybinio pobūdžio ir apima kelis žemynus ir jurisdikcijas, ypač kalbant apie narkotikų pasiūlą ir susijusį organizuotą nusikalstamumą. Skirtingose valstybėse narėse kyla daug tų pačių sveikatos ir saugumo problemų, kurias valstybės narės gali veiksmingai išspręsti derindamos savo veiksmus. Neįmanoma kovoti su narkomanijos reiškiniu nacionaliniu ar regioniniu ir (arba) subnacionaliniu lygmeniu, nes narkotikų vartojimas plinta nepaisant valstybės ir žemynus skiriančių ribų.

Sveikatos apsaugos ar saugumo sistemos trūkumai, nustatyti vienoje valstybėje narėje, labai dažnai išryškėja ir kitose valstybėse narėse. Taikant nacionalinės teisės aktus ar net geriausią nacionalinę praktiką, nepavyktų įveikti tarpvalstybinių narkomanijos reiškinių aspektų. Dėl tokio tarpvalstybinio pobūdžio būtina imtis ES lygmens veiksmų.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į labai įvairias ES politikos kryptis vidaus saugumo ir visuomenės sveikatos srityje. Kalbant apie narkotikų politiką siauresne prasme, pažymėtina, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į 2021–2025 m. ES narkotikų strategiją ir susijusį veiksmų planą. Jame taip pat atsižvelgiama į Reglamento (EB) Nr. 1920/2006 pakeitimą ir į kelis teisės aktus, kuriais tam tikros psichoaktyviosios medžiagos įtrauktos į narkotikų apibrėžtį pagal Tarybos pamatinį sprendimą 2004/757/TVR. Be to, šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į Agentūros bendradarbiavimą⁷⁸ su kitomis Sąjungos institucijomis, visų pirma Europolu, Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL), Europos vaistų agentūra (EMA) ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru (ECDC), taip pat su kitomis ES agentūromis.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Kalbant apie inovacijas, pažymėtina, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į ES finansavimą, skirtą narkotikų politikai pagal programą „Horizontas 2020“, taip pat iš Vidaus saugumo fondo, įgyvendinant narkotikų politikos iniciatyvas pagal Teisingumo programą ir pagal naują mokslinių tyrimų programą „Europos horizontas“. Kalbant apie visuomenės sveikatą, pažymėtina, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į ankstyvojo perspėjimo ir reagavimo sistemos, susijusios su didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, sukūrimą, taip pat į pasiūlymus

⁷⁸ Pavyzdžiui, pagrindinę narkotikų vartojimo paplitimo ataskaitą ES lygmeniu – ES narkotikų rinkų ataskaitą – bendrai rengia EMCDDA ir Europolas. Kitas pavyzdys – bendradarbiavimas su atitinkamomis teisingumo ir vidaus reikalų agentūromis organizuojant mokymą narkotikų srities teisėsaugos pareigūnams ir teismo sprendimus priimančioms asmenims arba mokymą naujų psichoaktyviųjų medžiagų rizikos vertinimo procedūros tema.

dėl kai kurių pirmiau minėtų agentūrų įgaliojimų pakeitimų. Jame taip pat atsižvelgta į Europos pasirengimo ekstremalioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucijos (HERA) įsteigimą. Kalbant apie Agentūros bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, pažymėtina, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto atsižvelgiama į Sąjungos išorės politiką.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant persikirstymo mastą

ES įnašas Agentūrai 2014–2020 m. DFP iš esmės nesikeitė, nepaisant įgaliojimų išplėtimo 2017 m. priėmus teisės aktą dėl naujų psichoaktyviųjų medžiagų ir neišvengiamai padidėjus Agentūros veiklos išlaidoms.

2021–2027 m. DFP pateikiamos nekintamo ES įnašo Agentūrai lentelės su nekintančiu darbuotojų skaičiumi ir 2 proc. metiniu indeksavimu.

Siūlomu persvarstymu siekiama modernizuoti Agentūros steigimo reglamentą, kuris nekeistas nuo 2006 m., ir paaiškinti kai kurias iš esamų jo nuostatų. Taip pat bus įtraukta naujų užduočių, kurias būtina atlikti siekiant veiksmingai reaguoti į naujausius narkotikų rinkų politikos pokyčius. Iš tiesų, dabartiniai Agentūros įgaliojimai neatspindi dabartinės narkomanijos reiškinių tikrovės. Todėl agentūra nepajėgia atlikti užduočių, kurias turi atlikti veiksmingai veikianti Agentūra, siekdama įveikti šiuolaikinio narkomanijos reiškinių keliamus iššūkius ir siekdama taip veiksmingai reaguoti į savo pagrindinių suinteresuotųjų šalių jai pateikiamus prašymus.

Pasiūlymu išplečiami Agentūros įgaliojimai, todėl taip pat bus paaiškintos kitos užduotys, taip sustiprinant Agentūros pajėgumus pagal Sutarčių sąlygas.

Išteklių sureguliuojimas atsižvelgiant į peržiūrėtus įgaliojimus yra tinkamas finansų valdymas. Pasiūlymas turi būti paremtas papildomais finansiniais ištekliais ir darbuotojais, palyginti su ištekliais, numatytais priimtoje 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☐ trukmė ribota

- ☐ pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD]
- ☐ finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM

☒ trukmė neribota

Įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2024 m. iki 2027 m., vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁷⁹

☐ Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- ☐ vykdomųjų įstaigų

☐ Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis

☒ Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☒ įstaigoms, nurodytoms 70 ir 71 straipsniuose;
- ☐ viešosios teisės įstaigoms;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė, ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Pastabos

ES įnašo į Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūros biudžetą pagrindinis poreikis nustatytas remiantis priimta 2021–2027 m. daugiamete finansine programa ir aprašu Nr. 68⁸⁰.

Siekiant užtikrinti optimalų suprantamumą ir skaidrumą, numatomas teisėkūros iniciatyvos finansinis poveikis tik tiems ištekliams, kurių reikia papildomai, be pagrindinio ES įnašo Agentūrai, nustatyto priimtoje 2021–2027 m. DFP (nurodomos tik papildomos sąnaudos, palyginti su pagrindiniu poreikiu, o ne bendros išlaidos, nebent būtų aiškiai nurodyta kitaip).

⁷⁹ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“, <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/LT/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

⁸⁰ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl decentralizuotų agentūrų ir Europos prokuratūros, 2020 m. birželio 8 d.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Su pasiūlymu susijusi stebėseną vykdoma ir ataskaitos teikiamos vadovaujantis EMCDDA reglamente⁸¹ ir Finansiniame reglamente⁸² nustatytais principais ir Bendroju požiūriu dėl decentralizuotų agentūrų⁸³.

Visų pirma, Agentūra kasmet Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai nusiunčia bendrąjį programavimo dokumentą (BPD), kuriame pateikiama daugiametė ir metinė darbo programos ir išteklių programa. BPD nustatomi tikslai, numatomi rezultatai ir veiklos rezultatų rodikliai, pagal kuriuos stebima, kaip pavyksta siekti nustatytų tikslų ir numatytų rezultatų. Agentūra valdybai pateikia konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą. Šioje ataskaitoje visų pirma pateikiama informacija apie tai, kaip pavyko įgyvendinti BPD nustatytus tikslus ir numatytus rezultatus. Ataskaita siunčiama Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai.

Be to, Komisija reguliariai inicijuoja Agentūros veiklos vertinimą, atsižvelgiant į jos tikslus, įgaliojimus, užduotis ir vietą (pagal ankstesnį reglamentą – kas 6 metus, dabartiniame pasiūlyme – kas 5 metus). Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Agentūros valdybai pateikia vertinimo ataskaitą.

Ketvirtasis vertinimas buvo atliekamas 2018–2019 m. Jame prieita prie išvados, kad apskritai Agentūra veikia gerai, ypač atsižvelgiant į penkis vertinimo kriterijus (aktualumą, veiksmingumą, efektyvumą, nuoseklumą, ES pridėtinę vertę), bet būtina tobulinti jos veiklą kelyse srityse, ypač atsižvelgiant į naujausius narkomanijos reiškinių pokyčius. Šis paskutinis vertinimas yra vienas iš veiksmų, paskatinusių pateikti šį pasiūlymą, kad būtų peržiūrėti Agentūros įgaliojimai.

Be šio vertinimo mechanizmo, Komisija taip pat rinko duomenis dalyvaudama Agentūros valdybos posėdžiuose ir kartu su valstybėmis narėmis prižiūrėdama Agentūros darbą.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymas turi poveikį metiniam ES įnašui Agentūrai, ES biudžetas bus vykdomas netiesioginio valdymo būdu.

Vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu, EMCDDA biudžetas vykdomas laikantis veiksmingos ir efektyvios vidaus kontrolės standartų⁸⁴. Todėl EMCDDA privalo įgyvendinti atitinkamą kontrolės strategiją, ją suderinusi su įvairiais dalyviais, kaip reikalaujama pagal ES finansinį reglamentą.

⁸¹ 2017 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2101, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006, kiek tai susiję su keitimusi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas, ankstyvojo perspėjimo apie jas sistema ir jų keliamos rizikos vertinimo procedūra. Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras buvo įsteigtas Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 302/93. 2006 m. šis steigimo aktas buvo išdėstytas nauja redakcija priėmus Reglamentą (EB) Nr. 1920/2006, kuris buvo iš dalies pakeistas Reglamentu (ES) 2017/2101, į jį įtraukiant taisykles, susijusias su keitimusi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas, ankstyvojo perspėjimo apie jas sistema ir jų keliamos rizikos vertinimo procedūra.

⁸² Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) finansinis reglamentas (nauja redakcija), <https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/1013/financial-regulation-emcdda-Jun2019.pdf>.

⁸³ https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf.

⁸⁴ Pagal EMCDDA finansinio reglamento 30 straipsnį „Biudžeto vykdymo vidaus kontrolė“.

Kalbant apie *ex post* kontrolę, pažymėtina, kad EMCDDA, kaip decentralizuotai agentūrai, taikomos šios kontrolės priemonės:

- Komisijos vidaus audito tarnybos atliekamas vidaus auditas;
- Europos Audito Rūmams teikiamos metinės ataskaitos, kuriose pateikiamas patikinimo pareiškimas dėl metinių finansinių ataskaitų patikimumo ir pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo;
- Europos Parlamento suteikiamas metinis biudžeto įvykdymo patvirtinimas;
- galimi OLAF atliekami tyrimai, kuriais siekiama užtikrinti, visų pirma, kad agentūroms skirti ištekliai būtų tinkamai panaudoti.

Būdamas Agentūros GD partneris, Migracijos ir vidaus reikalų GD įgyvendins savo decentralizuotų agentūrų kontrolės strategiją, kad užtikrintų patikimą ataskaitų teikimą pagal savo metinę veiklos ataskaitą (MVA). Nors decentralizuotos agentūros yra visiškai atsakingos už savo biudžeto vykdymą, Migracijos ir vidaus reikalų GD atsakingas už reguliarių biudžeto valdymo institucijos nustatytų metinių įnašų mokėjimą.

Galiausiai Europos ombudsmenas užtikrina dar vieną kontrolės ir atskaitomybės lygmenį.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Agentūra įgyvendina vidaus kontrolės standartus (angl. ICS) ir specialią vidaus kontrolės sistemą (angl. ICF); ir standartai, ir ši sistema sukurti vadovaujantis Europos Komisijos nustatytais principais ir gairėmis. Remiantis ICS ir ICF vertinamas Agentūros vidaus kontrolės sistemos veiksmingumas.

ICF sudaro penki tarpusavyje susiję komponentai ir 17 principų, kuriais siekiama suteikti pagrįstą patikinimą dėl: 1) veiksmų veiksmingumo, efektyvumo ir ekonomiškumo; 2) teikiamų ataskaitų patikimumo; 3) turto ir informacijos apsaugos; 4) sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos, nustatymo, pašalinimo ir tolesnės kontrolės; 5) tinkamo rizikos, susijusios su pagrindinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu, valdymo.

Rizikos valdymo procedūra yra pagrindinis vidaus kontrolės sistemos elementas, todėl reguliariai vyksta visapusiškas rizikos nustatymas ir įvertinimas, kuriais siekiama gerinti rizikos valdymą Agentūroje. Centrinis rizikos registras reguliariai atnaujinamas. Šiame registre kiekvienai sričiai nurodomas numatomas rizikos lygis, poveikis ir atsakomoji priemonė; šiuo metu taikomos rizikos mažinimo priemonės; ir programų, projektų ir veiksmų, kurie padės sumažinti likusios rizikos lygį, sąrašas. Rizikos vertinimas Agentūroje atliekamas nuolat visus metus, o išsamią analizę vadovai atliko rengdami bendruosius programavimo dokumentus.

Be to, Agentūros bendrajame programavimo dokumente turi būti pateikta informacija apie vidaus kontrolės sistemas, o konsoliduotoje metinėje veiklos ataskaitoje arba bendrojoje veiklos ataskaitoje – informacija apie vidaus kontrolės sistemų veiksmingumą ir efektyvumą, be kita ko, rizikos vertinimo atžvilgiu. 2020 m. ataskaitoje nurodoma, kad visa vidaus kontrolės sistema buvo įvertinta kaip visiškai veiksminga ir gerai veikianti.

EMCDDA, kaip decentralizuotos agentūros, veiklą ir operacijas taip pat kontroliuoja Europos Audito Rūmai ir Vidaus audito tarnyba.

Galiausiai, kaip Agentūros GD partneris, Migracijos ir vidaus reikalų GD kasmet atlieka rizikos valdymo procedūrą, siekdamas nustatyti ir įvertinti galimą didelę riziką, susijusią su agentūrų, įskaitant EMCDDA, veiksmais. Informacija apie riziką, kuri laikoma itin svarbia, kasmet pateikiama Migracijos ir vidaus reikalų GD valdymo plane, kuriame kartu pateikiamas rizikos mažinimo veiksmų planas.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Komisija pateikia duomenis apie vadinamąjį kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykį. 2020 m. Migracijos ir vidaus reikalų GD metinėje veiklos ataskaitoje nurodyta, kad šis santykis netiesioginio valdymo įgaliotųjų subjektų ir decentralizuotų agentūrų, įskaitant įskaitant EMCDDA, atveju yra 0,21 %.

Europos Audito Rūmai patvirtino EMCDDA 2020 m. metinių finansinių ataskaitų teisėtumą ir tvarkingumą, o tai reiškia, kad klaidų lygis yra mažesnis nei 2 proc. Nėra požymių, kad artimiausiais metais klaidų lygis didės.

Be to, EMCDDA finansinio reglamento 80 straipsnyje numatyta galimybė Agentūrai vidaus audito funkcija dalytis su kitais toje pačioje politikos srityje veikiančiomis Sąjungos įstaigomis, jeigu vienos Sąjungos įstaigos vidaus audito funkcija nėra ekonomiškai veiksminga arba negali atitikti tarptautinių standartų.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Su kova su sukčiavimu, korupcija ir bet kokia kita neteisėta veikla susijusios priemonės, *inter alia*, nurodytos Agentūros reglamento 16 straipsnyje ir Agentūros finansinio reglamento X antraštinėje dalyje.

EMCDDA įgyvendina specialią kovos su sukčiavimu strategiją, kurioje atsižvelgiama į OLAF metodiką ir gaires, vadovaudamasi bendru požiūriu dėl ES decentralizuotų agentūrų. EMCDDA pradėjo savo kovos su sukčiavimu strategijos peržiūrą, atsižvelgdama į 2019 m. Europos Komisijos atliktą jos peržiūrą. Šį darbą numatoma atlikti 2021 m.

Agentūra taip pat įgyvendina specialią interesų konfliktų prevencijos ir valdymo politiką, kuria atsižvelgiama į pagrindines rekomendacijas, kurias agentūroms šioje srityje pateikė Europos Parlamentas, Europos Audito Rūmai, ES ombudsmanas ir Komisijos vidaus audito tarnyba.

2020 m. bendrojoje veiklos ataskaitoje Agentūra nurodė, kad nuo jos įsteigimo nenustatyta nė vieno sukčiavimo atvejo. Todėl iš esmės galima laikyti, kad EMCDDA kylanti sukčiavimo rizika yra palyginti mažesnė.

Galiausiai, kaip GD partneris, Migracijos ir vidaus reikalų GD sukūrė ir įgyvendino savo kovos su sukčiavimu strategiją, remdamasis OLAF pateikta metodika. Decentralizuotos agentūros, įskaitant EMCDDA, patenka į šios strategijos taikymo sritį. 2020 m. metinėje veiklos ataskaitoje Migracijos ir vidaus reikalų GD padarė išvadą, kad gautas pagrįstas patikinimas, jog taikomos kovos su sukčiavimu priemonės yra veiksmingos.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁸⁵	ELPA šalių ⁸⁶	valstybių kandidačių ⁸⁷	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
5	12 10 03	DA / NDA	NE	NE	NE	NE

⁸⁵ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁸⁶ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁸⁷ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	5 kategorija – Saugumas ir gynyba
--	---------	-----------------------------------

Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūra			2024 m .	2025 m .	2026 m .	2027 m .	IŠ VISO
1 antraštinė dalis.	Išsipareigojimai	(1)					
	Mokėjimai	(2)					
2 antraštinė dalis.	Išsipareigojimai	(1a)					
	Mokėjimai	(2a)					
3 antraštinė dalis.	Išsipareigojimai	(3a)					
	Mokėjimai	(3b)					
IŠ VISO asignavimų Europos Sąjungos narkotikų reikalų agentūrai	Išsipareigojimai	=1+1a +3a	14,137	15,634	16,376	16,784	62,931
	Mokėjimai	=2+2a +3b	14,137	15,634	16,376	16,784	62,931

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 m	2025 m	2026 m	2027 m	IŠ VISO
		.	.	.	.	
GD: MIGRACIJOS IR VIDAUS REIKALŲ						
• Žmogiškieji ištekliai		0,152	0,152	0,152	0,152	0,608
• Kitos administracinės išlaidos		0,110	0,110	0,110	0,110	0,440
IŠ VISO MIGRACIJOS IR VIDAUS REIKALŲ GD	Asignavimai	0,262	0,262	0,262	0,262	1,048

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,262	0,262	0,262	0,262	1,048
---	---	-------	-------	-------	-------	--------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 m	2025 m	2026 m	2027 m	IŠ VISO
		.	.	.	.	
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	14,399	15,896	16,638	17,046	63,979
	Mokėjimai	14,399	15,896	16,638	17,046	63,979

3.2.2. Numatomas poveikis [istaigos] asignavimams

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Numatomas teisėkūros iniciatyvos finansinis poveikis tik ištekliams, kurių reikia papildomai, be pagrindinio ES įnašo EMCDDA (papildomos išlaidos, palyginti su pagrindiniu poreikiu – 2021–2027 m. DFP).

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓			2024 m.		2025 m.		2026 m.		2027 m.		IŠ VISO	
	Rūšis ⁸⁸	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS Platesnė su kombinuotu narkotikų vartojimu susijusių klausimų aprėptis												
– Atliktas darbas	Leidinių, kuriuose aptariama priklausomybė ne tik nuo neteisėtų narkotikų, kai vartojamos kelios psichoaktyviosios medžiagos, skaičius			1,676		1,858		1,834		1,903		7,271
1 konkretaus tikslo tarpinė suma				1,676		1,858		1,834		1,903		7,271
2 KONKRETUS TIKSLAS Sustiprinti grėsmių vertinimo pajėgumai												

⁸⁸

Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

– Atliktas darbas	Agentūros atliktų bendrųjų grėsmių vertinimų skaičius			1,838		2,053		3,035		3,142		10,068
2 konkretaus tikslo tarpinė suma				1,838		2,053		3,035		3,142		10,068
3 KONKRETUS TIKSLAS Virtualiosios teismo medicinos ir toksikologijos laboratorijos sukūrimas												
– Atliktas darbas	Sukurta virtualioji laboratorija ir ji įtraukta į įprastą Agentūros veiklą			5,277		4,735		3,916		3,916		17,845
3 konkretaus tikslo tarpinė suma				5,277		4,735		3,916		3,916		17,845
4 KONKRETUS TIKSLAS Sustiprintas REITOX nacionalinių centrų vaidmuo												
– Atliktas darbas	Paskelbtų ES lygmens skubių pranešimų skaičius			0,800		0,800		0,800		0,800		3,200
4 konkretaus tikslo tarpinė suma				0,800		0,800		0,800		0,800		3,200
5 KONKRETUS TIKSLAS Sustiprinta kompetencija rengti												

informacinės kampanijas ir informuoti apie riziką												
– Atliktas darbas	Parengtų kampanijų arba kampanijų, kurias padėta rengti, skaičius			0,200		1,069		1,138		1,176		3,583
5 konkretaus tikslo tarpinė suma				0,200		1,069		1,138		1,176		3,583
6 KONKRETUS TIKSLAS Sustiprinti pajėgumai sprendžiant su narkotikų pasiūla ir saugumu susijusias problemas												
– Atliktas darbas	Teisėsaugos institucijoms pateiktų žvalgybos ataskaitų su narkotikų pasiūla susijusiai s klausimai s skaičius			3,577		3,804		4,161		4,406		15,949
6 konkretaus tikslo tarpinė suma				3,577		3,804		4,161		4,406		15,949
7 KONKRETUS TIKSLAS Tarptautinio aspekto paaiškinimas												

– Atliktas darbas	ES ankstyvoj o perspėjim o sistemoje pateiktų pranešimų skaičius			0,769		1,314		1,490		1,440		5,014
7 konkretaus tikslo tarpinė suma				0,769		1,314		1,490		1,440		5,014
IŠ VISO SĄNAUDŲ				14,137		15,634		16,376		16,784		62,931

3.2.3. Numatomas poveikis [įstaigos] žmogiškiems ištekliams

3.2.3.1. Santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
--	---------	---------	---------	---------	---------

Laikinieji darbuotojai – pagrindinis poreikis (2022 m. biudžeto projektas) ⁸⁹	10,524	10,524	10,524	10,524	42,095
Laikinieji darbuotojai – papildomi etatų vienetai, palyginti su pagrindiniu poreikiu (bendroji suma)	0,900	2,423	3,254	3,600	10,178
Laikinieji darbuotojai – IŠ VISO ⁹⁰	11,424	12,947	13,778	14,124	52,273
Sutartininkai – pagrindinis poreikis (2022 m. biudžeto projektas)	2,540	2,540	2,540	2,540	10,160
Sutartininkai – papildomi etatų vienetai, palyginti su pagrindiniu poreikiu (bendroji suma)	-	0,037	0,261	0,485	0,784
Sutartininkai – IŠ VISO	2,540	2,577	2,801	3,025	10,944
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai – pagrindinis poreikis (2022 m. biudžeto projektas) – be papildomų DNE	0,078	0,078	0,078	0,078	0,313

IŠ VISO, visi darbuotojai	14,042	15,603	16,658	17,228	63,530
----------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Personalo poreikiai (etatų vienetais):

	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
--	---------	---------	---------	---------

⁸⁹ 2022 m. biudžeto projekte nurodytas darbuotojų skaičius, darant prielaidą, kad iki 2024 m. darbuotojų skaičius iš esmės nesikeis, skaičiuojant pagal vidutines personalo vieneto sąnaudas, kuriomis remiamasi rengiant finansinę pasiūlymo dėl teisės akto pažymą ir kurios indeksuotos pagal Portugalijai nustatytą korekcinį koeficientą (91,1%).

⁹⁰ Šiuo etapu neįmanoma pateikti išsamaus paskirstymo tarp AD lygio laikinųjų darbuotojų ir AST lygio laikinųjų darbuotojų. Išlaidos darbuotojams apskaičiuotos remiantis laikinajam darbuotojui tenkančiomis vidutinėmis sąnaudomis, kurios indeksuotos pagal Portugalijai nustatytą korekcinį koeficientą (91,1 proc.).

Laikinieji darbuotojai – pagrindinis poreikis (2022 m. biudžeto projektas)	76	76	76	76
Laikinieji darbuotojai – papildomi etatų vienetai, palyginti su pagrindiniu poreikiu (bendroji suma)	13	22	25	27
Laikinieji darbuotojai – IŠ VISO	89	98	101	103
Sutartininkai – pagrindinis poreikis (2022 m. biudžeto projektas)	34	34	34	34
Sutartininkai – papildomi etatų vienetai, palyginti su pagrindiniu poreikiu (bendroji suma)	–	1	6	7
Sutartininkai – IŠ VISO	29	38	40	41
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai – pagrindinis poreikis (2022 m. biudžeto projektas)	1	1	1	1

IŠ VISO	119	137	142	145
----------------	------------	------------	------------	------------

Bendradarbiaujant su EMCDDA buvo apskaičiuoti naujų įgaliojimų tikslams įgyvendinti būtini žmogiškieji ištekliai. Juos apskaičiuojant atsižvelgta į numatomą darbo krūvio padidėjimą, nes laikui bėgant suinteresuotosios šalys dažniau naudojasi EMCDDA paslaugomis, taip pat į laiką, kurio reikia EMCDDA ištekliais panaudoti, kad būtų išvengta situacijos, kai agentūra negali visapusiškai panaudoti savo ES įnašo ir laiku paskirti asignavimų. Į sąmatas taip pat įtrauktos išlaidos, reikalingos virtualiajai laboratorijai sukurti, įskaitant pradines vienkartinės išlaidas.

Darbuotojų, kurių reikia įgaliojimams peržiūrėti, poreikis yra pagrįstas ilgalaikiais veiklos poreikiais, ypač agentūros nurodytose srityse. Numatyti atitinkamos kvalifikacijos darbuotojai, kuriais numatoma papildyti personalą, dalyvauja vykdam atitinkamą veiklą, bet dėl jų nedidėja administracijos darbuotojų skaičius ir neatsiranda papildomų išlaidų, todėl jie prisideda prie veiklos efektyvumo didinimo:

- teismo ekspertizės mokslininkai ir toksikologai / chemikai* – jų reikia grėsmių vertinimui, virtualiajai laboratorijai, vaistų analizei, pirmtakų analizei, gamybos vietų įvertinimui, mirties ir apsinuodijimo atvejų analizei ir kt.;
- analitikai, turintys patirties, susijusios su operatyviniais ir strateginiais kriminologinio prognozavimo ir saugumo aspektais* – šiuo metu agentūroje labai mažai šios srities ekspertų;
- strateginiai ir veiklos analitikai* – jų reikia rengiant tarptautinę ir geopolitinę analizę, grėsmių vertinimą ir atliekant ankstyvojo perspėjimo užduotis tiek ES viduje, tiek nustatant išorines grėsmes;
- duomenų mokslininkas, duomenų modeliotojai ir duomenų analitikai* – jų reikia didesniai ir sudėtingesnei duomenų kiekiui, kuris būtų surenkamas atliekant naujas užduotis, valdyti, analizuoti ir pateikti;

- e) ***plėtoti politiką padedantis mokslininkas ir (arba) politologas*** – jų reikia siekiant stiprinti paramą politikai ir politikos vertinimui atlikti;
- f) ***techninių projektų vadovai*** – duomenų rinkimo sutartims ir moksliniams tyrimams valdyti;
- g) ***instruktoriai, mokymo programų rengimo ir gebėjimų stiprinimo ekspertai*** – jų reikia stipresniam vaidmeniui mokymo ir gebėjimų stiprinimo srityje užtikrinti ES viduje ir už jos ribų;
- h) ***IRT pagalbinių duomenų bazių valdymas*** ir kt. – reikės didesnių pajėgumų, kad būtų palaikomos numatytos duomenų bazės, IRT infrastruktūra, sistemos saugumas ir suinteresuotųjų šalių platformos, reikalingos galimiems naujiems pajėgumams ir kompetencijoms suteikti;
- i) ***dirbtinio intelekto specialistas ir veiklos duomenų analitikas*** – padės kurti ir prižiūrėti EMCDDA skaitmeninę platformą ir kurti naujus sprendimus, mašinų mokymosi sprendimus ir rengti duomenų analizę.

Siūloma, kad bendras darbuotojų skaičius pagal peržiūrėtus įgaliojimus iki 2027 m. būtų 145, įskaitant 103 laikinuosius darbuotojus, 41 sutartininką ir 1 deleguojamą nacionalinį ekspertą. Į bendrą darbuotojų skaičių (145), kurie turėtų dirbti Agentūroje iki 2027 m., neįskaičiuoti darbuotojai, pasamdyti pagal *ad hoc* susitarimus dėl dotacijos, delegavimo ar įnašo, kurie atskirai nurodyti ES biudžeto 4.3 skirsnyje. Įdarbinimo datos numatomos metų viduryje. Sumos buvo atitinkamai pakoreguotos: apytikriai apskaičiuota, kad išlaidos naujai samdomiems darbuotojams sudarys 50 proc. vidutinių sąnaudų jų samdymo metais. Manoma, kad dėl siūlomo personalo papildymo padidės veiklos efektyvumas, nes administracijos darbuotojų skaičius nesikeis.

3.2.3.2. Numatomi pagrindinio GD žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą nurodyti sveikaisiais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtuju tikslumu)

	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 ir 20 01 02 02 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	1	1	1	1
20 01 02 03 (Delegacijos)				
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)⁹¹				
20 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)				
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT ir JPD delegacijose)				
Biudžeto eilutė (-ės) (nurodyti) ⁹²	– būstinėje ⁹³			
	– delegacijose			
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
10 01 05 02 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
IŠ VISO	1	1	1	1

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁹¹ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

⁹² Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

⁹³ Daugiausia ES sanglaudos politikos fondams, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui (EJRŽAF).

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Atstovauti Komisijai Agentūros valdyboje. Rengti Komisijos nuomonę dėl metinės darbo programos ir stebėti jos įgyvendinimą. Stebėti biudžeto vykdymą. Padėti Agentūrai plėtoti veiklą laikantis ES politikos nuostatų, be kita ko, dalyvaujant ekspertų posėdžiuose.
Išorės darbuotojai	<i>Išorės darbuotojų nenumatyta.</i>

Etatų vienetų sąnaudų apskaičiavimo aprašymas turi būti įtrauktas į V priedo 3 skirsnį.

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.
- ☒ Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.

Paaiškinti, kaip reikia pakeisti programavimą, ir nurodyti atitinkamas biudžeto eilutes bei sumas.

Palyginti su tuo, kas šiuo metu numatyta pasiūlyme dėl DFP (aprašas Nr. 68), šiuo pasiūlymu prašoma EMCDDA skirti papildomų finansinių ir žmogiškųjų išteklių. Papildomų finansinių išteklių, skirtų EMCDDA poveikis biudžetui bus kompensuojamas atitinkamai sumažinus numatytas išlaidas pagal 4 išlaidų kategoriją.

- ☐ Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą⁹⁴.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

- ☒ Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.
- Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁹⁴

Žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2093/2020, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, 12 ir 13 straipsnius.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - ☐ nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁹⁵						
		N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
... straipsnis								

Įvairių asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Nurodyti poveikio pajamoms apskaičiavimo metodą.

⁹⁵ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.